KONTROLLI

RAJALLA

3 - 2013 e-lehti

RAJALLA VALVOTAAN
REISITELAKAT
AMPUMAHARJOITTELUN REALISMI OSA 2
KIRJASTOSSA MAGPUL

www.kia.fi

KOE JA AJA KIA-MALLISTO.

SPORTAGE upeaa muotoilua täydentävät avarat ja mukavat sisätilat sekä edistyksellinen tekniikka.

Sportage hinnat alk. 24.961,99 €

CEE'Dissä yhdistyvät upea muotoilu, ympäristöystävällinen tekniikka ja todella kattava varustelu

cee'd hinnat alk. 19.548,16 €

VENGA on avara ja monipuolisesti muunneltava – kuin tila-auto, mutta paljon ketterämpi ja taloudellisempi.

Venga hinnat alk. 18.812,34 €

SORENTO on edustavan tyylikäs tilamaasturi, joka on vaatimaton vain kulutukseltaan.

Sorento hinnat alk. 42.332,09 €

SOUL tarjoaa kaiken ilman kompromisseja aidossa urban crossover -hengessä.

Soul hinnat alk. 20.536,11 €

OPTIMA. Auto, jonka erottuva design, ajonautinto ja varustelu ovat huippuluokkaa.

Optima hinnat alk. 32.250,73 €

RIO tuo suurten autojen mukavuutta, laatua ja nuorekasta tyyliä pienten perheautojen luokkaan.

Rio hinnat alk. 14.104,12 €

PICANTO. Innovatiivista tekniikkaa ja käytännöllistä mukavuutta kompaktissa koossa.

Picanto hinnat alk. 11.986,97 €

KIA
The Power to Surprise

7 KIA TAKUU VUOTTA

SPORTAGE autoveroton hinta alk. 18 901,95 € + arvioitu autovero 6 060,04 € = 24 961,99 € + tk 600 € = 25 561,99 €. EU-yhd. 5,2–8,2 l/100 km, CO2-päästöt 135–195 g/km. **CEE'D** autoveroton hinta alk. 15 508,86 € + arvioitu autovero 4 039,30 €, alk. 19 548,16 € + tk 600 € = 20 148,16 €. EU-yhd. 3,8–6,1 l/100 km, CO2-päästöt 100–145 g/km. **VENGA** autoveroton hinta alk. 14 926,99 € + arvioitu autovero 3 885,35 € = 18 812,34 € + tk 600 € = 19 412,34 €. EU-yhd. 4,5–5,9 l/100 km, CO2-päästöt 114–154 g/km. **SORENTO** autoveroton hinta alk. 31 518,73 € + arvioitu autovero 10 813,36 € = 42 332,09 € + tk 600 € = 42 932,09 €. EU-yhd. 5,9–6,8 l/100 km, CO2-päästöt 155–178 g/km. **SOUL** autoveroton hinta alk. 15 936,20 € + arvioitu autovero 4 599,91 € = 20 536,11 € + tk 600 € = 21 136,11 €. EU-yhd. 4,7–7,3 l/100 km, CO2-päästöt 125–168 g/km. **OPTIMA** autoveroton hinta alk. 25 674,20 € + arvioitu autovero 6 576,53 € = 32 250,73 € + tk 600 € = 32 850,73 €. EU-yhd. 4,9–6,0 l/100 km, CO2-päästöt 128–158 g/km. **RIO** autoveroton hinta alk. 11 833,23 € + arvioitu autovero 2 270,89 € = 14 104,12 € + tk 600 € = 14 704,12 €. EU-yhd. 3,6–6,4 l/100 km, CO2-päästöt 94–147 g/km. **PICANTO** autoveroton hinta alk.10 232,78 € + arvioitu autovero 1 754,19 € = 11 986,97 € + tk 600 € = 12 586,97 €. EU-yhd. 4,1–5,3 l/100 km, CO2-päästöt 95–125 g/km.

Verkkokauppa, jossa on PAKKO käydä

www.totalshop.fi

Pukeutuminen ja asusteet
Kengät
Aurinko-/Suojalasit
Viiltosuojatuotteet
Luotisuojaliivit
Pistosuojaliivit
Varustelaukut ja reput
Varustevyöt
Avainlenkit ja kotelot
Hansikaslenkit ja kotelot
Isot varustekotelot
Radio- ja GSM-kotelot
Asekotelot ja -tarvikkeet
Valaisinkotelot ja lenkit
Lompakot ja ID kotelot
Voimankäyttövälineet ja kotelot
Voimankäytön harjoitusvälineet
Metallinpaljastimet
Esimiestuotteet
Järjestyksenvalvojan tunnukset
Taktiset valaisimet
Monitoimityökalut ja veitset
Treenikassit
Harjoitteluasusteet
Painikengät
Nyrkkeily- ja MMA-Hanskat
Sääri-ja kyynärpääsuojat

Nyrkkeilykypärät
Potkutyynyt
Pistehanskat
Nyrkkeilysäkit
Kamppailijan kuntovälineet
Kahvakuulat
Levypainot ja -tangot
Treeniköydet
Treenikelkat
Painoliivit
Kuntopallot
Vetokumit
Hiekkasäkit
Matot ja tatamit
Harjoitus DVD:t

UUTTA!

KIRJAUDU VIRANOMAISENA!

JATKUVA ALENNUS

ERIKOISTUOTTEET OSTETTAVISSA!

login

TOTAL Shop

Myymälämme sijaitsee Lahden rautatieasemalla
Mannerheiminkatu 13 15100 Lahti
Avoinna Ma-Pe 11.00-18.00, La 11.00-15.00

Sisältö #3 • 2013

ilmoitukset //

KIA MOTORS	02
TOTAL SHOP	03
TOTAL SHOP	26
PUOLUSTAUDU	28
VARUSTELEKA	40
TOTAL SHOP	72

Rajatilakokemus alkaa sivulta s. 06

MELKEIN YDINSODAN KESTÄVÄT AURINKOLASIT. SIVU 53

HOMMA MENEE TAAS REISILLE

s. 34

AMPU TULEE TAAS!

Poliisin ampumaharjoittelua käsittelevän juttusarjan toinen osa alkaa sivulta 15

05 **PÄÄKIRJOITUS /** Kansan

06 **KENTÄLLÄ /** Rajavartiolaitos

15 **AMPUMAHARJOITTELUN REALISMI / osa 2/3**

21 **Kahdeksikkoharjoitus**

27 **KENTTÄKOULUTTAJA /** Useaa hyökkääjää vastaan puolustautuminen

32 **HEMS Pelastushelikoptereista**

34 **VARUSVARASTO /** Reisitelakat

46 Poliisin kokemuksia reisitelakasta

48 Reisitelakka yksityisen turvallisuusalan kenttäsian käytössä

49 **VARUSVARASTO /** Officer varustekassi

53 **VARUSVARASTO /** Gloryfy unbreakable

56 **KONTROLLI TESTAA /** Sports Tracker

56 **KIRJASTO /** Magpul -DVD:t

62 **PELILUOLA /** Man vs Wild

67 **KUNTOHARJOITTELU/** Maailman paras harjoitusliike

71 **LYHYESTI /** Intressantteja yleissivistäviä uutisia

TODISTAJAN ASEMA EI OLE HÄÄPPÖINEN

Olin jonkin aikaa sitten oikeudessa todistajana eräässä vähäisessä rikosasiassa. Tuo tapaus muistutti jälleen mieleeni sen, kuinka unohdetussa asemassa todistaja on suomalaisessa oikeusjärjestelmässä siitä huolimatta, että rikosten esitutkinta ja oikeuskäsittelyt nojaavat vahvasti todistajien panokseen.

Rikoksentekijän oikeusturva tuntuu olevan kaiken muun edelle menevä pyhä asia. On toki tärkeää, että rikoksesta epäillyllä on tosiasiallinen mahdollisuus puolueettomaan oikeudenkäyntiin ja kaikkiin lain hänelle suomiin oikeuksiin. Myös uhrin asemaan kiinnitetään onneksi koko ajan enemmän huomiota; ainakin juhlapuheissa asia tuodaan esiin. Sen sijaan todistajaa ei tunnu muistavan kukaan. Todistaja on monella tapaa huonoimmassa asemassa siitä huolimatta, että hänellä ei useinkaan ole osaa eikä arpaa itse asiaan; hän vain sattui olemaan oikeassa paikassa väärään aikaan.

Todistajalla on kaikista osallisista tiukin totuudessapysymisvelvollisuus: epäillyllä tai syytetyllä sitä ei ole lainkaan, ja asianomistajallekin riittää, että pysyy totuudessa sen mitä puhuu. Todistajan on puhuttava totta ja osattava kertoa sellaisiakin asioita, joita häneltä ei välttämättä edes kysytä. Jo todistajaksi nimeäminen saattaa aiheuttaa huolta kostosta, vaikka todistaja ei osaisikaan kertoa mitään merkityksellistä käsiteltävästä tapauksesta. Suomeenkin tulossa oleva todistajansuojeluohjelma osoittaa konkreettisesti sen, minkälaiseen välikäteen todistaja saattaa pahimmillaan joutua (ks. Kontrolli 2/2013). Onneksi suurimmassa osassa oikeudenkäyntejä nämä uhat eivät ole realistisia.

Viimeinen niitti todistajan huonoon asemaan on se, miten häntä kohdellaan oikeudessa: kotiin tulee kutsu saapua todistajaksi – uhkasakon uhalla. Todistaja sitten järjestelee asiansa siten, että pystyy toteuttamaan kansalaisvelvollisuutensa. Työstä hankitaan vapaata, lapsille järjestellään hoitajat, matkustetaan toiselle paikkakunnalle oikeuden istuntoon ja niin edelleen. Käräjille saavutaan kuuliaisesti kello 9.00, odotetaan aulassa omaa vuoroa, käydään lounastauolla ja toivotaan, että viimeistään hetikohta lounaan jälkeen päästäisiin saliin saakka. Kun oma vuoro vihdoin koittaa, todistajalta hiillostetaan ja jankataan yksityiskohtia jostain vuoden takaisesta asiasta. Kun kuulustelu on lopulta ohi, saadaan valtion varoista korvaus menetetystä ajasta: päiväraha on 20 euron luokkaa. Matkakustannukset toki korvataan halvimman matkustusvaihtoehdon mukaan, mutta ei matkustamiseen menevää aikaa, ja ansionmenetyksestäkin voidaan määrätä maksimissaan hieman alle 60 euron korvaus. Yrittäjälle, joka joutuu laittamaan lapun luukulle käräjäpäivän ajaksi, tämä on vain murto-osa todellisesta tulonmenetyksestä, eikä se välttämättä kata edes kenttäsialle aiheutuneita yötyökorvausten menetyksiä, jotka aiheutuvat käräjäpäivän takia tehdyistä työvuoromuutoksista.

Todistajalle tulisi maksaa rikosprosessin kaikissa vaiheissa korvaus todellisista kuluista ja ansionmenetyksistä sekä järjellinen korvaus asiaan uhratusta ajasta. Tokihan tämä lisäisi oikeusprosessin kustannuksia, mutta toisena vaihtoehtona on kentällä jo nyt yleistymässä oleva tapa: epävirallisesti kyllä kerrotaan, että Pera löi Maraa, mutta paperille laitettaessa tarina menikin tarkkaan ottaen niin, että katse oli juuri suunnattuna toisaalle, eikä asiasta osata kertoa mitään. Eikä tästä voi todistajia syyttää.

Siitä huolimatta hyviä lukuhetkiä Kontrollin parissa!

Seppo Vesala
päätoimittaja

Kontrolli 3 / 2013
ISSN 2341-6947

Kustantaja
Kontrolli-julkaisut Oy

Päätoimittaja
Seppo Vesala

Taitto & Editointi
Juha Harju

Toimittajat
Antti Sirkkala
Timi Tikkanen
Juha Rämänen

Valokuvaaja
Timi Tikkanen

Numerossa avustaneet
Heikka Valja
Jenny Wesanko

Kannen kuva
Aki Hämäläinen

Yhteydenotot
toimitus@kontrolli.fi
sukunimi@kontrolli.fi

Asiakaspalvelu & laskutus
Heidi Jämsä
jamsa@sh-team.fi

Ilmoitukset
Jussi Karhumäki
karhumaki@kontrolli.fi

Osoite
Kontrolli-julkaisut Oy
PL 124
00101 Helsinki

Toimitus vastaanottaa julkaistavaksi turvallisuusaiheista materiaalia, mutta julkaisusta pitää aina erikseen sopia. Aineisto hyväksytään sillä ehdolla että Kontrolli-julkaisut Oy saa käyttää sitä veloituksetta uudelleen. Toimitus ei vastaan materiaalin säilyttämisestä tahi palauttamisesta. Lehden sisältö pyritään saamaan mahdollisimman totuudenmukaiseksi, mutta Kontrolli-julkaisut Oy ei vastaa esiintyvistä virheistä. Kaikki lehden oikeudet ovat Kontrolli-julkaisut Oy:llä, materiaalin tuottaneilla henkilöillä tai muilla oikeudenhaltijoilla.

twitter.com/vouti
twitter.com/kessu

www.facebook.com/kontrolli

www.kontrolli.fi
www.kontrolli.fi/keskustelu

RAJAVARTIO-
LAITOS

teksti ja kuvat: Aki Hämäläinen

KENTÄLLÄ Rajavartiolaitos: Rikostorjuntayksikkö, valvontaryhmä

Kontrolli sukeltaa rajavalvonnan kansainväliseen maailmaan istahtamalla päiväksi Rajavartiolaitoksen rikostorjuntayksikön valvontaryhmän matkaan.

Helsinki-Vantaan lentokentän ja Helsingin satamien rajavalvonnasta vastaa Suomenlahden merivartiosto. Lentokentän valvontaa hoitaa Helsingin rajatarkastusosasto, johon kuuluun noin 200 virkamiestä. Satamien valvonta hoidetaan erillisillä liikkuvilla partioilla. Suomenlahdelle tulevat uudet rajavartijat aloittavat pääsääntöisesti uransa Helsinki-Vantaan lentoaseman rajatarkastustehtävistä. Tätä tehtävää ei kannata ylenkatsoa: jos on aktiivinen ja tekee työnsä hyvin, voi saada kaivettua esiin mielenkiintoisia keikkoja matkustajavirrasta. Oma-aloitteisuus myös parantaa mahdollisuuksia päästä erikoistumaan ja etenemään uralla. Vaihtoehtoja on monia, näistä yksi on valvontaryhmä, jonka työpäivään Kontrolli pääsi tutustumaan.

Helsinki-Vantaalle on sijoitettu rikostorjuntayksikkö, joka suorittaa esitutkinnan rajarikoksiin ja rajavalvontaan liittyvissä rikosasioissa. Rikostorjuntayksikössä on valvontaryhmä, joka suorittaa valvontaa ja tarkkailua liikkuvien partioiden voimin. Valvontaa suoritetaan sekä virka-asuissa että siviilipukuisina partioina.

Valvontaryhmä

Valvontaryhmän tyypillisiä tehtäviä ovat ulkomaalaisvalvonta, tutkijoiden turvaus kotietsinnöillä, rikoksesta epäiltyjen kuljetus ja turvaus oikeusistunnoissa sekä vankien kuljetus vankiloihin. Ryhmä tekee tiivistä yhteistyötä poliisin ja tullin kanssa esimerkiksi satamien yhteisratsioissa, joissa ovat edustettuna kaikki viranomaiset. Rajavartiolaitos pystyy toimimaan myös itsenäisesti kaikkialla maassa, ja tarpeen mukaan se hoitaa myös tulli- ja poliisitehtäviä.

Valvontaryhmässä on 21 jäsentä, ja se on arvostettu ryhmä. Vaihtuvuus on ryhmässä pientä, ja uudet henkilöt valitaan kokemuksen ja suositusten perusteella. Ryhmä on haluttu, ja siihen on vaikea päästä.

Yksi ryhmän jäsenistä on Sari Suomalainen. Sari on ollut Rajavartiolaitoksen palveluksessa 5 vuotta, joista viimeisen vuoden valvontaryhmässä. Aikaisemmin hän oli itärajalla maastorajan valvonnassa koirapartiossa. Suomalainen kertoo, että ero näillä tehtävillä on kuin yöllä ja päivällä. Jos tykkää liikkua metsässä rauhassa, maastoraja on hyvä työkohde, mutta jos taas viihtyy kaupungissa ja ihmisten parissa, ovat Suomenlahti ja lentokenttä parempi vaihtoehto.

8.15 Päivän aloitus

Valvontaryhmän aamuvuorolaiset valmistautuvat vuoroon ja katsovat taululta päivälle ennalta määrätyt tehtävät ja partiot. Aamukahvit ja muut tärkeät asiat ehditään hyvin ennen liikkeelle lähtöä. Ryhmällä näyttäisi olevan hyvä yhteishenki, unohtamatta tyypillisistä kaverillista kuittailua.

Myynnissä oleva vartioalus Tavi.

9.00
Partio 901

Partio 901 lähtee liikkeelle kohti Helsinkiä, ja toimittaja hyppää samaan autoon. Partioautoina toimivat Volkswagen Transporterit. Lähes kaikki autot ovat tunnuksellisia, mutta myös muutama siviilimallinen löytyy kalustosta. Ajoneuvot on varusteltu samoin kuin poliisiautot. Lähes heti liikkeelle päästyä johtokeskus antaa partiolle keikan Katajannokalle myöhemmäksi päivälle. Saadun tiedon mukaan saapuvassa laivassa on henkilö, jolla on vankilatuomio odottamassa Suomessa.

9.40
Suomenlahden merivartioston esikunta

Partio tekee pysähdyksen esikunnan varusvarastolla. Esikunnan viereisessä laiturissa on kiinnitettynä vartiolaiva Tavi. Laiva tuli myyntiin vuoden alussa, mutta ostajaa ei ilmeisesti ole vielä löytynyt. Jos jollain lukijalla on tarve monitoimialukselle, jolla voi torjua öljyvahinkoja, suorittaa meripelastuksia ja valvoa valtakunnan rajoja, olisi tässä sellainen. Hinta voi olla korkea, mutta ainakin kavereita mahtuisi mukaan, ja poikkeusolotkaan eivät haittaisi risteilyjä.

09.55
Valvontaa Katajanokalla

Partio suorittaa valvontaa laivaan jonottavien autojen kaistalla, kunnes kolmen nuoren seurue pakettiautossa kiinnittää huomion. Auto pysäytetään käsimerkein, ja henkilöiden ja auton paperit tarkastetaan. Miehet ovat Turusta, mutta muuten heillä on kaikki kunnossa.

10.10
Odottelua ja valvontaa

Aiemmin ilmoitettua keikkaa odotellessa partio suorittaa ulkomaalaisvalvontaa satamassa. Alueella on myös ulkomaalaispoliisin partio ja rajan siviilipukuinen partio.

10.50
Laiva saapuu satamaan

Maahan saapuvaa autoliikennettä valvotaan yhdessä virkapukuisen poliisipartion kanssa. Samalla hetkellä jonossa havaitaan auto, josta johtokeskus ilmoitti aiemmin aamulla. Poliisi ja Rajavartiolaitos pysäyttävät auton. Henkilöt tarkastetaan ja etsitty kaveri löytyy ajoneuvosta. Poliisi ottaa henkilön kiinni ja lähtee toimittamaan tätä suoraan Sörnäisten vankilaan. Tilanne sujuu rauhallisesti. Loput autoseurueesta pääsevät jatkamaan matkaansa.

11.05
Kahden ajoneuvoseurueen pysäytys

Rajan partio ohjaa jonosta sivuun kaksi ulkomaalaista tila-ajoneuvoa. Autoissa näkyy olevan pikaisesti katsottuna yli 10 ihmistä. Henkilöpapereiden selvittelyssä meneekin pitkä tovi ja näyttäisikin siltä, että lähes jokaisella henkilöllä on rikosrekisteriä Suomessa. Toinen autoista on rekisteröity Suomeen ja siitä on verot maksamatta, joten kilvet otetaan pois. Auton omistajalle annetaan lupa ajaa auto kotiinsa. Molemmat seurueet pääsevät jatkamaan matkaansa näyttömääräyksen kirjoittelun jälkeen.

Partio lähtee siirtymään lentokentältä Tikkurilaan hakemaan poliisitalolta asiakasta.

12.05
Ajoneuvon pysäytys Sörnäisissä

Partio 901 lopettaa valvonnan satamassa ja lähtee siirtymään takaisin kohti lentokenttää. Sörnäisten kohdalla partion huomion kiinnittää ulkomaan kilvissä oleva Opel-henkilöauto. Partio päättää pysäyttää ajoneuvon tarkastusta varten. Siniset valot välähtävät, ja Opelin kuski tottelee kiltisti ja pysäyttää auton tienlaitaan. Opelin ja sisällä olevien henkilöiden paperit tarkastetaan. Kaikki näyttäisi olevan kunnossa. Kuski kertoo, että seurue asuu autossa ja on nyt menossa pesulle yleiseen suihkutilaan.

12.30
Lounastauko

Olemme taas lentokentällä ja pääsemme nauttimaan lounasta. Suomalainen toteaa, että lounas venähtikin yllättävän myöhäiseksi.

13.15
Lentokenttä

Lentokenttäalue on 1 800 hehtaarin kokoinen, ja turva-aitojen sisäpuolella kulkeva huoltotie on noin 25 kilometriä pitkä. Ajamme tietä pitkin, ja partio tarkastaa, että aidat ovat ehjät eikä ulkopuolisia henkilöitä ole alueella. Aidan toisella puolella on muutama innokas lentokonebongaaja, ja he tietävätkin, että aitaa ei ole syytä ylittää. Pieniä eläimiä kuitenkin eksyy alueelle välillä, ja on kuulemma hirvikin aidasta yli tullut. Kentällä on oma ”riistavalvojansa”, joka vastaa siitä, että eläimiä ei tule alueelle tai ne saadaan hoidettua pois ilman vaaratilanteita.

14.20
Partiointia terminaali 1:ssä

Saapuvien lentojen matkustajia valvotaan lasin takaa kopista. Rajavartiolaitoksen terminaalipartio tulee pyörähtämään ja vaihtamaan kuulumisia. Näyttäisi olevan rauhallinen aika päivästä, eikä lentoja tule kovinkaan tiuhaan. Jatkamme päivystämistä ja odotamme Kööpenhaminan koneen saapumista.

15.10
Köpiksen kone saapuu

Matkustajia alkaa pikku hiljaa valua koneesta aulaan odottamaan matkalaukkujaan hihnalta. Siviilipartio ilmoittaa radiolla, että poikkeuksellisesti käyttäytyvä pariskunta saapuu aulaan; heidät pitäisi ottaa tarkastukseen. Partio pysäyttää pariskunnan, kun se on hakenut laukkunsa. Passit otetaan tarkastukseen ja käydään tarkkaan lävitse. Toisen passin vesileimassa on häikkää. Partion jäsen soittaa puhelun asiakirjatutkintaan ja pyytää neuvoa. Käy ilmi, että passi on uusi ja siksi erilainen. Myös pariskunnan kotimaa on kaukainen, eikä sieltä usein tule turisteja Suomeen. Kaikki on kuitenkin kunnossa, ja pariskunta pääsee viettämään lomaansa Suomeen.

15.30
Terminaali 2

Siirrymme T2:seen suorittamaan ulkomaalaisvalvontaa. Emme kuitenkaan kauaa ehdi olla paikallamme, kun partio saa keikan. Tehtävänä on hakea turvapaikanhakija Tikkurilan poliisitalolta ja kuljettaa hänet Metsälän vastaanottokeskukselle. Valvontaryhmän yksikkö onkin saanut kuljetustehtävistä johtuen lempinimen kuljetuskomppania.

15.59
Tikkurilan poliisitalo

Saavumme Tikkurilaan poliisitalolle, josta partio ottaa kyytiläisen mukaansa ja vaihtaa samalla kuulumiset poliisitalon vartijan kanssa.

16.20
Metsälän vastaanottokeskus

Partio 901 ehtii juuri saapua vastaanottokeskukselle, kun virvestä tulee keikkaa tarjolle. On epäilys, että Länsisatamaan tulossa olevassa laivassa on kyydissä laittoman maahanmuuton järjestäjän auto ja mahdollisesti laittomia maahantulijoita. Partio 901 on lähin, joten otamme keikan. Kyytiläinen luovutetaan nopeasti vastaanottokeskuksen henkilökunnalle. Siirtyminen Länsisatamaan tapahtuu hälytysajona.

16.35
Länsisatama

Hälytysajo iltapäivän ruuhkasta huolimatta sujuu ripeästi ja olemme perillä Länsisatamassa ajoissa. Toinenkin partio saapuu satamaan ja jää sivummalle odottamaan siltä varalta, että auto yrittäisi karkuun. Partio 901 ottaa suunnaksi laivan autokaistan. Autokaistalla on Tullin partio suorittamassa omia tehtäviään, ja partio kertoo heille tilanteen ja neuvottelee toiminnasta.

16.45
Pysäytys

Kohdeauton havaitaan tulevan laivasta, ja se ohjataan sivuun. Tilanne sujuu rauhallisesti, ja autossa olevat henkilöt puhutetaan ja tarkastetaan. Osoittautuu, että kaikilla ovat matkustusasiakirjat kunnossa. Autosta otetaan kuitenkin kuvat ja henkilöiltä tiedot talteen. Seurue päästetään jatkamaan matkaa.

17.00
Päivä paketissa

Partion 901 toinen jäsen jää Länsisatamaan vielä jatkamaan töitä, ja me lähdemme Suomalaisen kanssa takaisin kohti lentokenttää lopettelemaan vuoroa.

Rajalle töihin?

Rajavartijan työ valvontaryhmässä vaikutti erittäin mielenkiintoiselta. Tehtäviä on paljon ja päivät ovat harvoin samanlaisia. Kaikki ryhmän jäsenet vaikuttivat motivoituneilta ja työssään viihtyviltä. Ryhmä on ymmärrettävästi haluttu työpaikka.

Tänä vuonna rajalle rekrytoitiin 80 uutta rajavartijaa, joista 30 sijoittuu Suomenlahdelle ja 50 itärajalle. Mahdollinen tuleva viisumivapaus Suomen ja Venäjän välillä tarkoittaisi rajaliikenteen kasvamista, joten uusia rajavartijoita pitäisi rekrytoida huomattavasti lisää liikenteen sujuvuuden ja rajojen turvallisuuden takaamiseksi. Valvontaa on alettu jo keskittää Kaakkois-Suomeen ja Suomenlahdelle, joista suurin osa liikenteestä Venäjälle tapahtuu. Jos rajavartijan työ kiinnostaa, kannattaa seurata rekrytointia tulevina vuosina!

■

Partio pysäyttää ulkomaalaisen ajoneuvon Sörnäisissä.

Valvontaa Katajanokalla yhdessä poliisin kanssa.

Saapuvien matkustajien tarkkailua terminaalissa.

Partio ottaa tarkastukseen kaksi ulkomaalaista ajoneuvoa.

Rajan ja Tullin partiot odottavat Länsisatamassa kohdeauton tulevan laivasta.

Pysähdys esikunnan pihalla.

Helsinki-Vantaa kentän maisemia.

Rajan vanhaa kalustoa.

Rajavartija Sari Suomalainen.

REALISTINEN AMPUMA-HARJOITTELU, OSA 2/3

Ampumaharjoittelun realismia käsittelevä juttusarja on päässyt toiseen osaansa. Tällä kerralla painopiste on ratajärjestelyissä, jotka vaativat hieman työtä.

teksti ja kuvat:
Seppo Vesala

Tämän artikkelisarjan ensimmäisessä osassa kerrottiin helppoja tapoja ampumaharjoittelun realismin kasvattamiseksi muun muassa tekemällä maalitauluista realistisemman näköisiä. Tässä osassa käsitellään enemmän työtä vaativia järjestelyitä.

Parhaimpaan realismiin päästään silloin, kun ampumaratajärjestelyissä yhdistetään useita realismia lisääviä tapoja. Kannattaa kuitenkin edetä maltillisesti siten, että realismiasetuksia ei vedetä heti tappiin, vaan realismia lisätään vähän kerrallaan ja kikkoja vaihdellen. Tällä tavalla harjoittelun haastavuutta voidaan lisätä vähän kerrallaan, ja toisaalta kaikkia kikkoja ei kuluteta kerralla loppuun.

Tässä juttusarjan toisessa osassa viitataan useita kertoja jutun ensimmäiseen osaan, joten se kannattaa kerrata ennen toisen osan lukemista.

Tavallisella radalla toteutettavia harjoituksia

Aluksi tarkastellaan harjoitusjärjestelyjä, jotka vaativat hieman työtä, mutta soveltuvat myös tavallisella, yhteen suuntaan ammuttavalla radalla käytettäväksi.

Eri etäisyyksiltä ampuminen on ampumaharjoittelun perusasia, joka ei oikeastaan edes kuulu tämänkaltaiseen, ampumaharjoittelua perusammunnasta eteenpäin vievään artikkeliin. Se kuitenkin mainitaan lähinnä sen takia, että erityisesti pitkillä aseilla harjoiteltaessa voidaan saman harjoituksen aikana ampua useilta eri matkoilta siten, että ampujan täytyy itse arvioida ampumamatka ja sen aiheuttamat muutokset tähtäyspisteeseen. Myös käsiaseella voidaan ampua yllättävän kaukaa. Siluettiammunnassa yksi vakiomatkoista on 150 metriä, ja olen nähnyt samalta matkalta ammuttavan kohtuullisen hyviä osumia myös palvelusaseella.

Eri matkoilta ampumiseen on helppo yhdistää myös ampujan liikkuminen ampumapaikalta toiselle, jolloin taulut voivat sijaita samassa rivissä, mutta ampumapaikat on sijoitettu siten, että ampuja joutuu ampumaan maaleihin useilta eri matkoilta. Tällöin on järkevää, että jokaiselta etäisyydeltä ammutaan eri tauluihin tai osumat tarkastetaan aina ennen ampumaetäisyyden vaihtamista. Tällä tavoin ampuja saa parhaiten palautetta siitä, onko hän osannut ottaa oikein huomioon etäisyyden vaikutuksen luodin lentorataan.

Eri matkoilta ampumiseen on luontevaa yhdistää myös eri asennoista ampuminen ja mahdollisesti etäisyyden mukaan muuttuva aikaraja. Kauempaa ammutaan makuulta ja tähtäämiseen käytettävissä oleva aika on pidempi, kun taas lähietäisyydeltä voidaan vaatia osumaan lyhyen tähtäämisen jälkeen seisaalta tai jopa liikkeestä.

Eri kokoisten maalien käyttäminen on myös ampumaharjoittelun perusteita. Niiden avulla voidaan harjoitella paitsi tarkkuusammuntaa, myös esimerkiksi sitä, miten maalin koko vaikuttaa tähtäämiseen käytettävään aikaan. Ei ole tarkoituksenmukaista harjoitella ampumista pelkästään ilman aikapainetta, vaan harjoittelussa on pyrittävä siihen, että ampuja pystyy ampumaan riittävän hyviä osumia mahdollisimman nopeasti. Tällöin on osattava arvioida, kuinka kauan kuhunkin maaliin tähtäämiseen on käytettävä aikaa, tai paremminkin opittava luottamaan siihen, että lyhyelläkin tähtäämisellä saadaan aikaan hyviä osumia.

Virka-asetta käytettäessä on osattava arvioida, milloin ei voida taata osumaa, ja ampujan on odotettava parempaa tilaisuutta tai toimenpiteestä joudutaan luopumaan kokonaan. Tätä voidaan harjoitella helposti yhdistelemällä eri kokoisia maaleja ja ampumamatkoja siihen vaatimukseen, että kaikkien laukausten

on osuttava maaliin tai sijoittamalla maalitaulu osittain toisten maalitaulujen taakse, kuten artikkelin ensimmäisessä osassa oli puhetta. Jos ohilaukauksesta aiheutuu ampujalle jokin sanktio, se luo painetta ja lisää ampujan stressiä, mikä osaltaan voi kehittää toimintakykyä stressitilanteessa.

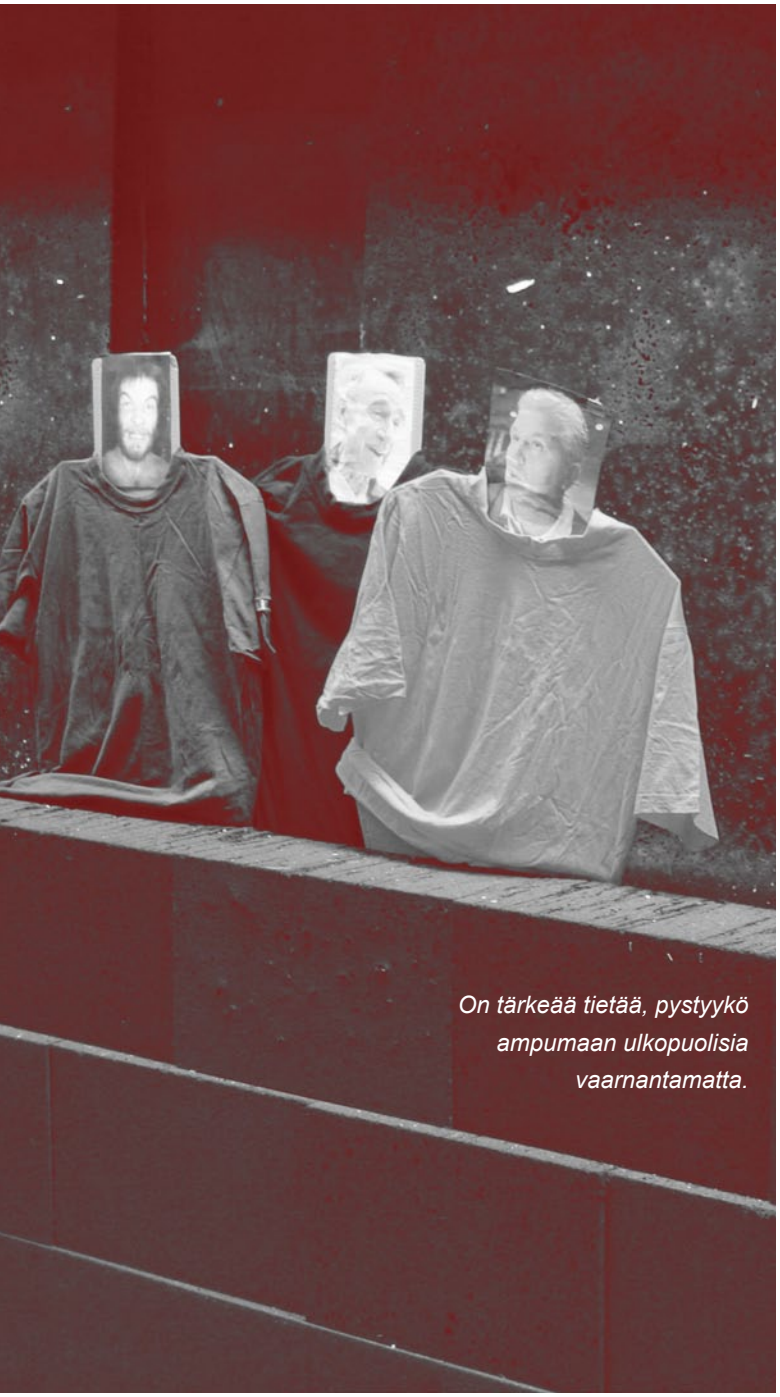

On tärkeää tietää, pystyykö ampumaan ulkopuolisia vaarnantamatta.

Yksi helppo tapa tarkkuusammuntamentaliteetista eroon hankkiutumiseksi on negatiivisten taulujen käyttäminen. Taulusta yksinkertaisesti leikataan keskikohta tai muu tavoiteltu osuma-alue pois. Niin kauan kun osumat pysyvät tavoitealueella, tauluun ei tule yhtään reikiä, mutta ohilaukaukset näkyvät taulussa. Ampuja ei voi lähteä hakemaan pientä kasaa, jolloin huomio on helpompi keskittää harjoiteltavaan asiaan. Saman asian ajaa edellisessä osassa käsitelty t-paidan pukeminen maalitaulun päälle, koska se vaikeuttaa osumien näkemistä taulussa. Tällöin tosin myös ohilaukausten havaitseminen on hankalampaa. Jos kesken harjoituksen havaitaan, että jollakin ampujista on vaikeuksia irrottautua tarkkuusammuntamentaliteetista, voidaan tavoiteltu osuma-alue merkata mustalla paperilla, eli tauluun teipataan sopivan kokoinen musta paperiarkki. Tällöin osumia ei näe kuin aivan lähietäisyydeltä, mutta ohilaukaukset näkyvät kuitenkin pahvissa. Tällä tavalla on mahdollista siirtyä negatiivitauluharjoitteluun lennosta, hidastamatta liikaa ammunnan kulkua, vaikka negatiivitauluja ei olisikaan valmiiksi tehtynä.

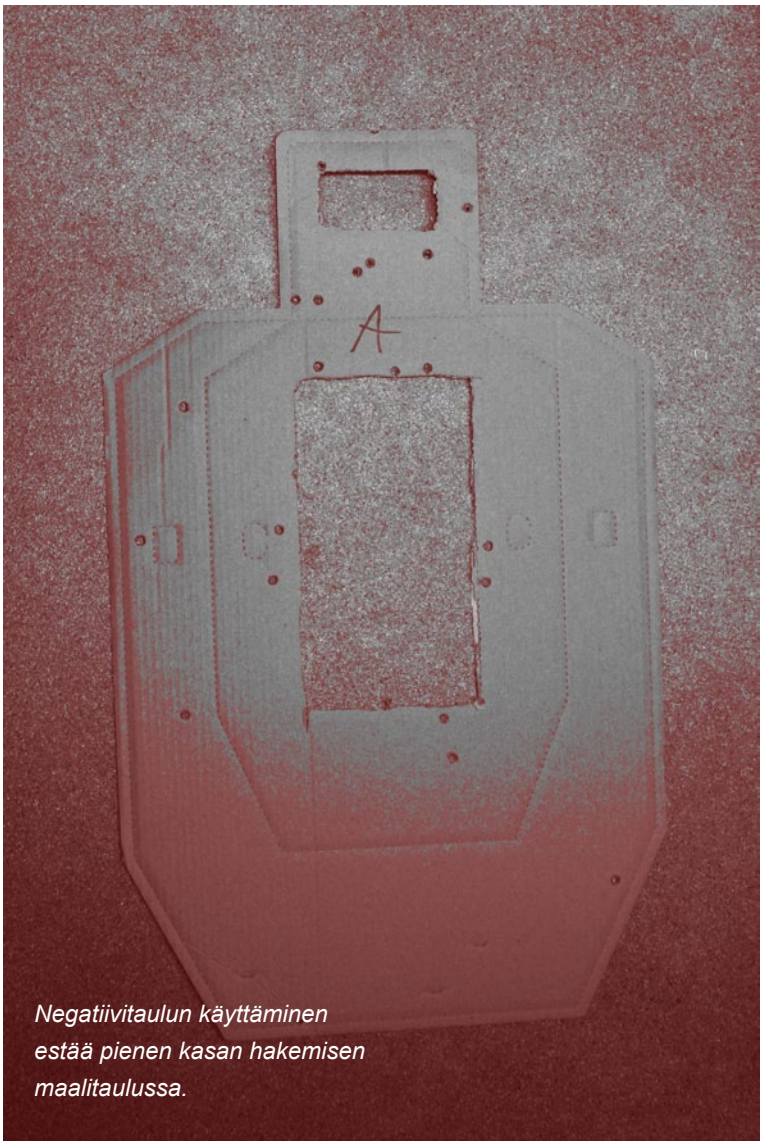

Negatiivitaulun käyttäminen estää pienen kasan hakemisen maalitaulussa.

Maalitaulujen sijoittaminen kyljittäin ampujaan nähden opettaa ampujia pois tavasta tähdätä aina keskelle maalitaulun rintaa. Todellisissa tilanteissa on hyvin todennäköistä, että maalitaulu ei seiso rintamasuunta suoraan kohti ensisijaista aseenkäyttäjää, joten miksi kaikki ampumaharjoittelu tapahtuu tästä asetelmasta? Jos aina keskelle rintaa ampumaan ehdollistettu kenttäsika ampuu kyljittäin sijoittunutta kohdehenkilöä keskelle rintaa, luoti aiheuttaa luultavasti vain matalan haavan, jolla ei ole juurikaan pysäyttämisvaikutusta. Sen sijaan jos ampuja tähtää kohdetta kylkeen, luoti lävistää tämän rintakehän ja luultavasti matkallaan läpi rintaontelon kohtaa joitakin tärkeitä elimiä ja suuria verisuonia ennen pysähtymistään vastakkaisen puolen kylkiluihin. Asetta käyttävän poliisin tavoitteena ei ole satuttaa kohdehenkilöä, vaan pysäyttää vaarallisen henkilön vaarallinen toiminta, ja se onnistuu virka-aseella luotettavimmin ampumalla syvälle rintakehään porautuva osuma. Jos luoti osuu keskelle rintaa, mutta tulokulmasta johtuen vain

raapaisee pintaa, osuman pysäytysvaikutus on hyvin kyseenalainen, mikä antaa kohdehenkilölle mahdollisuuden jatkaa sitä toimintaa, jonka johdosta hän on ylipäätään joutunut poliisin voimakeinojen kohteeksi. Lisäksi on muistettava, että ammuttu luoti päätyy aina jonnekin. Jos luoti vain raapaisee pintaa, se jatkaa matkaansa suuren osan liike-energiastaan säilyttäneenä, mutta mahdollisesti kurssiaan muuttaneena, ja on vaaraksi muille ihmisille. Sen sijaan jos luoti läpäisee koko rintakehän, se luultavasti jää kohdehenkilön sisälle; tämä ainakin on ollut tavoitteena patruunaa suunniteltaessa ja kriteerinä virkapatruunaa valittaessa. Tähtäyspisteen valintaa kolmiulotteisessa maalissa käsitellään tarkemmin lähiaikoina Kontrollissa, taktisesta anatomista puhuttaessa.

Litteää pahvitaulua on vaikeaa ampua sivulta, eikä se muutenkaan vastaa kolmiulotteisen ihmisen ampumista. Tämän takia maalitaulusta kannattaa tehdä ihmisen rintakehän kaarevuutta mukaileva, kolmiulotteinen taulu. Helpoiten tämä onnistuu taittamalla IPCS-taulua hieman rullalle käyttäen apuna A- ja C-alueiden reunoja kulkevia katkoviivoja. Jos halutaan, että kaikki taulut ovat yhtä kaarevia tai että ne säilyttävät kaarevuutensa koko ammuntasession ajan, taulun takapuolelle voi kiinnittää esimerkiksi sopivan kokoisen pahvinpalan ikään kuin taulun taustaksi ja teipata taulun taaksepäin taivutetut reunat kiinni pahviin.

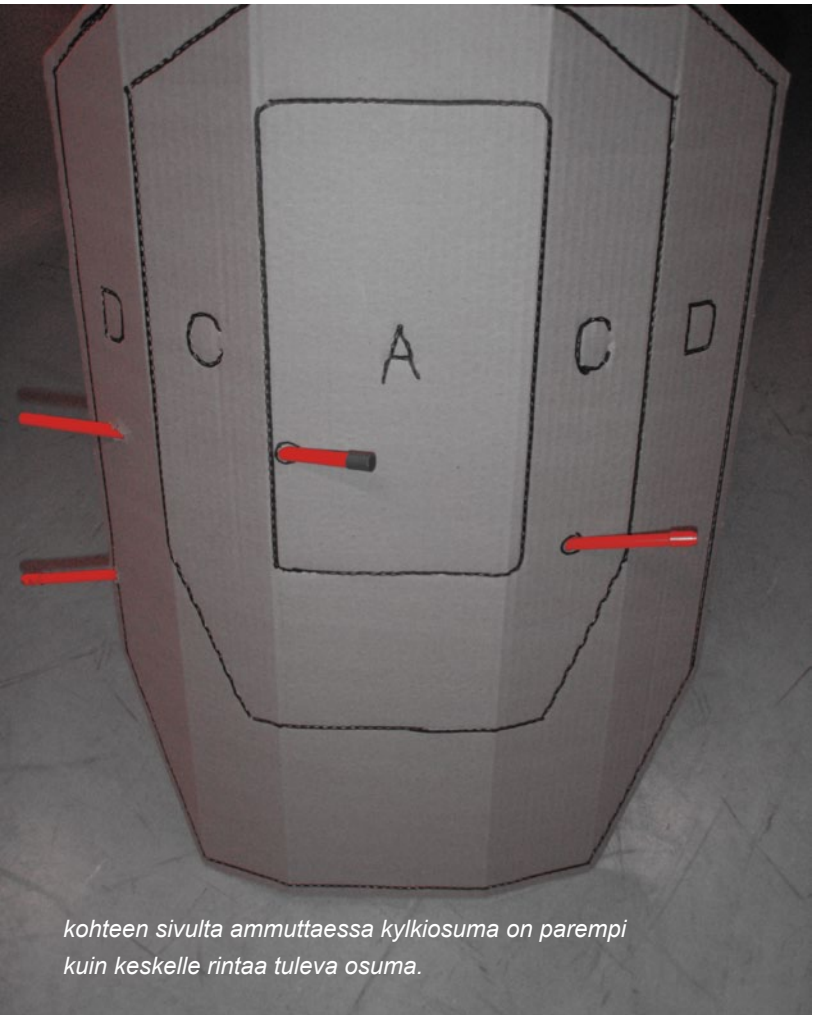

kohteen sivulta ammuttaessa kylkiosuma on parempi kuin keskelle rintaa tuleva osuma.

Kolmiulotteisia ihmisen muotoisia maalitauluja on saatavilla myös kaupallisesti. En kuitenkaan ole kuullut, että tällaisia maalitauluiksi alun perin suunniteltuja tauluja myytäisiin missään Suomessa. Ulkomailta tilattaessa taas postituskustannukset kasvanevat melko koviksi maalitaulujen suuren koon takia, mikä nostaa jo lähtökohtaisesti kalliiden maalitaulujen hintaa melkoisesti. Yksi tapa päästä harjoittelemaan tällaisilla ihmisen muotoisilla kolmiulotteisilla tauluilla on tehdä niitä itse.

Somistustarvikkeita myyvät liikkeet ovat pullollaan erilaisia mallinukkeja ja ylävartalotorsoja. Lisäksi esimerkiksi nettihuutokaupoista voi löytää varsin kohtuullisella hinnalla tällaisia mallinukkeja. Käyttämällä mallinukkea tai torsoa muottina noheva ampuja tai kouluttaja voi tehdä paperisilpun ja tapettiliisterin avulla paperimassatauluja, joiden kokonaiskustannus jää varsin alhaiseksi, mutta toki vaatii jonkin verran työtä. Taulujen valmistamisen vaatiman työn takia paperimassatauluja ei olekaan mielekästä käyttää jatkuvasti harjoittelussa, vaan ainoastaan silloin, kun maalin kolmiulotteisuus on tärkeää harjoituksen kannalta, tai kun pyritään mahdollisimman suureen realismiin.

Luonnollisesti mallinukkeja voi käyttää myös sellaisinaan maalitauluina, edellyttäen, että ampumamatka on riittävän suuri sirpalevaaran takia ja että radan siivoaminen ei ole kynnyskysymys. Riippuu paljon mallinuken materiaalista (esimerkiksi kova muovi tai styroksi), kuinka suuri vaara sirpaleista muodostuu, ja toisaalta kuinka paljon ne lisäävät radan siivoustarvetta. Joka tapauksessa kumpaakin voi vähentää oleellisesti teippaamalla mallinuken kauttaaltaan teipillä, samalla tavalla kuin jutun edellisessä osassa neuvottiin tekemään keilailukeilojen kanssa. Ja samalla tavalla kuin keiloja, huonokuntoisia ja sen takia somistuskäyttöön soveltumattomia mallinukkeja saattaa saada jopa ilmaiseksi esimerkiksi soittelemalla tavaratalojen somistamoihin.

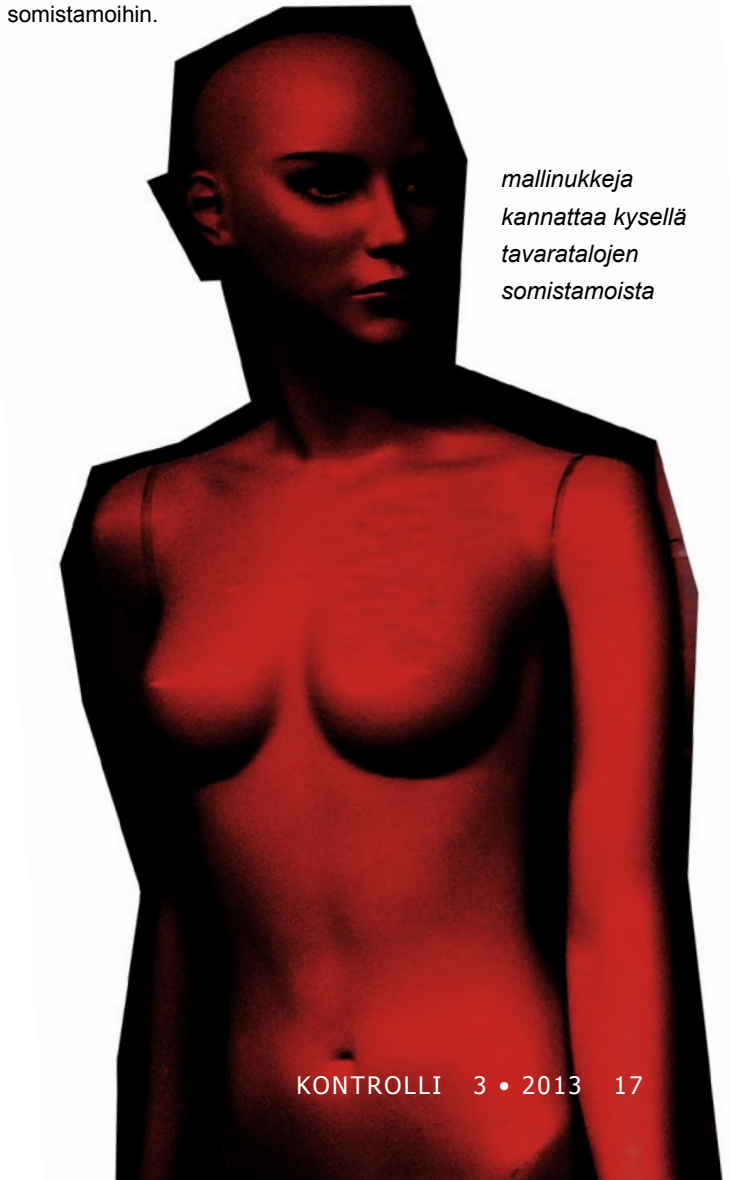

mallinukkeja kannattaa kysellä tavaratalojen somistamoista

Jos käytössä oleva rata on leveä ja erityisesti, jos radalla on mahdollista ampua kahteen tai kolmeen suuntaan, voidaan ampua yksi ampuja kerrallaan siten, että maaleja ei sijoiteta pelkästään suoraan ampujan eteen, vaan koko radan leveydeltä. Tällöin saadaan helposti muunneltua ammuttavaa matkaa ja voidaan myös harjoitella tähtäyspisteen sijoittamista tilanteen mukaiseksi. Lateraaliammuntarataa suunniteltaessa on varmistettava, että radan reunoille jää riittävät turva-alueet.

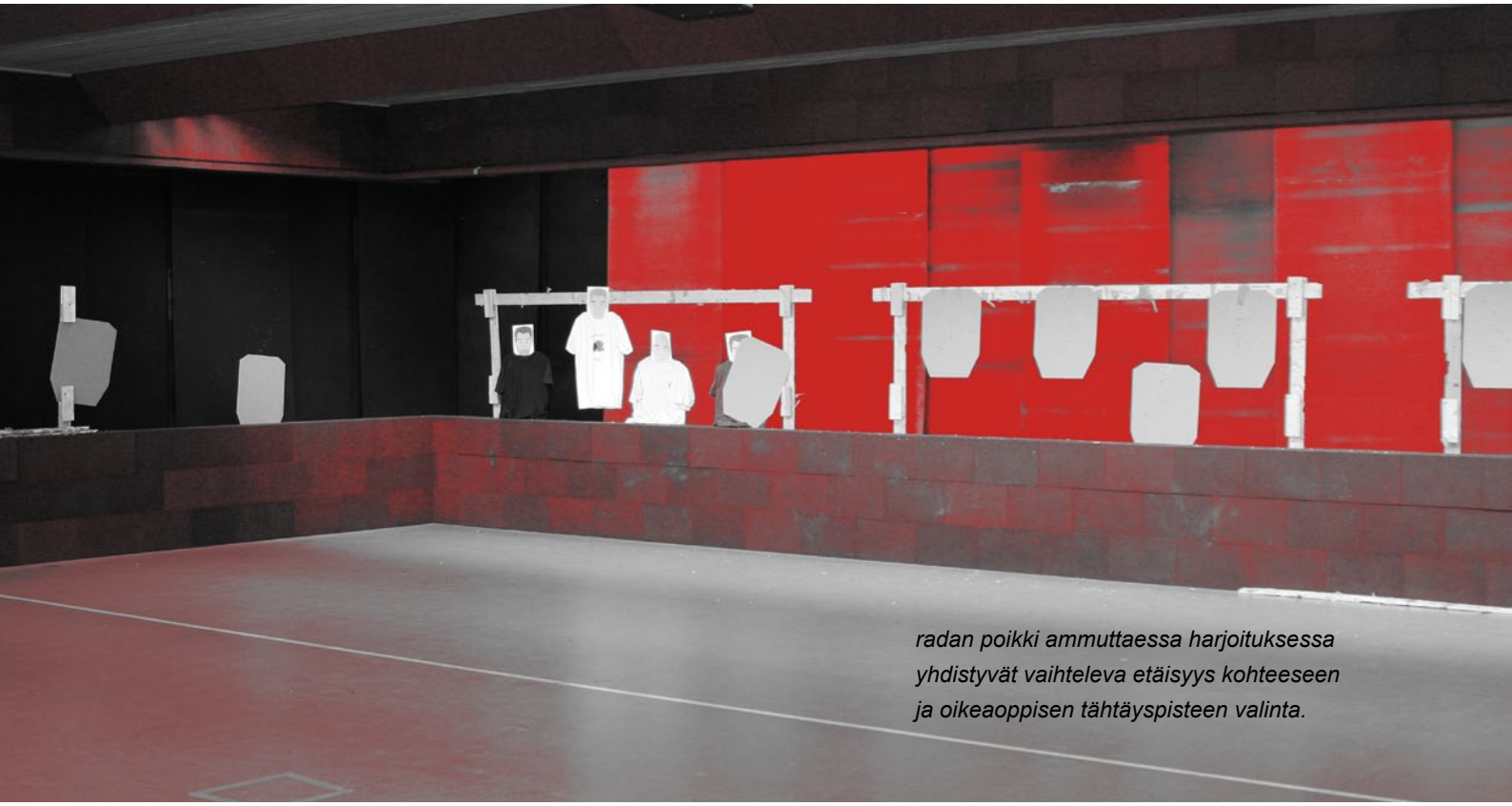

radan poikki ammuttaessa harjoituksessa yhdistyvät vaihteleva etäisyys kohteeseen ja oikeaoppisen tähtäyspisteen valinta.

Kuten edellisessä numerossa jo mainittiin, maalitauluille voi rakentaa myös kädet ja jalat. Jos taulun voi sijoittaa siten, että myös jalkoihin voi ampua ilman vaaraa ratalaitteisiin osumisesta, kouluttaja voi kuvata ampujalle tilanteen, ja ampuja valitsee tähtäyspisteen tilanteen mukaan. Esimerkiksi jos kohde on varustautunut teräaseella ja lähestyy hitaasti harjoittelijaa, tämä voi päättää ampua kohdetta reiteen tai lonkkaan estääkseen veitsimiestä tulemasta lyöntietäisyydelle. Jos kohdehenkilöllä on ampuma-ase, ei alaraajaosuma pysäytä kohteen toimintaa tarpeeksi luotettavasti niin nopeasti, että tämä ei ehtisi käyttää asetta, jolloin tähtäyspiste on järkevintä valita jostain muualta.

Maalitaululle kiinnitettävät housut on helppo täyttää esimerkiksi rullalle käärityllä pahvilla, jolloin jalkoihin saadaan oikeanlaista muotoa. Kädet voi rakentaa esimerkiksi vesiputkien eristämiseen tarkoitetuista solumuovisista eristeputkista. Eristeputki vastaa paksuudeltaan käsivartta, ja kun maalitaulu puetaan t-paidan sijasta pitkähihaiseen paitaan ja käsiksi laitetaan vaikkapa sanomalehtipaperilla täytetyt näppylähanskat, lopputulos on melko uskottava.

Turvallisuusalan ammattilaiset työskentelevät ympäri vuorokauden, joten myös pimeässä toimimista on tärkeää harjoitella. Pimeäharjoittelu on kuitenkin paljon muutakin kuin muutaman laukauksen ampumista eri valaisinotteista. Pimeäammunnan perusteita voi toki kerrata erikseen ennen varsinaiseen pimeäharjoitteluun siirtymistä, mutta pimeässä toimimista varten ei välttämättä tarvitse kehittää omia harjoitteitaan. Pimeätoimintaa voikin harjoitella käyttämällä samoja harjoitteita, joilla harjoitellaan valoisassa toimimista; ainoa ero on, että nyt on pimeää. Esimerkiksi sisäampumaradoilla ammuttaessa voidaan ampua jokin harjoite ensin valoisassa, ja sen jälkeen vedetään sama harjoite, mutta valot laitetaan pois päältä. Kun pimeätoimintaa ei erikseen kokoonnuta harjoittelemaan teemalla ”nyt ammutaan pimeässä”, harjoittelijat ja kouluttajat havaitsevat helpommin, jos harjoittelijan valoisalla käyttämät toimintamallit eivät toimi pimeällä. Ehkä tyypillisin esimerkki tästä on patukan sijoittaminen vyölle siten, että se on otettava esille vasenta kättä käyttämällä – samalla kädellä, jossa pidetään valaisinta.

Vaikka pimeäharjoittelua ei tarvitse suunnitella erikseen, kouluttajan on kuitenkin huomattava, että pimeässä toimiminen asettaa erityisvaatimuksia harjoitusturvallisuudelle. Kouluttajalla on esimerkiksi oltava mahdollisuus pystyä tarkkailemaan harjoittelijan toimintaa jatkuvasti. Tätä tarvetta lisää se, että valaisimen käsitteleminen yhdessä ampuma-aseen kanssa saattaa tuoda asiaan tottumattomalle ampujalle liikaa liikkuvia osia harjoitukseen.

Toinen harjoittelun lisäelementti, jota ei ole mielekästä perusharjoittelun jälkeen harjoitella erikseen, on raskaiden suojavarusteiden kanssa toimiminen. Samat harjoitteet voidaan käydä läpi kevyessä ja raskaassa varustuksessa. Sen lisäksi, että harjoitteet ammutaan raskaat suojaliivit ja kypärä puettuna, suojavarusteiden pukeminen voidaan liittää itse harjoitteeseen. Tämä voidaan toteuttaa kilpailuna siten, että merkistä aletaan pukea varusteita ja sen jälkeen siirrytään ampumaan. Huono ammunta voi tuoda lisäsekunteja suorituksen kokonaisaikaan, tai nopea varusteiden pukeminen tuo helpotusta ammuntaan. Toinen, ehkä järkevämpi tapa on harjoitella partiona toimimista

joko siten, että partiokaverit auttavat toisiaan pukemisessa tai niin, että toinen suojaa toisen pukiessa varusteita, minkä jälkeen vaihdetaan osia. Omasta kokemuksestani olen havainnut, että kovan keikan iskiessä päälle partiotoiminta unohtuu helposti ja sooloilu alkaa, vaikka nimenomaan kovilla keikoilla johdetun partiotoiminnan merkitys korostuu.

Harjoittelua tulee toteuttaa kaikissa varusteissa, joissa harjoittelija toimii työtehtävissä. Jos ampuja työskentelee siviilivaatetuksessa, on harjoiteltava kaikenlaisissa sellaisissa vaatteissa ja varusteissa, joita käyttää työtehtävissä. On yllättävän yleistä, että ampuja ilmaantuu ampumaradalle täysin erilaisissa varusteissa kuin hän todellisuudessa tekee töitä, jopa asekotelo saattaa olla harjoituksissa erilainen kuin se jota käytetään työtehtävissä. Myös virkapuvussa työskentelevien olisi harjoiteltava ampumista talvitakki päällä ja käsineet kädessä.

Suojan käyttäminen

Suojan takaa ampuminen eli kanttaaminen on virka-aseammunnassa käskyttämisen lisäksi ehkä tärkein soveltavan harjoittelun muoto, sillä aseenkäyttötilanteissa tulee lähtökohtaisesti pyrkiä toimimaan suojan takaa. Suojan takaa ampumisen ei tulekaan olla silloin tällöin mukaan otettava harjoittelun mauste, vaan soveltavan harjoittelun perusharjoittelumuoto, jota ei välttämättä edes harjoitella erikseen, vaan suojan käyttäminen vain on mukana yhtenä kiinteänä elementtinä kaikessa harjoittelussa.

Kuten käskyttämisen mukaan ottaminen, suojan takaa ampuminen on harjoitusteknisesti ongelmallista sen takia, että se hidastaa harjoittelua lisäämällä yleensä laukausten ampumisen vaatimaa aikaa ja yhden ampujan tilavaatimusta radalla. Tämä saattaa johtaa siihen että ammuntaosasto joudutaan jakamaan kahteen tai kolmeen osaan. Toisaalta jossain vaiheessa harjoittelua saavutetaan hetki, jossa harjoittelun painopistettä tulee siirtää laatuun ammuttujen laukausten määrän kustannuksella. Mielestäni tämä hetki sijoittuu luontevasti siihen, kun harjoittelija siirtyy peruskoulutuksesta – esimerkiksi poliisin perustutkinnosta – työpaikkakoulutuksen piiriin.

Suojan takaa ampumisessa tulee huomata se, että ampuma-asentoa ei voida rakentaa suojan takana valmiiksi, vaan ammunnan on lähdettävä siitä, että ampuja tähystää suojan takaa ase joko kotelossa tai valmiusotteessa. Vasta kun ampuja on havainnut kohteen ja todennut, että kyseessä on aseenkäyttötilanne, ampuja nostaa aseen tähtäyslinjalle. Jos ampuja rakentaa ampuma-asennon valmiiksi suojan takana ja alkaa

talojen lämpöerityslevyistä saa rakennettua kevyita ja helposti siirrettäviä suojia.

Sermien rakentaminen

Harjoitussuojia eli sermejä rakennettaessa tai hankittaessa huomio tulee kiinnittää hintaan, käyttöturvallisuuteen, liikuteltavuuteen ja erityisesti ulkoradalla ammuttaessa tukevuuteen, jotta sermit eivät kaadu tuulen voimasta. Lähtökohtaisesti sermeissä ei tule käyttää sellaisia materiaaleja, joista aiheutuu kimmokevaara. Edes sermien jalustoissa ei ole suotavaa käyttää metallia, sillä jos sermi halutaan asettaa kyljelleen matalaksi suojaksi tai jos ampuja ampuu makuulta suojan vierestä, on olemassa vaara, että luoti osuu metalliin ja joko luodista tai sermin jalustasta muodostuu vaarallisia sirpaleita. Käytännössä täysin metallittomia sermejä lienee hyvin vaikeaa valmistaa, sillä esimerkiksi täysin puurakenteinenkin sermi täytyy koota nauloja tai ruuveja käyttämällä.

Sermejä on helppo valmistaa, mikäli käytössä on valmiita maalitaulun jalkoja: jalkoihin kiinnitetään pystyrimat tai mieluummin puinen kehikko, johon kiinnitetään esimerkiksi pahvia tai läpinäkymätöntä muovia, jota myydään rullissa rautakaupoissa. Tukevamman ja kestävämmän sermin saa käyttämällä ohutta puulevyä, esimerkiksi vaneria. Jos käytössä ei ole maalitaulun jalkoja, ne voidaan korvata esimerkiksi 2x4-lankusta sahatuilla pätkillä, jotka ruuvataan pitkittäin yhteen siten, että sermilevy jää niiden väliin. Lähinnä metallitonta sermiä vastaa puisista pystyrimoista ja pahvista tai muovista nitomalla rakennettava kevytrakenteinen sermi, jonka pystyrimat kaivetaan maahan. Tällainen sermi tosin on käytössä hankala, koska sen liikuttaminen ei ole helppoa, eikä se välttämättä kestä kovassa tuulessa. Yksi keveytensä ansiosta harkitsemisen arvoinen materiaali on talojen eristämisessä käytettävät uretaanilevyt. Tällaisia levyjä käyttämällä saadaan nopeasti rakennettua helposti siirrettäviä sermejä.

Jos sermejä ei haluta rakentaa itse, esimerkiksi käytettyjä toimistokalusteita myyvistä liikkeistä voi löytyä kohtuuhintaisia kevyitä seinäelementtejä, joita käytetään erottamaan avokonttorin työpisteitä. Tällaisissa seinissä tosin on metallisia osia, mutta metalli on luultavasti alumiiniputkea tai vastaavaa kevytmetallia, josta aiheutuva sirpalevaara on melko pieni. Tällainen kevytmetalli saattaa kuitenkin osuman vaikutuksesta revetä osumakohdasta, mistä syntyy teräviä palkeenkieliä. Helppo tapa parantaa tällaisen sermin käyttöturvallisuutta on nitoa sermin molemmille pystysivuille – missä metalliputket luultavasti kulkevat – pahvisia maalitauluja siten, että ne leventävät sermiä, jolloin metalliputket eivät enää kulje sermin reunoja pitkin, ja riski putkeen osumisesta pienenee.

kenttätilanteissa tarjolla olevat suojat ovat vaihtelevan kokoisia ja muotoisia, joten myös ampumaradalla tulee harjoitella erilaisten suorien takaa ampumista.

etsiä kohdehenkilöä aseen tähtäimien läpi, ampuja aiheuttaa itselleen putkinäköä, mikä hidastaa kohdehenkilön löytämistä. Lisäksi tällainen toimintamalli altistaa vahingonlaukauksille, mikäli näkökenttään eli tähtäyslinjalle ilmestyykin yllättäen sivullinen henkilö – tai mikäli kohdehenkilö on esimerkiksi luopunut aseestaan.

Suojan takaa ampumisessa nyrkkisääntönä voidaan pitää sitä, että ampuja on sen verran etäällä suojasta, että ei ylety koskettamaan edessään olevaa suojaa. Tähän nyrkkisääntöön on joitakin poikkeuksia, kuten se jos kohdehenkilö on sijoittunut kenttäsikaa korkeammalle – esimerkiksi talon katolle. Tällöin kenttäsian tulee mennä mahdollisimman lähelle suojaa, jotta lintuperspektiivistä katseleva kohdehenkilö ei näe kenttäsikaa suoraan suojan yli.

Ehkä merkittävin poikkeus nyrkkisääntöön on valaisimen kanssa ampuminen. Mitä kauempaa suojan takaa ampuja valaisee kohdetta, sitä pimeämpää on, ja mitä leveämpi ja kirkkaampi lampun valokeila on, sitä suurempi on riski, että kenttäsika sokaisee itse itsensä, koska lampun valokeila osuu edessä olevaan suojaan ja heijastuu siitä silmiin. Asiaan voidaan vaikuttaa muun muassa valitsemalla tilanteeseen sopiva lampputekniikka eli tapa, jolla valaisinta pidetään ammunnan aikana. Helpoin tapa häikäisyn välttämiseksi on kuitenkin se, että ampuja menee riittävän lähelle suojaa. Pimeätoimintaa on käsitelty enemmän esimerkiksi Kontrollin numeroiden 4/2011 – 1/2012 Kenttäkouluttajissa.

Kenttätilanteissa suojat voivat olla hyvin vaihtelevan kokoisia ja muotoisia. Tämän takia käytettävien suojien tulee samoin olla vaihtelevan kokoisia ja muotoisia. Ulkoradalla ammuttaessa voi olla mahdollista käyttää myös ajoneuvoja suojina, mutta tällöin ongelmaksi saattaa muodostua se, että ampujat alkavat varoa omiin autoihin ampumista enemmän kuin vastapuolen tulitusta. Tällöin aseen piippulinja tuodaan liikaa suojan ohi, jolloin ampuja ei pysty käyttämään suojaa optimaalisesti hyväkseen ja saattaa jopa omaksua vääränlaisia toimintamalleja. Autojen takaa ammuttaessa on huomioitava myös kimmokevaara, mikäli ampuja osuu suojana käyttämäänsä ajoneuvoon. Käytännössä on havaittu, että alle metrin päästä 9 mm pistoolikarbiinilla ammuttaessa luoti ei välttämättä läpäise VW Transporterin A-pilaria, vaan luoti saattaa kimmota takaisin ampujan suuntaan.

Suojan takaa ammuttaessa ei tule harjoitella vain tilanteita, joissa ollaan valmiiksi suojan takana, vaan myös suojan taakse siirtymistä sekä suojasta toiseen liikkumista. Suojan vaihtaminen saattaa olla tärkeää esimerkiksi silloin, kun kohdehenkilö ei tee yhteistyötä ja pyrkii itse liikkumaan. Tällöin jääräpäisesti saman suojan takana pysyvä kenttäsika saattaa havaita joutuneensa tilanteeseen, jossa ei enää pysty ampumaan kohdehenkilöä, tai koh-

on tärkeää harjoitella ampumista myös raskaassa suojavarustuksessa.

dehenkilö pääsee jopa kiertämään kenttäsian selustaan. Jos kaikki harjoittelu keskittyy tilanteisiin, joissa linnoittaudutaan yhden ja saman suojan taakse, syntyy yliopittu toimintamalli, jonka rikkominen tositilanteessa saattaa olla hyvin hankalaa.

Harjoiteltaessa suojan takaa ampumista on tärkeää havainnoida toimintaa kohdehenkilön näkökulmasta. Tämä onnistuu esimerkiksi kanttaamalla tyhjillä ja puikotetuilla aseilla harjoituskaverin esittäessä kohdehenkilöä. Tällöin ongelma on se, että ampuja saattaa toimia tiedostamattaan (tai jopa tietoisesti) eri tavalla tyhjillä aseilla harjoiteltaessa ja kovilla ammuttaessa. Yksi tapa ehkäistä ongelma on hankkia pieni, muutaman kympin maksava videokamera, joka kiinnitetään ratalaitteisiin ampujan kohdalle tai jopa suoraan maalitaulun reunaan. Kamera ei juurikaan valehtele, ja ampuja voi havaita omasta suorituksestaan seikkoja, jotka kouluttajankin voi olla vaikeaa havaita ampujan takana seisten. Ehdottomasti paras keino on kuitenkin ampua harjoituskaveria. Tätä harjoitusmuotoa käsitellään juttusarjan seuraavassa osassa.

■

KAHDEKSIKKO-HARJOITUS

Kahdeksikkoharjoitus on niin tärkeä ja monimuotoinen harjoitus, että olen eriyttänyt sen omaksi kappaleekseen, vaikka se ei vaadikaan ampumaradalta mitään erityisiä rakenteellisia muutoksia.

Todellisessa maailmassa toimittaessa kohdehenkilö ei ole aina sijoittunut kenttäsian etupuolelle, mistä oli puhetta jutun ensimmäisessä osassa. Jos ampumaharjoittelu toteutetaan kahdeksikkoharjoituksena, saadaan harjoitteluun huomattavasti lisää realismia. Kahdeksikkoharjoituksen perusmuodossa käytetään yhtä maalitaulua, johon ampuja ampuu merkistä. Maahan ampumalinjan tasalle sijoitetaan kaksi esinettä – esimerkiksi patruunarasiaa – muutaman metrin etäisyydelle toisistaan. Ampuja lähtee liikkeelle ja kävelee kahdeksikkoa rasioiden ympärillä. Kouluttajan merkistä ampuja vetää aseen kotelosta ja ampuu maalitauluun esimerkiksi yhden laukauksen tai osuman.

Ampujan on oltava huolellinen, että ei vedä asetta kotelosta, ennen kuin on kääntänyt rintamasuuntansa kohti taulua, sillä muussa tapauksessa on suuri vaara vaarantaa muiden radalla olijoiden turvallisuus. Tämä liittyy ampumarataturvallisuuteen ja toimintaan todellisessa tilanteessa. Edistyneemmät harjoittelijat toki osaavat tarpeen vaatiessa liikkua ase kädessä siten, että aseen piippu osoittaa ainoastaan turvalliseen suuntaan, mutta ase kädessä liikkumisen tekniikka ei kuulu tämän artikkelin aihepiiriin.

Seuraava vaihe kahdeksikkoharjoituksessa on lisätä maalitaulujen määrää ja merkitä ne esimerkiksi jutun edellisestä osasta tutulla tavalla värein ja symbolein. Kouluttajan merkistä ampuja tunnistaa maalin tai maalit ja ampuu niihin harjoituksessa määritellyn määrän laukauksia tai osumia. Ampujan on syytä muistaa myös ympäristön tarkkailu, sillä radalla saattaa olla useita kuvausta vastaavia tauluja, joihin kaikkiin on saatava riittävä määrä osumia. Seuraava vaihe on käyttää maalitauluihin kiinnitettäviä luonnollisen näköisiä kasvokuvia, joiden avulla harjoittelu muuttuu todellisemman tuntuiseksi, ja toisaalta harjoitteluun tulee uutena elementtinä kohteen tunnistamisen harjoittelu, mikä etäännyttää ampumaharjoittelua pelkästä mekaanisesta suorittamisesta ja tekee siitä enemmän ajatustyötä vaativaa.

jo perusmuodossaan kahdeksikkoharjoitus tuo paljon uusia elementtejä perusammuntaan.

Kognitiivisen harjoittelun yhdistäminen kahdeksikkoharjoitukseen nostaa harjoittelun vaikeustasoa huomattavasti. Maalit voidaan esimerkiksi merkitä numeroilla, väreillä tai kirjaimilla. Kouluttaja voi kuvata halutun maalin laskutoimituksen avulla: esimerkiksi ”Seitsemän miinus neljä!” -komennolla ammutaan maalitauluun numero kolme. Värejä voidaan käyttää esimerkiksi kuvaamalla maalitaulun väri kahden värin yhdistelmänä: esimerkiksi ”Sininen ja keltainen!” -komennolla ammutaan vihreää taulua. Vain mielikuvitus on rajana, ja taulut voidaan merkitä kirjaimin ja kouluttaja voi huutaa kaksi kirjainta, jolloin ammutaan aakkosissa niiden väliin jäävällä kirjaimella merkittyä taulua, ja niin edelleen. Käytettäessä fotorealistisia tauluja, kouluttaja voi kuvata taulua päinvastaisilla adjektiiveilla, mikä pakottaa ampujan ajattelemaan pelkän reagoimisen sijasta. Esimerkiksi komennolla ”Tumma tukka!” ammutaan vaaleatukkaista taulua, ja ”kalju mies” tarkoittaa pitkähiuksista naista ja niin edelleen.

Kahdeksikkoharjoitukseen on helppo yhdistää suojan takaa ampuminen yksinkertaisesti käyttämällä sermejä kahdeksikon kääntöpisteinä, joiden ympärillä harjoittelija kävelee. Aina ampumakomennon kuullessaan ampuja hakeutuu välittömästi suojan taakse, etsii maalin ja ampuu riittävän määrän osumia. Liikkeelle lähdetään, kun ampuja on varma, että kaikki uhat on saatu neutraloitua. Vaihtelun vuoksi rata-alueelle voidaan sijoittaa myös ylimääräisiä suojia tai rakentaa kahdeksikkorata patruunarasioista ja sijoittaa suojat siten, että ampuja joutuu erityisesti hakeutumaan suojaan sen sijaan, että kävelyreitti kulkisi kahden suojan välistä rataa.

Jutun edellisessä osassa oli puhetta ampumaharjoitteluun yhdistettävästä välineenvaihtoharjoittelusta. Kun kahdeksikkoharjoitukseen lisätään yksi lisäelementti, voidaan harjoitukseen lisätä paitsi välineenvaihtoa, myös vähemmän vaarallisten voimankäyttövälineiden käytön harjoittelua, sekä pakotetaan ampuja kiinnittämään huomionsa turvallisiin ampumasektoreihin, aivan kuten todellisessakin elämässä. Kutsun tätä lisäelementtiä nimellä Recopal-mies; nimi tulee ampumaradalla käytettävistä Recopal (TM) -suojatiilistä, joita käytetään Recopal-miehen rakentamisessa. Recopal-miehen jalkoina käytetään esimerkiksi kahta pystyssä olevaa Recopal-tiiltä, ja niiden alla yhtä tai kahta vaakatasossa olevaa Recopal-tiiltä; tiiliä käytetään sen verran, että Recopal-mies saadaan sopivan pituiseksi. Pystyssä olevien tiilien väliin kiilataan paitaan puettu IPSC-ampumataulu, johon on liimattu kasvot. Recopal-mies sijoitetaan radalle lähelle ampujan kulkeman kahdeksikkoradan leikkauspistettä, jolloin ampuja kulkee joka kierroksella kaksi kertaa Recopal-miehen ohitse.

Kouluttajan huutaessa kohdetaulua kuvaavia komentoja Recopal-miestä käsitellään samanarvoisena maalitauluna kuin kaikkia muitakin radalla olevia tauluja. Kouluttajan huutaessa ”Patukka!” tai ”Sumutin!” kohteena on aina Recopal-mies, jolloin harjoittelija käyttää kuvattua välinettä koulutetulla tavalla joko sumuttamalla kohdehenkilöä harjoitussumuttimella ja ottamalla sen jälkeen etäisyyttä tai lyömällä patukalla reiteen. Vaikka Recopal-tiilet ovatkin joustavia, luja lyönti tiiliin voi kuitenkin vahingoittaa teleskooppipatukkaa. Onkin suositeltavaa peittää Recopal-miehen jalat iskutyynyillä, jolloin harjoittelija voi huoletta lyödä kohdetta täydellä voimalla ilman pelkoa TKP:n rikkoontumisesta.

Harjoittelija saattaa joutua ensin sumuttamaan kohdetta, ottamaan oikeaoppisesti etäisyyttä ja vaihtamaan patukkaan tai ainakin varautumaan patukan esille ottamiseen, ja vielä sen jälkeen ampumaan Recopal-miestä, ja tämä kaikki on tehtävä siten, että muut radalla olevat, sivullisia henkilöitä esittävät taulut eivät joudu vaaraan, eikä ampuja vaaranna myöskään muita radalla olijoita tähtäämällä ampumaradan takavallin ohi. Myös Recopal-mies toimii vuorollaan sivullisena henkilönä, jolloin ampuja saattaa joutua vaihtamaan ampumapaikkaa: ampujan tähdätessä kuvattua maalitaulua ampumaradan poikki Recopal-mies saattaa jäädä ampumasektorille. Käytännössä on havaittu, että jotkut ampujat kiinnittävät huomionsa liikaa pelkkään kohteeseen, eivätkä osaa huomioida aivan ampumalinjan vieressä pönöttävää Recopal-miestä.

Järjestelyä vaativat harjoitukset

Edellä kuvattiin harjoitustapoja, jotka eivät pääsääntöisesti vaadi kouluttajalta kovin paljoa järjestelyä. Seuraavassa käsitellään sellaisia harjoittelumuotoja, jotka edellyttävät hieman raskaampia ratajärjestelyjä, mutta eivät edellytä radalta mitään erityisiä rakenteita kuten kääntyviä taululaitteita.

Recopal-mies tuo kahdeksikkoharjoitukseen paljon lisäelementtejä.

Liikkuvien taululaitteiden rakentaminen on mahdollista myös kengännauha- tai oikeammin laskuvarjonarubudjetilla; oikeastaan ainoa vaatimus on, että radalla on riittävän tukevat ja korkeat telineet, joihin tauluja kiinnitetään, tai jokin kiinnityspisteeksi soveltuva rakenne, kuten katossa taulujen etupuolella kulkeva valokisko.

Ampumaradan poikki kulkeva taulu voidaan rakentaa pingottamalla mieluiten sileäpintainen naru tai vaijeri kulkemaan radan laidasta toiseen sopivalle korkeudelle. Taulu kulkee ampumaradan poikki tästä vaijerista roikkuen. Taulun yläreunaan tehdään esimerkiksi narusta tai nippusiteestä lenkki, jonka läpi radan poikki menevä vaijeri kulkee. Taulun reunoihin tehdään reiät, joiden läpi pujotetaan riittävän pitkät ohjausnarut, jotta kouluttaja voi ohjata taulun liikettä niiden avulla ampujien takaa. Ampumaradan reunoihin tehdään vielä liukaspintaisesta narusta tai nippusiteistä lenkit, joiden läpi taulun ohjausnarut vedetään. Lenkit voidaan kiinnittää esimerkiksi samoihin pisteisiin radan poikki kulkevan narun kanssa. Ohjausnarujen vapaat päät viedään ampumalinjan taakse, jolloin kouluttaja – tai mieluummin apukouluttaja – voi naruista vetämällä liikutella vaijerista roikkuvaa taulua sivusuunnassa. Tällaisen rakennelman toimivuuden kannalta on tärkeää, että vaijeri ja sen kiinnityspisteet ovat riittävän tukevia, että vaijeri voidaan pingottaa tarpeeksi tiukalle. Toinen, vielä tärkeämpi seikka on se, että narut ovat liukaspintaisia ja riittävän pitkiä, jotta naruja ei tarvitse solmia useasta pätkästä, sillä naruissa olevat solmut tai liika kitka jumittavat taulun liikettä, mikä haittaa harjoittelua. Olen havainnut, että paracord- eli laskuvarjonaru on tällaiseen käyttöön hyvää narua, sillä se on liukaspintaista, sen vetolujuus on hyvä, ja sitä myydään jopa useiden kymmenien metrien rullissa, jolloin narusta saadaan yhtenäinen.

Astetta pienemmillä järjestelyillä voidaan rakentaa kurkistavia tauluja. Kurkistava taulu ei liiku radan poikki, vaan pysyy muuten paikallaan lukuun ottamatta sitä, että taulu osaa käyttää suojaa hyväkseen. Taulu voi kurkistaa joko taululaitteisiin kiinnitettävän suojan sivulta tai ampumaradan etuvallin ylitse ja palata kurkistuksen jälkeen takaisin suojaan. Rakennettaessa ratavallin takaa nousevaa taulua tarvitaan kiinnityspiste maalitaulun yläpuolelta, ja tähän pisteeseen laitetaan liukaspintainen lenkki esimerkiksi nippusiteestä. Taulun yläreunaan kiinnitetään ohjausnaru, joka kulkee lenkin läpi ja josta vetämällä taulu nousee esiin. Taulun molempiin alakulmiin tehdään reiät, joista pujotetaan kuminauhat läpi, ja kuminauhojen alapäät kiinnitetään maassa olevaan tukipisteeseen. Kuminauhojen tarkoituksena on paitsi vetää maalitaulu takaisin alas, myös estää taulua pyörimästä narun varassa roikkuessaan. Tämän takia kuminauhat kannattaa kiinnittää mahdollisimman lähelle taulun kulmia, ja maassa olevat tukipisteet kannattaa sijoittaa vielä tätä hieman leveämmälle. Kuminauhat voi tehdä normaaleista kumilenkeistä, joita voidaan tarpeen vaatiessa yhdistää riittävän pitkäksi ketjuksi. Maassa olevaksi kiinnityspisteeksi kelpaa esimerkiksi lauta, joka pujotetaan kumilenkkien läpi. Suojan sivulta kurkistava taulu rakennetaan samalla periaatteella.

Kurkistavia tauluja voidaan käyttää esimerkiksi siten, että ampujan täytyy reagoida ilman eri komentoa heti, kun näkee suojan takaa kurkistavan taulun. Jos kouluttaja nostaa taulua ilman varoitusta kesken muun ammunnan, tämä pakottaa ampujaa tarkkailemaan ympäristöä. Kurkistava taulu toimii erityisen hyvin kahdeksikkoharjoitukseen yhdistettynä. Kurkistavia tauluja voidaan rakentaa useampia, jolloin ampuja ei opi tarkkailemaan vain yhtä tiettyä kohtaa radalla, mistä taulu saattaa kurkistaa esiin. Kurkistavien taulujen lukumäärää rajoittaa lähinnä se, kuinka monta lankaa kouluttaja voi pitää käsissään yhtä aikaa. Turvallisuussyistä on parempi, jos radalla on yksi kouluttaja, joka keskittyy pelkästään taululaitteiden liikuttamiseen, ja yksi tai useampi kouluttaja huolehtii kouluttamisesta ja rataturvallisuuden säilymisestä.

Osumaan reagoivat taulut lienevät perusmuodossaan tuttuja useimmille harjoittelijoille, ja juttusarjan edellisessä osassa puhuttiin tavanomaista kaatuvaa maalitaulua paremmasta roikkuvasta maalista, jollaisena käytettiin narusta roikkuvaa keilailukeilaa. Jos ammuntaharjoitteen todentuntua halutaan lisätä

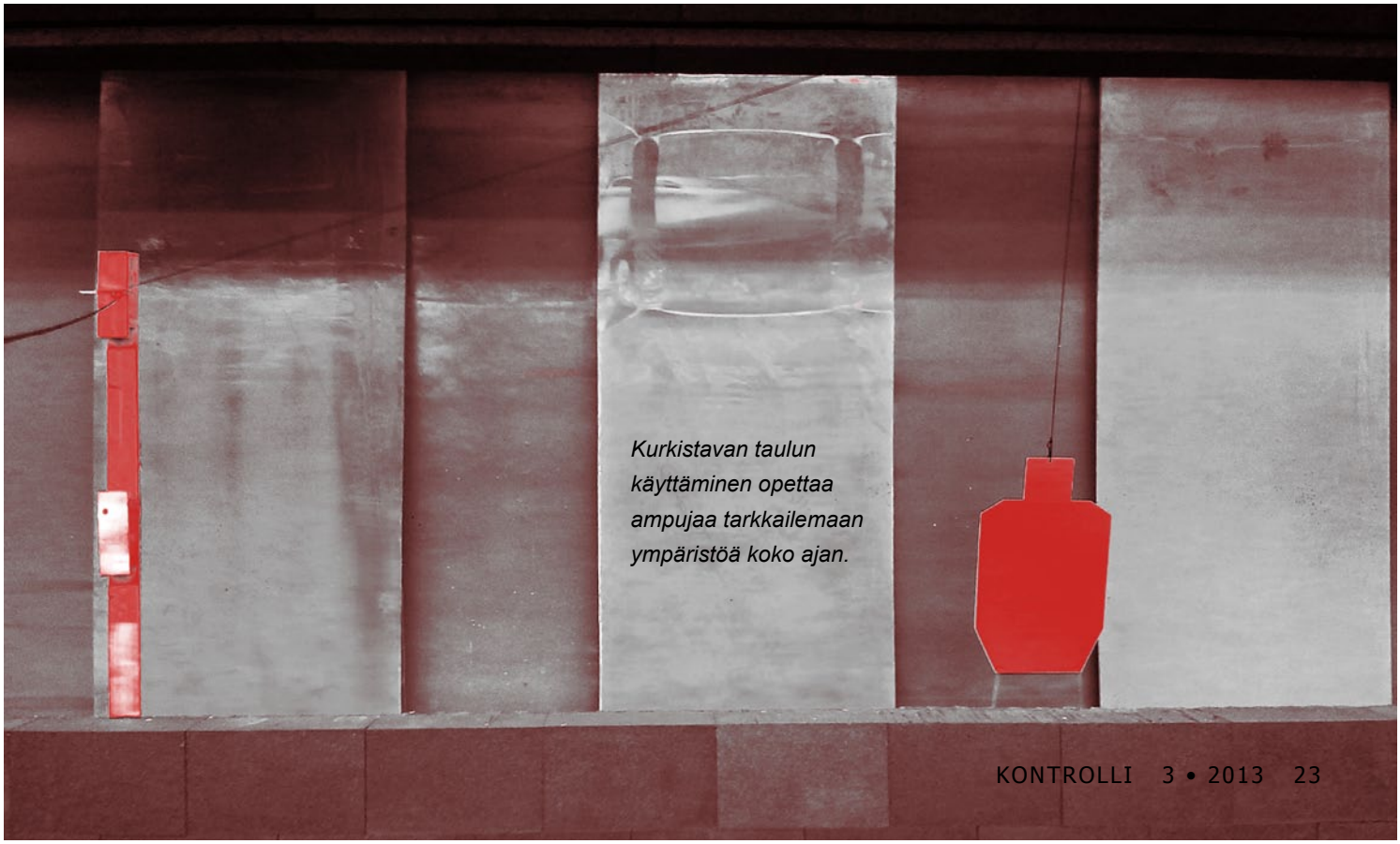

Kurkistavan taulun käyttäminen opettaa ampujaa tarkkailemaan ympäristöä koko ajan.

entisestään, voidaan rakentaa realistisen näköisiä maalitauluja, jotka kaatuvat maahan saatuaan osuman ylävartaloon. Tällainen putoava taulu voidaan rakentaa esimerkiksi ilmapalloa käyttämällä: IPSC-taulun taakse kiinnitetään laidasta laitaan kulkeva löysä naru, jonka alle pujotetaan täyteen puhallettu ilmapallo, joka puolestaan laitetaan narusta roikkumaan maalilaitteisiin. Taulun vakautta voidaan parantaa esimerkiksi käyttämällä taulun alareunassa samanlaista kuminauhaviritelmää, jota käytettiin kurkistavissa tauluissa. Jos maalitaululle puetaan t-paita, ei edes narua tarvita, vaan paidan kaulus pitää pallon aloillaan. Kun maalitauluun ammutaan, ilmapallo puhkeaa ja taulu pääsee putoamaan maahan Jos maalitaululle on puettu vaatteet ja sille on liimattu kasvot, maalitaulu muistuttaa melko paljon oikeaa ihmistä ja kokemus on yllättävän todentuntuinen. Pelkkien pahvitaulujen sijasta voidaan käyttää esimerkiksi mallinukkea muottina käyttäen tehtyjä kolmiulotteisia paperimassatauluja, joista oli puhetta jo aiemmin. Tällaisia putoavia tauluja kannattaa käyttää vain silloin tällöin mausteena, kun halutaan tehdä mahdollisimman realistinen harjoite, sillä putoavien taulujen uudelleen virittäminen ampumakuntoon vaatii aikaa ja hidastaa harjoittelua.

Radalle erityisvaatimuksia asettavat harjoitusmetodit

Artikkelisarjan tämän osan lopuksi käsitellään vielä ratajärjestelyjä, jotka asettavat ampumaradalle joitakin erityisvaatimuksia. Nämä vaatimukset eivät välttämättä ole kovia, mutta esimerkiksi osaa harjoituksista ei voi ampua sisäradalla.

Joillakin ampumaradoilla on kauko-ohjaimella tai ajastimella toimivat kääntyvät taulut. Kääntyviä tauluja käyttämällä ampujat voidaan pakottaa nopeuttamaan ammuntaansa, sillä ampujan on mahdollisesti vedettävä ase kotelosta ja sen jälkeen ammuttava vaadittavat laukaukset sen muutaman sekunnin aikana, kun taulut ovat näkyvissä. Ammuntaa voi vaikeuttaa lisäämällä harjoitukseen maalin tunnistamiselementin: jokaisella ampujalla on edessään muutama erilainen taulu, ja taulujen ollessa kääntyneenä piiloon kouluttaja kuvaa seuraavaksi ammuttavan taulun. Ampujien on tunnistettava oikea maalitaulu ja saatava siihen vaadittavat osumat niiden muutaman sekunnin aikana, kun taulut ovat kääntyneinä näkyviin. Parhaimmillaan ampuja ehtii tunnistaa kohdetaulun aseen kotelosta vetämisen aikana ja pystyy suuntaamaan aseen suoraan kohteeseen. Tunnistettavia elementtejä kannattaa olla niin paljon, että ampujat eivät opi ulkoa, missä mikäkin taulu on. Tämä vähentää harjoituksen arvoa, sillä ideana on nimenomaan se, että ampujat joutuvat tunnistamaan ja ampumaan maaleja lyhyen ajan puitteissa.

Ampumaradalla saattaa olla myös kelkka, johon maalitaulun voi kiinnittää ja ampuja voi harjoitella liikkuvaan maaliin ampumista. Ampumaratojen taulukelkoissa on se puute, että taulut liikkuvat niissä tasaisesti radan reunasta toiseen, toisin kuin oikea ihminen tekisi. Kelkan liikettä voi tehdä hieman arvaamattomammaksi vaihtamalla kelkan suuntaa kesken matkan radan toiselle reunalle.

Joillakin radoilla on mahdollista ampua kahteen tai kolmeen suuntaan. Tätä mahdollisuutta ei kannata jättää käyttämättä, vaan tauluja kannattaa sijoitella koko ampumasektorin leveydeltä. Erityisesti alhaalta nouseva kurkistava taulu soveltuu hyvin radan reuna-alueilla käytettäväksi. Kouluttaja voi nostaa kurkistavan taulun esiin ammunnan yhteydessä aina, jos vaikuttaa siltä, että ampuja ei riko kunnolla putkinäköään ammunnan jälkeen. Sivuvalleihin voi sijoittaa myös kiinteitä perustauluja, ja niiden avulla voidaan harjoitella pareittain partiotoimintaa. Ampujat ampuvat normaalisti komentojen mukaan, pääasiassa suoraan edessä oleviin tauluihin. Kouluttajan komennosta ”oikea” tai ”vasen”, ampujat kääntyvät kouluttajan ilmoittamaan suuntaan ja ampuvat sillä vallilla olevia tauluja. Ennen ampumista kauimmaiseksi jäänyt ampuja luonnollisesti liikkuu siten, että seisoo samalla tasalla partiokaverinsa kanssa eikä jätä tätä omaan ampumasektoriinsa. Sama harjoitus voidaan toteuttaa myös suojan takaa ampuen siten, että ampujat liikkuvat aina sellaisen suojan taakse, joka antaa suojaa uhan suuntaan. Tällainen ammunta vaatii harjoittelijoilta kokemusta ja ennen kaikkea rauhallisuutta aseenkäsittelijöinä, kouluttajalta valppautta. Hötkyilemällä aiheutetaan vaaratilanteita ja saatetaan jopa ampua harjoituskaveria.

Ampumasektoreita voidaan kasvattaa horisontaalisesti ja vertikaalisesti. Todellisuudessakaan kohdehenkilö ei välttämättä ole samalla tasolla kenttäsian kanssa, esimerkiksi jos konstaapeli on kadulla ja ampuja talon katolla, kuten taannoisessa Hyvinkään ampumatapauksessa. Jos radan takavalli on hyvin korkea, tauluja voidaan sijoittaa yläviistoon ampujista, mutta tällöin tulee varmistaa, että tauluja ei sijoiteta liian ylös. Käytännössä korkeuserosta ei useinkaan tule niin merkittävä, että ampujan täytyisi esimerkiksi muuttaa radikaalisti ampuma-asentoaan. Parempi vaihtoehto onkin harjoitella simulaatioaseita – esimerkiksi FX-aseita – käyttämällä, jolloin sisäradalla ammuttaessa maalitauluja voidaan teipata jopa radan kattoon. Tällöin harjoi-

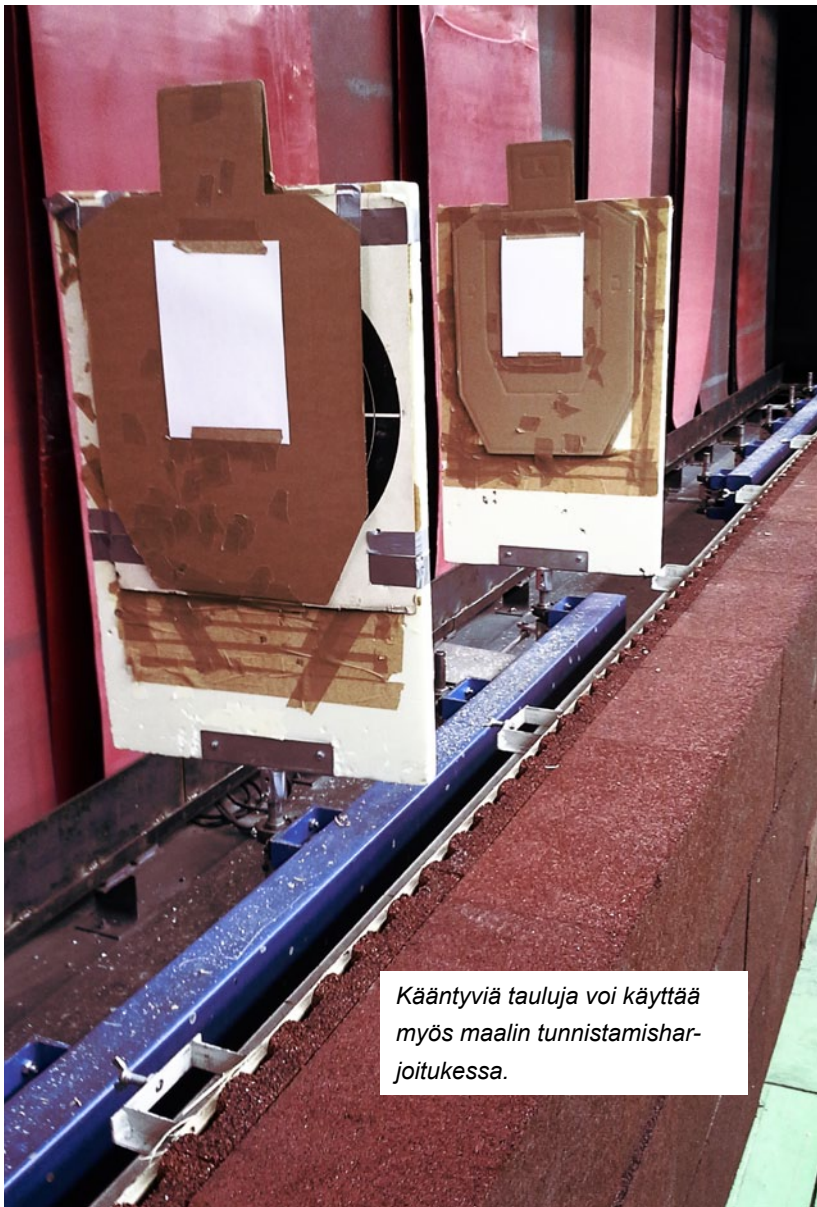

Kääntyviä tauluja voi käyttää myös maalin tunnistamisharjoitukessa.

Kentällä tulee usein vastaan tilanteita, joissa kohdehenkilö ei ole samalla tasalla kenttäsian kanssa.

tuksessa on enemmän pointtia ja ampujat joutuvat ampumaan radikaalisti normaalista poikkeavasta ampuma-asennosta.

Alaviistoon ampuminen on ylös ampumista helpompaa, mutta harjoitustilanteita ei ole yhtä helppo järjestää ainakaan sisäampumaradalla. Yksi tapa on tuoda radalle tukevia pöytiä, sijoittaa taulut lattialle makaamaan ja käyttää harjoituksessa simulaatioaseita. Ulkoradalla myös oikeilla aseilla ampuminen on mahdollista, kunhan tauluja ei sijoiteta aivan jalkojen juureen, jotta omiin jalkoihin ampumisen vaara on vähäinen.

Kokemukseni mukaan ylä- tai alaviistoon ammuntaa harjoitellaan huomattavasti vähemmän kuin potentiaalisten ampumatilanteiden yleisyys edellyttäisi. Olen ollut useita kertoja tilanteessa, jossa olen tähdännyt rappukäytävässä itseäni ylempänä tai alempana ollutta kohdehenkilöä. Aidot harjoitusympäristöt ovatkin paras tapa harjoitella epäkonventionaalisissa asennoissa ja tilanteissa ampumista. Aihetta käsitellään lisää juttusarjan seuraavassa osassa.

Kiinnostava harjoitusmuoto on ampujaa kohti tulevan maalitaulun ampuminen. Amerikkalaisissa poliisielokuvissa näkee usein ampumaratoja, joissa voidaan käyttää tällaisia syöksyviä tauluja. Itse en kuitenkaan ole koskaan ampunut radalla, jossa on tällainen mahdollisuus. Syöksyvä taulu voidaan rakentaa samalla periaatteella kuin sivuttain liikkuva maalitaulu. Tällöin ongelma on saada maalitaulu pysymään vakaana. Yksi ratkaisu on käyttää kolmiulotteista paperimassataulua, jolloin ampuja joutuu myös huomioimaan oikean tähtäyspisteen valinnan taulun pyöriessä akselinsa ympäri. Toinen vaihtoehto voisi olla käyttää kahta riittävän kaukana toisistaan pingotettua vaijeria, joiden varassa syöksyvä taulu roikkuu.

Olen joskus ulkoradalla ammuttaessa käyttänyt pit bull -simulaattoria ammunnan piristäjänä. Se kuvaa tilannetta, jossa vihainen koira hyökkää kohti ampujaa, ja se on saatava pysäytettyä ennen puremisetäisyydelle pääsemistä. Hyökkäävänä koirana voidaan käyttää esimerkiksi osittain hiekalla täytettyä maitotölkkiä, joka kuvaa sitä aluetta koirassa, johon osumat on saatava, jotta hyökkäys saadaan pysäytettyä ajoissa. Tölkkiin sidotaan riittävän pitkä naru, joka kulkee ampujan jalkojen välistä ampujan takana seisovan kouluttajan käteen. Ammunta alkaa, kun koira lähtee hyökkäämään eli kouluttaja alkaa vetää narusta. Jos koira saa esimerkiksi kaksi osumaa, se lopettaa hyökkäämisen, ja jos se pääsee turvarajan ylitse, ampuja ei saa enää ampua. Turvarajan tarkoituksena on estää ampujaa ampumasta omien jalkojensa välissä olevaa koiraa, jolloin omiin jalkoihin osuminen on todellinen vaara. Käytännössä on todettu, että pelkkä maahan piirretty viiva ei ole riittävä turvaraja, sillä ammuntaan kunnolla eläytyvä ampuja ei välttämättä noteeraa viivaa. Kouluttajan onkin rakennettava jokin fyysinen este, joka estää ampujaa näkemästä turvarajan ylittänyttä maalia. Tällaisen esteen voi rakentaa vaikkapa asettamalla sermin maahan makaamaan siten, että koira mahtuu sukeltamaan sen alitse.

Suojan takaa ampumisen yhteydessä oli puhetta autojen käyttämisestä suojana. Autoja voi käyttää muutenkin apuna ampumaharjoittelussa: harjoitus voi alkaa esimerkiksi siten, että harjoittelijat istuvat autoissa ampumaradan toisessa päässä. Autoilla lähestytään ampumapaikkaa, ne sijoitetaan halutulla tavalla, ja ampujat käyttävät omia autoja suojana ammunnassa. Mausteeksi voidaan myös harjoitella ampumista auton sisältä käsin; harjoitus voi kuvata esimerkiksi tilannetta, jossa joudutaan yllättävään aseenkäyttötilanteeseen ennen kuin on ehditty nousta autosta ulos. Kuten suojan käyttämisen yhteydessä oli puhetta, pelko auton vaurioittamisesta saattaa hankaloittaa harjoittelua. Tämän takia ainakin ne harjoitukset, joissa ammutaan auton sisältä käsin, kannattaa mieluummin ampua simulaatioaseita käyttämällä. Tällöin ei tarvitse pelätä niin paljoa auton vaurioittamista, ja harjoittelijoiden liikkuminen auton sisällä ja ympärillä voi olla vapaampaa, kun oman kaverin tai työkaverin ampumista ei tarvitse jännittää niin paljoa.

Armeijasta tuttu kissanpolku-rata on mielenkiintoinen tapa harjoitella samalla kertaa liikkumista aseen kanssa, havainnointia,

Ampujaa kohti hyökkäävän taulun käyttäminen aiheuttaa ampujalle aikapainetta ja lisää ammunnan stressaavuutta.

kohteen tunnistamista, ampumista vaihtelevista asennoista ja monia muita asioita. Rata edellyttää vähintään riittävän leveää ampumarataa, jotta sille voidaan rakentaa joitakin kymmeniä metrejä pitkä kävelyreitti. Maalit sijoitetaan radan takavallille, ja kävelyreitti rakennetaan radan poikki, laidasta laitaan. Vielä parempi on, jos käytettävissä on U-kirjaimen muotoinen riittävän pitkä rata, jolloin maaleja voidaan sijoittaa molemmille puolille. Joka tapauksessa rata on rakennettu sermejä ja muita näköesteitä käyttämällä siten, että käveltäessä reittiä pitkin ampujan silmien eteen paljastuu vähän kerrassaan maalitauluja, jotka ampujan on tunnistettava joko kohteiksi tai sivullisiksi ja toimittava sen mukaisesti. Jos taulut on sijoiteltu hyvin, ampuja joutuu myös jatkuvasti arvioimaan, onko ampumasektorilla sivullisia maaleja, jolloin ampuja saattaa joutua vaihtamaan paikkaa, ennen kuin pystyy ampumaan kohdetaulua.

Kissanpolku-radan edistyneempi versio on rakennus, jossa on mahdollista ampua kovilla patruunoilla ainakin kolmeen suuntaan, ja ampujien yläpuolella kulkee parvi, jolta käsin kouluttajat voivat seurata suorittajien toimintaan radalla. Suuressa maailmassa tällaisia shoot houseja on eri viranomaistahojen lisäksi jopa yksittäisillä aseenkäyttökoulutusta tarjoavilla kaupallisilla toimijoilla, mutta Suomessa tällaisia rakennuksia ei liene ainakaan montaa. Kovilla ammuttaessa ja erityisesti useamman harjoittelijan toimiessa radalla samaan aikaan täytyy kaikkien olla kokeneita ja varmoja aseenkäsittelijöitä. Vastaavanlaista harjoittelua voidaan kuitenkin toteuttaa myös simulaatioaseilla, jolloin harjoituspaikoille ja harjoittelijoille ei tarvitse asettaa niin kovia vaatimuksia. Simulaatioaseilla tapahtuvaa harjoittelua käsitellään juttusarjan seuraavassa osassa.

■

Useaa hyökkääjää vastaan puolustautuminen

Tilanne, jossa joudutaan puolustautumaan yksin montaa hyökkääjää vastaan, on vaarallinen, mutta valitettavan realistinen uhka. Tilanne ei kuitenkaan ole toivoton, ja puolustajalla on jopa yllättäviä etuja puolellaan.

Harva kenttätilanne on yhtä vaarallinen kuin useaa hyökkäävää vastustajaa vastaan toiminen. Monissa turvallisuusalan työtehtävissä se on kuitenkin realistinen uhka. Vaikka esimerkiksi järjestyksen ylläpitoon liittyvän toimenpiteen kohdehenkilö – vaikkapa kohteesta poistettava asiakas – olisikin yksin liikkeellä, joku täysin ulkopuolinenkin saattaa sekaantua tilanteeseen. Lisäksi yksin tilanteessa oleva kohdehenkilö saattaa saada tukijoukkoja mukaansa joko tilanteen aikana tai sen jälkeen. Tässä Kenttäkouluttajassa käsitellään usean henkilön muodostamaa joukkiota vastaan toimimista sekä voimankäytön että hätävarjelun näkökulmasta.

Joukkotilanteisiin yksin joutumisen välttäminen on ensisijainen prioriteetti, mutta kuten edellä on todettu, tilanteiden syntymistä ja kehittymistä voi joskus olla mahdotonta ennakoida. Joka tapauksessa toimittaessa paikoissa, joissa on mahdollista, että tilanteeseen pyrkii liittymään muita, toiminta tulee siirtää mahdollisimman nopeasti sellaiseen paikkaan, joka on mahdollisimman hyvin kenttäsian hallittavissa tai jossa ulkopuolisten mukaan liittyminen on epätodennäköistä. Esimerkiksi kiinniotot tulee mahdollisuuksien mukaan pyrkiä tekemään tilanteissa, joissa kohdehenkilö on yksin. Jos kiinniotto joudutaan tekemään väkijoukossa tai sen lähellä, kiinniotettu tulee siirtää mahdollisimman nopeasti toisaalle. Usein on järkevää jättää turvallisuustarkastuskin tekemättä heti kiinniottotilanteessa, mikäli sen tekeminen kohdehenkilön ystävien läheisyydessä altistaa kenttäsian joukkohyökkäykselle.

Tilanteiden ennakointi on tärkeää, jotta toimenpide (esimerkiksi kiinniotto) voidaan tehdä mahdollisimman turvallisesti. Jos toimenpidettä ei ole välttämätöntä tehdä välittömästi, kannattaa odottaa, kunnes olosuhteet ovat otolliset. Jos on vaarana, että tilanne ajautuu joukkotilanteeksi, tulee paikalle kutsua lisävoimia mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Lisäjoukkojen kanssakin kiinniotto tulee pyrkiä tekemään silloin, kuin kohdehenkilö on yksin.

Kuva 1
Tarpeettomien riskien ottaminen ei ole osoitus ammattitaidosta, vaan sen puutteesta. Joissakin tilanteissa onkin järkevämpää luopua kokonaan toimenpiteen suorittamisesta kuin lähteä suorittamaan sitä uhkarohkeasti, kun olosuhteet eivät ole suotuisat. Mikäli mahdollista, luopuminen tulee pyrkiä tekemään siten, että kohdehenkilö ei koe voittaneensa tilanteessa, sillä tämä saattaa johtaa kenttäsian auktoriteettiaseman rapisemiseen. Pahimmillaan huonosti hoidettu toimenpiteestä luopuminen saattaa johtaa tilanteen eskaloitumiseen, “koska ei ne kuitenkaan voi meille mitään”. Esimerkiksi festarialueella häiritsevästi käyttäytynyt kohdehenkilö tai -ryhmä saattaa rohkaistua kenttäsikojen perääntymisestä, ja alun perin pelkkä häiritsevä käyttäytyminen voi muuttua aggressiiviseksi. Tämä puolestaan saattaa aiheuttaa kenttäsioille toimintapakkoa, vaikka olosuhteet eivät olisi kiinniottoa ajatellen suosiolliset.

Kuva 2

Jos kaikesta ennakoinnista huolimatta tilanne joudutaan hoitamaan epäsuotuisissa olosuhteissa, suorittajan ja varmistajan roolitus korostuu. Mikäli kenttäsikoja on enemmän kuin kaksi, varmistajia tulee olla riittävä määrä ja mahdollisesti vain yksi toimii suorittajana. Suorittajan ja varmistajan roolitusta on käsitelty tarkemmin Kenttäkouluttajassa Kontrollissa 3/2008.

Kuva 3

Joukkotilanteeseen jouduttaessa ympäristöä on pyrittävä käyttämään hyväksi. Yksinkertaisimmillaan tämä tarkoittaa sitä, että estetään vastapuolta hyökkäämästä useammasta suunnasta samanaikaisesti. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi sijoittumalla siten, että vastustaja joutuu lähestymään kapeaa väylää pitkin. Myös vastustajan liikkumista hidastava maasto kuten paksu lumihanki vaikeuttaa hyökkääjän toimintaa. Sijoittumisessa on kuitenkin muistettava, että itseä ei pidä ajaa nurkkaan, vaan liikkumiskyky on pyrittävä säilyttämään.

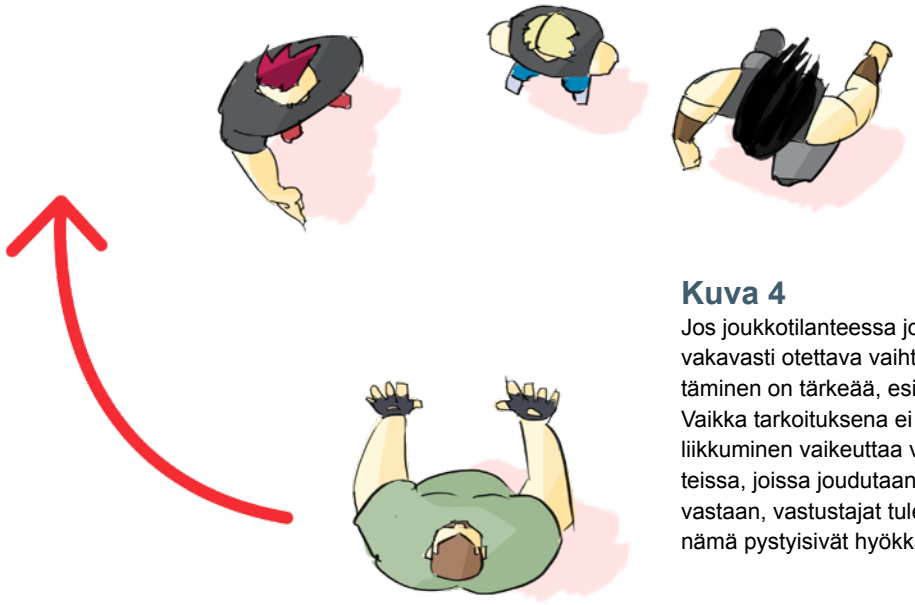

Kuva 4

Jos joukkotilanteessa joudutaan alakynteen, on perääntyminen vakavasti otettava vaihtoehto. Tällöin oman liikkumiskyvyn säilyttäminen on tärkeää, esimerkiksi välttämällä nurkkaan ajautumista. Vaikka tarkoituksena ei olisikaan vetäytyä tilanteesta, tehokas liikkuminen vaikeuttaa vastapuolen hyökkäämistä. Erityisesti tilanteissa, joissa joudutaan puolustautumaan yksin useaa hyökkääjää vastaan, vastustajat tulee pyrkiä saamaan jonoon sen sijaan, että nämä pystyisivät hyökkäämään rivissä kaikki yhtä aikaa.

Kuva 5

Kuten muissakin voimankäyttö- ja hätävarjelutilanteissa, todistajien hankkiminen kannattaa pitää koko ajan mielessä. Voimakas käskyttäminen koko tilanteen ajan luo sivullisille käsityksen, että kenttäsiat ovat yrittäneet saada tilanteen hallintaan, mutta kohdehenkilöt ovat tehneet vastarintaa. Sen lisäksi, että todistajien olemassaolo helpottaa tilanteiden jälkiselvittelyä, tilanteen saama huomio saattaa jopa pelottaa hyökkääjät pakosalle.

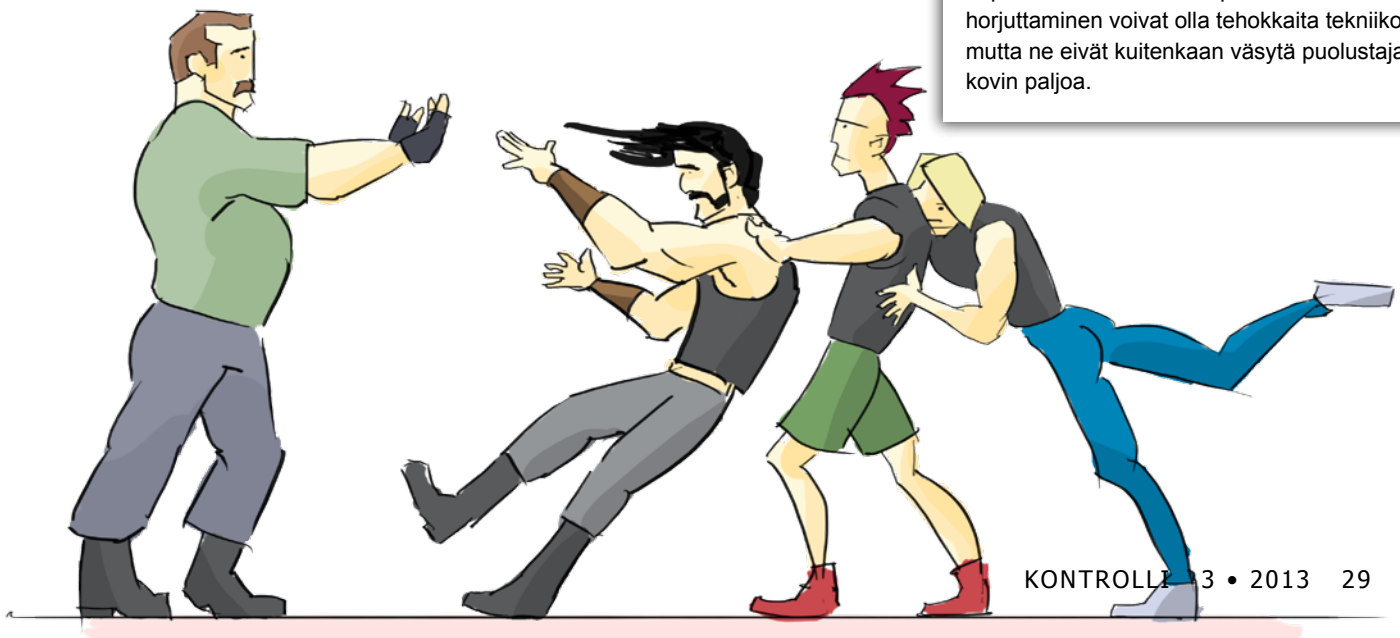

Kuva 6

Joukkotilanteissa toimittaessa ja erityisesti joukon hyökkäyksen kohteeksi jouduttaessa on tärkeää, että yhteen vastustajaan ei sitouduta pitkäksi aikaa. Voimankäyttötekniikat tulee valita siten, että kukin vastustaja saadaan hetkellisesti pois pelistä nopeasti ja käyttämättä liikaa energiaa. Näin ollen esimerkiksi maassa painiminen tai lukkojen käyttäminen eivät ole hyviä vaihtoehtoja joukkiota vastaan puolustauduttaessa. Sen sijaan esimerkiksi nopeat sääriin suunnatut potkut tai vastustajan horjuttaminen voivat olla tehokkaita tekniikoita, mutta ne eivät kuitenkaan väsytä puolustajaa kovin paljoa.

Kuva 7

Tilanne, jossa joudutaan puolustautumaan useamman hyökkääjän hyökkäystä vastaan, ovat hyvin vaarallisia, ja ne ajautuvat helposti hätävarjelun puolelle. Vaikka tilanne saataisiin pidettyä voimankäyttönä, kenttäsialle sallittu keinovalikoima on laajempi kuin yksi yhtä vastaan -tilanteissa. Näin ollen myös kynnys käyttää voimankäyttövälineitä on normaalia alhaisempi. Erityisesti OC-sumutin on joukkotilanteissa toimiva väline: sen käyttäminen ei vaadi kenttäsialta juurikaan energiaa, sen avulla voi saada nopeasti useita hyökkääjiä toimintakyvyttömiksi, ja sen kantama on useita metrejä. Kartiosumutinta käyttämällä voidaan lisäksi estää vastustajia lähestymästä, vaikka nämä olisivatkin sumuttimen kantaman ulottumattomissa: sumuttimella voidaan sumuttaa ilmaan hyökkääjän tuloreitille, jolloin ilmassa hetken leijuva sumu altistaa päälle tulevat hyökkääjät. Sumutinta käytettäessä tulee kuitenkin varoa altistamasta itseään sen vaikutukselle.

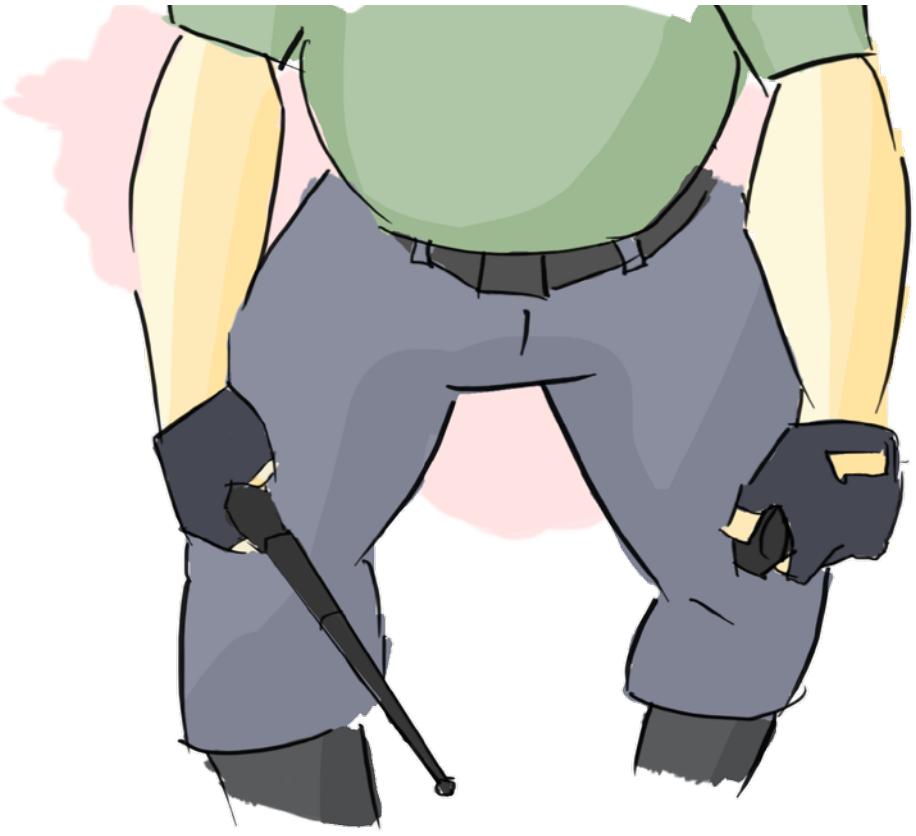

Kuva 8

Jos voimankäyttövälineet on sijoitettu vyölle siten, että patukka on otettavissa vyöltä suoraan käyttöotteeseen ja OC-sumuttimen voi ottaa käyttöön voimankäyttökäden lisäksi myös tukikädellä, voidaan molempia välineitä käyttää yhtä aikaa: hyökkääjät pyritään pitämään etäällä OC-sumuttimen avulla, ja liian lähelle päässeitä voidaan lyödä patukalla. Välineiden sijoittelua varustevyölle on käsitelty Kenttäkouluttajassa Kontrollissa 2/2013.

Kuva 9
Maahan joutumista tulee välttää, koska maassa makaava kenttäsika ei voi puolustautua tehokkaasti monesta suunnasta tulevia hyökkäyksiä vastaan, ja tilanteesta perääntyminen on hyvin hankalaa. Lisäksi maassa makaavan pää on helposti potkujen ulottuvilla. Sumutin on tehokas puolustautumisväline myös maassa maatessa: puolustautujan tulee kuitenkin välttää suoraan yläpuolellaan olevan kohteen sumuttamista, koska tällöin riskinä on, että puolustautuja kaasuttaa samalla myös itsensä. Myös maahan jouduttaessa sumuttimen ja patukan yhtäaikainen käyttäminen on hyvä ratkaisu.

Joukkohyökkäyksen kohteeksi jouduttaessa toiminnan tulee olla päättäväistä ja liikkeen jatkuvaa. Vastapuolelle ei tule antaa tilaisuutta koota rivejään tai sopia, mitä tehdään seuraavaksi. Kun puolustajalle on käynyt ilmeiseksi, että puhumalla tai perääntymällä ei voida enää välttää hyökkäyksen kohteeksi joutumista, taistelu tulee viedä vastustajan luo.

Ylivoimalla hyökkäävä vastustaja on luultavasti tuudittautunut siihen, että alivoimainen puolustaja yrittää viimeiseen asti välttää tappelun syntymistä. Jos puolustaja saa nopealla ennakoivalla hyökkäyksellä yhden hyökkääjän pois pelistä ennen kuin tämä aavistaa, että tappelu on edes käynnissä, se voi romahduttaa vastapuolen itseluottamuksen ja saattaa vastustajan jopa pakosalle. Vähintään se aiheuttaa vastustajan riveissä epävarmuutta ja luultavasti sekoittaa suunnitelmat, mikä antaa yksinäiselle puolustajalle mahdollisuuden saattaa seuraava hyökkääjistä pois pelistä. Kun puolustajan toiminta on riittävän rajua ja aggressiivista, saattaa tilanne keikahtaa saman tien alkuasetelmasta päinvastaiseksi.

Joukkotilanteissa tärkeää liikkumista voi harjoitella esimerkiksi seuraavasti: yksi harjoittelijoista on suorittaja, ja muut muodostavat ringin, jonka keskellä suorittaja on. Hyökkääjät alkavat kävellä suoraa linjaa kohti ringin keskellä olevaa suorittajaa, jonka tehtävänä on väistellä maalihenkilöiden hyökkäyksiä. Harjoituksen perusmuodossa hyökkääjät yksinkertaisesti kävelevät zombienomaisesti ringin halki, ja toiselle laidalle päästyään lähtevät uuteen hyökkäykseen. Jos harjoitusta halutaan vaikeuttaa, voivat hyökkääjät seurata suorittajan liikkeitä. Muita keinoja vaikeuttaa harjoitusta on nopeuttaa hyökkääjien liikkumista tai pienentää rinkiä. Hyökkääjät voivat myös yrittää tarttua puolustajaan. Suorittaja voi puolestaan pelkän väistelyn lisäksi myös horjuttaa hyökkääjiä tai ohjata näiden liikeratoja siten, että hyökkääjät törmäilevät toisiinsa.

Ympäristön hyväksi käyttäminen on oleellinen taito joukkotilanteissa. Sitä on mahdollista harjoitella myös jokapäiväisessä elämässä esimerkiksi siten, että pyrkii aina sijoittamaan jonkin liikkumista rajoittavan esteen kuten polkupyörän, liikennemerkin tai toimistotuolin itsensä ja keskustelukumppanin – esimerkiksi asiakkaan – väliin. Edellisessä kappaleessa kuvattuun harjoitukseen on myös helppo lisätä ympäristön hyväksi käyttäminen yksinkertaisesti siten, että siirretään harjoittelu tasaiselta kentältä sellaiseen ympäristöön, jossa on erilaisia esteitä, kuten huonekaluja tai pysäköityjä ajoneuvoja.

Joukkohyökkäystä vastaan puolustautumista on käsitelty viimeksi numeron 1/2012 Kirjastossa. Erityisesti Ville Kaivosen teos ”Puolustaudu, osa 6” sisältää paljon hyviä harjoituksia joukkotilanteita varten.

■

teksti: Antti Sirkkala

Eihän sen näin pitänyt mennä?

Kotimainen pelastushelikopteritoiminta on nykyään maantieteelliseltä laajuudeltaan kattavampaa kuin koskaan aikaisemmin.

Vuosia puuhattu pelastushelikopteritoiminnan kansallistaminen saatiin lopultakin päätökseen vuoden 2011 kuluessa, ja vuoden 2012 alusta lähtien Manner-Suomessa piti olla viranomaiskopterien ohella enää sairaanhoitopiirien omistaman FinnHEMS Oy:n hallinnoimia pelastushelikoptereita. Kontrolli katsasti kotimaisen HEMS-toiminnan tilannetta viimeksi vuoden 2011 jälkimmäisellä puoliskolla. Tuolloin meneillään oli silloisen yhdistysvetoisen, RAY:n ja vapaaehtoislahjoitusten rahoittaman HEMS-toiminnan alasajo, kun yritys valmistautui ottamaan operatiivisen toiminnan raskaan vastuun harteilleen.

Kuten artikkelista selvisi, toiminnan muuttuminen osakeyhtiön hallinnoimaksi sekä sosiaalija terveysministeriön rahoittamaksi repi alan ja asianosaisten näkemyksiä eri suuntiin. Erityinen huoli tuolloin eräillä syrjään jäävillä toimijoilla oli helikopteritoiminnan kustannusten räjähtämisestä. Toisaalta saatettiin kokea myös perustetun yrityksen ylenkatsovan vuosia ja vuosia toiminneiden pelastushelikopteriyhdistysten käytännön ammattitaidon ja kokemuksen uutta toimintaa järjestäessään. Yhtä kaikki, vuoden 2011 loppuun mennessä neljän tukiyhdistyksen lennättämän viiden pelastushelikopterin (kaksi Medi-Heliä, Ilmari, Sepe ja Aslak) uskottiin operoivan enää vain FinnHEMSin väreissä.

Operatiivisen toiminnan käynnistymisen jälkeen FinnHEMS Oy hallinnoi Manner- Suomessa nyt kuutta pelastushelikopteria. Turusta, Vantaalta, Tampereelta, Kuopiosta ja Oulusta lentävissä koptereissa on mukana päivystävä ensihoitolääkäri. Tampereen kopteritukikohta on uusi tulokas pelastushelikopterien toimialakentässä. Aiemmin Joroisista lentänyt Ilmari-kopteri lentää nykyisin sairaanhoitopiirin keskuksesta Kuopiosta tunnuksella FH 60. Oulun pelastushelikopterin Sepen korvasi FH 50. Vaasasta jo ennen yhdistysvetoisen toiminnan siirtymistä sairaanhoitopiirien omistamalle yritykselle toimintansa taloudellisiin epäselvyyksiin lopettanutta Pete-kopteria ei ole korvattu FinnHEMS-hyrrällä lainkaan.

Kunkin neljän itsenäisen tukiyhdistysten kohtalo oli operatiivisen lentotoiminnan hallinnoimisen päättyessä auki ja luonnollisesti niiden omissa käsissä. Esimerkiksi Medi- Heli ry on edelleen toiminnassa ja hallinnoi kotisivujensa mukaan FinnHEMSille vuokrattuja kiinteistöjä, kun taas Oulun Sepen tukiyhdistys päätti lakkauttaa toimintansa - ja mikä uuden hallinnoijan kannalta herkullisinta - siirtää 90 prosenttia varallisuudestaan FinnHEMSille. Sepehän muistetaan pelastushelikopterina, jolla meni joidenkin nurjamielisten syytösten mukaan taloudellisesti liiankin hyvin. Lehdistötiedotteen mukaan rahaa liikkui 300 000 euroa, minkä päälle FinnHEMS sai vielä ajoneuvokalustoa.

Muiden ohella myös Sodankylän Aslak-kopterin oletettiin päättävän toimintansa ja Lapin helikopterin siirtyvän sopuisasti Rovaniemelle rakennettavaan tukikohtaan. Kuudes FinnHEMS-kopteri, FH 51, lentääkin nykyisin Rovaniemeltä. Mutta Aslak lentää myös yhä - ja edelleen Sodankylästä! HEMS-toiminnan Suureen Mullistukseen hyytävästi suhtautunut Lapin Pelastushelikoperin Tuki ry:n toiminnanjohtaja Eero Anneberg ryhmineen osoittikin suoranaista talvisodan henkeä olemalla taipumatta laittamaan tunturi- Lapin pelastushelikopteritoiminnan pillejä FinnHEMS:n pussiin. Näinpä Aslak on ainoa Suomessa edelleen toimintaansa jatkava yhdistysvetoinen pelastushelikopteri.

Sodankylässä ei osoiteta luovuttamisen merkkejä! Toisin kuin vaikkapa Rovaniemen kopterissa, jonka miehistöön kuuluu ainoastaan ensihoitajia, Aslakissa kulkee mukana lääkäri. Lapin parasta pelastushelikopteripalvelua (kaikella kunnioituksella, Raja!) tarjoaa siis julkishallinnon nuotin vierestä veisaava soraääni. Ja näyttää siltä, että Sodankylässä aiotaan pitää tiukasti kiinni tasokkaasta palvelusta jatkossakin. Tästä vihjaa muun muassa se, että Lapin Pelastushelikopterin Tuki ry avasi menneenä kesänä täysin uuden lääkäriaseman Sodankylän lentoasemalle, kopteritukikohdan yhteyteen - uutisen mukaan asema palvelee niin kuntia, yrityksiä kuin väestöäkin. Kunnioitettavan omapäisyyden kruunaa se, että itsenäisen yhdistyksen kopterioperaattori on edelleen suomalainen Heliflight Oy, kun taas FinnHEMS ostaa lentotoimintansa ruotsalaisilta palveluntarjoajilta.

■

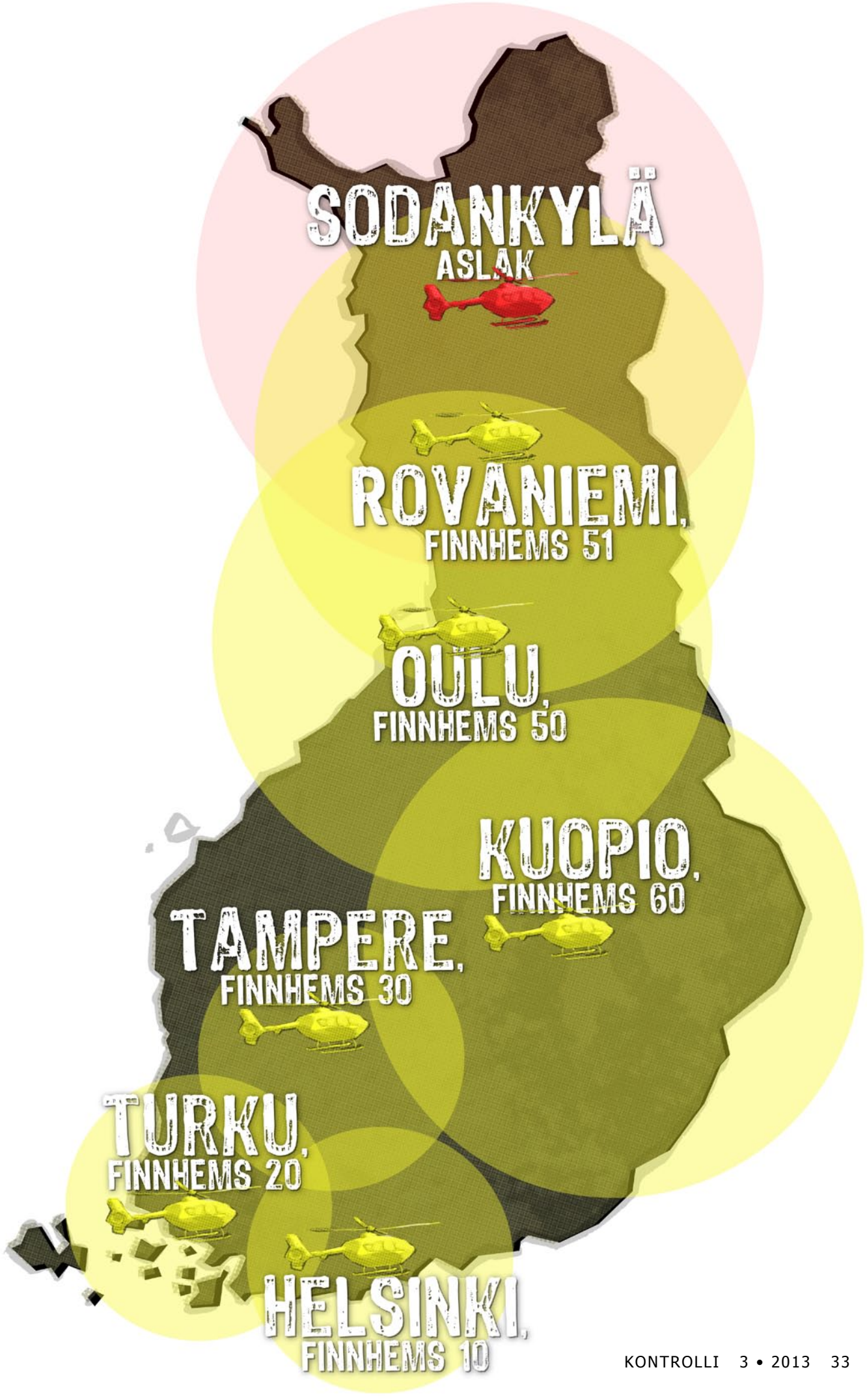

kuvitus: Juha Harju

HOMMA MENI KERRALLA REISILLE, KUN TOIMITTAJAT LÄHTIVÄT TARKASTELEMAAN VARUSTEIDEN KANTAMISEN VAIHTOEHTOISTA TAPAA.

Reisitelakka

teksti: Seppo Vesala ja Timi Tikkanen
kuvat: Timi Tikkanen ja Seppo Vesala

Ampuma-aseiden reisikotelot ja niihin liittyvät reisitelakat ovat tuttuja näkyjä jo 1980-luvulta eri viranomaisten erikoisryhmien varusteina. Nyt käsillä olevassa jutussa pyritään laajentamaan reisitelakoiden käyttöä pois kuperkeikkahommista, eli kattamaan myös normaaleja keikanajotarpeita sekä tuomaan telakat myös yksityisen puolen kenttäsikojen käyttöön.

Reiteen kiinnitetyt varusteet ovat kieltämättä melko räyhäkäs näky ja luovat helposti mielikuvaa kovan keikan ajosta. Pahimmillaan reisitelakkaa kantava kenttäsika voidaan leimata wannabe hut hut -mieheksi, mikä on hyvä huomata, ennen kuin uhraa jopa toista sataa euroa mieleisen telakan rakentamiseen. Reisitelakat ovat kuitenkin järkevä konsepti, ja asiaa kannattaakin tarkastella perusnäkökulmaa laajemmin.

Miksi ihmeessä?

Reisitelakan käyttämistä puoltaa monta seikkaa, joista ilmeisimpiä käsitellään tässä lyhyesti.

Varusteiden sijoittelu vyölle on sitä helpompaa, mitä enemmän tilaa vyöllä on. Vyötilan lisäämiseksi on perinteisesti tarjottu ehdotusta syödä enemmän, mutta jostain syystä kaikki eivät halua valita tätä ratkaisumallia. Varustevyölle sijoitettavien varusteiden määrä saattaa helposti kasvaa liian suureksi varsinkin viranomaispuolella, mutta myös yksityisen sektorin kenttäsika saattaa haluta sijoittaa kaikki oleelliset varusteet vyölle, jolloin erityisesti naispuolisilla kenttäsioilla saattaa tulla mitta täyteen – ainakin vyön mitta.

Toinen hyvä syy käyttää reisitelakkaa on halu keventää vyön aiheuttamaa kuormitusta. Poliisin työssä aseiden reisikotelot eli virallisemmin alaslasketut kotelot ovat yleistyneet nimenomaan siksi, että varusteiden siirtäminen vyöltä reiteen vähentää varustevyön alaselälle aiheuttamaa rasitusta. Tämä rasituksen väheneminen on niin merkittävä seikka, että poliisilaitokset käyttävät suuria summia rahaa selkävaivaisten konstaapelien vyökoteloiden korvaamiseen alaslasketuilla koteloilla.

Reisitelakat voivat vähentää selän rasitusta paitsi vähentämällä varustevyön painoa myös parantamalla ergonomiaa. Jokainen, joka on yrittänyt istua varustevyö päällä käsinojallisessa toimistotuolissa, tietää, että varustevyö vaikuttaa työasentoihin. Myös autolla – erityisesti ahtaalla henkilöautolla – ajaminen helpottuu kummasti, kun vyö ei ole täynnä varusteita.

Erityisesti yksityisen puolen kenttäsialla työtehtävät saattavat vaihtua päivästä toiseen hyvin paljon, kun sama henkilö ajaa yhtenä päivänä piiriä, seuraavana päivänä toimii kauppakeskuksessa vartijana, ja viikonloppuna vielä työskentelee festarilueen nyrkkiryhmässä. Siinä välillä saattaa vielä kulua päivä tehdasalueen paikallisvartijana. Ja vaikka työtehtävät eivät muuttuisikaan, eri kohteet voivat vaatia erilaista varustusta. Reisitelakan avulla varustuksen vaihtaminen on helppoa, kun vyötä ei tarvitse rakentaa kokonaan uudestaan seuraavaa työpäivää varten.

Vaikka työtehtävät sinänsä pysyvät muuttumattomina päivästä toiseen, saattaa eteen tulevien tehtävien laatu vaihdella huomattavasti, kuten esimerkiksi poliisin hälytystehtäviä hoidettaessa. Tällöinkin erilaisia tehtäviä varten voidaan rakentaa erilaisia telakoita. Esimerkiksi liikenteenvalvontaa varten voidaan rakentaa kokonaisuus, jossa on paikka valaisimen liikenteenohjauskartiolle, tasku alkometrin pilleille ja dumppitasku käytetyille pilleille. Telakkaan voidaan vielä kiinnittää eteenpäin vilkkuvaa valoa näyttävä valaisin, mikä parantaa pimeällä tiellä puhallusratsiaa suorittavan konstaapelin näkyvyyttä muille tienkäyttäjille.

Vaikka reisitelakan käyttäminen mahdollistaa varusteiden vaihtamisen työtehtävien mukaan, on kuitenkin suositeltavaa säilyttää voimankäyttövälineet aina samoilla paikoilla. Tämä helpottaa välineiden esiin saamista stressaavissa tilanteissa, ja erityisesti yksityisen puolen lainsäädäntö myös antaa omat rajoituksensa voimankäyttövälineiden kantamiselle. Ja vaikka välineenriisto ei olekaan ensisijainen työturvallisuusuhka, sen mahdollisuus tulee kuitenkin ottaa huomioon voimankäyttövälineiden sijoittelussa. Välineiden sijoittelua vyölle käsiteltiin myös numeron 1/2013 Kenttäkouluttajassa, ja aiheesta kiinnostuneita lukijoita kehotetaan kertaamaan Kessun suositukset tuosta lehdestä.

Reisitelakkaan voi suhtautua myös niin, että normaalisti ei kanna telakkaa, vaan vyöllä on ainoastaan telakan vyökiinnityksen vastakappale. Telakka otetaan käyttöön vain tiettyjen, lisävarusteita vaativien työtehtävien yhteydessä.

Telakan rakentaminen

On hyvin tapauskohtaista, mitä varusteita kukin kenttäsika haluaa telakoihin sijoittaa. Näin ollen tässä artikkelissa ei muutamaa esimerkinomaista kokonaisuutta lukuun ottamatta puututa telakoiden tarkkoihin kokoonpanoihin. Joitakin yleispäteviä neuvoja on kuitenkin aiheellista antaa.

Yksittäisenkin reisitelakan käyttäminen tuo mukanaan monia edellä luetelluista eduista, mutta parhaimmillaan konsepti on silloin, kun käyttäjällä on useita erilaisia, eri tilanteisiin tarkoitettuja ja varustettuja telakoita. Tällöin idean toimivuus edellyttää, että reisitelakka on helposti irrotettavissa vyöltä. Kaikissa testatuissa telakoissa vyökiinnitys oli hoidettu pikakiinnityksellä, jolloin telakka vaihdetaan avaamalla vyökiinnitys sekä reiden ympäri kulkeva kiinnityshihna, ja asettamalla tilalle uusi telakka. Vaihto sujuu nopeimmillaan alle kymmenessä sekunnissa. Luultavasti valtaosa markkinoilla olevista reisilevyistä on varustettu kuvatunkaltaisella pikakiinnityksellä, mutta hintatietoinen kenttäsika saattaa harkita reisitelakoita huomattavasti halvempia kaasunaamari- ja vastaavia laukkuja telakan korvaajaksi, jolloin on syytä tarkistaa, että laukussa on pikakiinnitys. Myös käytettäessä eri valmistajien reisilevyjä sekaisin tulee huomata, että ne eivät aina välttämättä sovi toistensa vyökiinnityksiin.

Reisilevyjen koot vaihtelevat huomattavasti. Mitä isompi reisilevy, sitä enemmän siihen mahtuu tavaraa, mutta toisaalta sitä enemmän se vie tilaa reidellä. Ja mitä enemmän tavaraa, sitä enemmän painoa. Telakan koossa ei tule lähteä isompi on parempi -ajattelusta, vaan kannattaa miettiä, mitä varusteita telakkaan haluaa sijoittaa, ja ostaa mieluummin juuri oikean kokoinen reisilevy kuin mahdollisimman suuri. Joka tapauksessa pienikin reisitelakka antaa mahdollisuuden lisätä vyöllä kulkevan tavaran määrää – tai vaihtoehtoisesti keventää vyötä huomattavasti.

Samoin kuin reisilevyjen koko, myös niiden jäykkyys vaihtelee huomattavasti. Ohut ja verkkopohjainen levy on hengittävämpi ja kevyempi kuin paksu ja jäykkä, mutta jäykkä levy luultavasti pysyy jämäkämmin paikallaan. Taskujen kiinnittäminen on sitä helpompaa, mitä notkeampi reisilevy on, mutta erityisesti jos taskuissa kuljetetaan painavia tavaroita, jäykkä pohja pitää taskut paremmin paikallaan.

jouha-.käytössä oleva kaasunaamarilaukku, jonka molle-kiinnityksiin on pujotettu nippusiteitä ja ohutrunkoinen kääntöveitsi

Vielä pari kikkaa reisilevyjen valintaan: jos tarkoituksena on rakentaa monta työtehtävien mukaan vaihtuvaa kokonaisuutta, voi olla harkitsemisen arvoinen vaihtoehto käyttää eri värisiä reisilevyjä eri tehtävissä, jotta oikean telakan löytäminen helpottuisi. Toinen huomionarvoinen seikka on varmistua siitä, että valittu reisilevy on vyökiinnityksensä puolesta yhteensopiva mahdollisimman monen valmistajan reisilevyjen vyökiinnitysten kanssa, tai sitten varmistaa, että valittu valmistaja tekee useaa eri kokoista reisilevyä. Näin jo rakennettuihin kokonaisuuksiin jää kasvunvaraa, jos myöhemmin tulee tarvetta rakentaa lisää erilaisia kokonaisuuksia.

Yksittäisten taskujen sijoitteluun kannattaa uhrata tovi jos toinenkin, ja varusteille kannattaa reilusti hakea optimaalista järjestystä käytännön kokeilujen kautta, jotta kokonaisuudesta saadaan mahdollisimman toimiva. Rakentaminen kannattaa aloittaa tärkeimmän, tai vaihtoehtoisesti hankalimmin sijoitettavan taskun ehdoilla. Sen lisäksi taskujen aukeamissuunnat tulee sijoittaa siten, että viereinen tasku ei estä taskun avaamista tai tavaroiden ottamista taskusta. Toisin sanottuna jos tasku aukeaa sivulle, aukeamissuunta pitää olla ulos keskustasta, ja kahta ylös aukeavaa taskua ei kannata sijoittaa allekkain, jotta ylempänä oleva ei estä tavaroiden ottamista alemmasta taskusta. Myös se asento, jossa telakkaa käytetään, tulee ottaa huomioon. Esimerkiksi ensiaputelakkaa voidaan käyttää polvistuneena uhrin viereen, mikä on huomioitava kokonaisuutta rakennettaessa.

Lopuksi vielä muutama sana telakan sijoittamisesta reiteen. Reisilevy tulee sijoittaa mahdollisimman ylös, jotta se ei hölsky kävellessä tai juostessa. Jos levyssä on kaksi reiden ympäri kulkevaa kiinnityshihnaa, voi jopa harkita ylemmän hihnan pois jättämistä, jotta telakan saa nousemaan mahdollisimman ylös. Telakkaa ei kuitenkaan tule sijoittaa aivan varustevyöhön kiinni, jotta telakassa olevat taskut ja varusteet eivät haittaa varustevyön käyttöä, ja toisaalta jotta varusteiden ottaminen telakasta ei vaikeudu. Telakka kannattaa lähtökohtaisesti sijoittaa reiden etupuolelle eikä reiden sivulle, jotta taskuille pääsee helpommin, eikä telakka näin sijoitettuna lisää käyttäjän ulkomittoja leveyssuunnassa. Jos käyttäjän vaatteissa on reisitaskuja, kannattaa telakka luonnollisesti pyrkiä sijoittamaan siten, että reisitaskujen käyttö on mahdollista.

Koteloiden valinta

Yksittäisten koteloiden valinnassa tulee pitää mielessä kunkin kotelon käyttötarkoitus. Koteloita ei kannata hankkia varalle, vaan jokaisella tulisi olla etukäteen mietitty käyttötarkoitus. Näin telakasta saadaan rakennettua mahdollisimman toimiva juuri siihen käyttötarkoitukseen, johon se on tarkoitettu.

Koteloita hankittaessa ei kannata tuijottaa kotelon nimeä tai ”virallista” käyttötarkoitusta, vaan valinnassa sopii käyttää mielikuvitusta. Jos mahdollista, koteloon sijoitettavaksi aiottu tarvike kannattaa ottaa mukaan kauppaan, jotta sovittamalla löytyisi optimaalinen kotelo. Tätä mahdollisuutta ei tietenkään ole netin kautta ostettaessa, mutta toisaalta nettikauppaa koskee postimyynnistä tuttu tuotteiden kahden viikon palautusoikeus.

Koteloiden suhteen ei tarvitse olla merkkiuskollinen, sillä eri valmistajien kotelot sopivat ristiin toisten valmistajien reisilevyihin, kunhan sekä levyssä että koteloissa on standardin mukainen Molle / PALS -kiinnitys. Koteloita hankittaessa kannattaa pikemminkin tutkia kaikkia mahdollisia taskuja valmistajasta välittämättä, sillä taskuissa on usein pieniä, hienoja yksityiskohtia, jotka saattavat määrätä, kuinka hyvin mikin tasku soveltuu aiottuun käyttötarkoitukseen.

Koteloiden pinnassa saattaa olla Molle-kiinnikkeitä, joihin voi kiinnittää lisää taskuja tai varusteita. Pääsääntöisesti kuitenkaan kotelon pintaan ei tule kiinnittää toista koteloa, sillä päällimmäisenä oleva kotelo ei pysy kovin hyvin paikoillaan. Lisäksi kokonaisuudesta tulee helposti liian möhkälemäinen. Sen sijaan lenkkeihin voi kiinnittää esimerkiksi nippusiteitä tai veitsen – erityisesti jos sen voi sujauttaa lenkkien alta, jolloin väline pysyy hyvin paikallaan.

Kuten varustevyöllä kannettavilla varusteilla, myös reisitelakkaan sijoitettavilla tavaroilla tulee olla jokaisella oma paikkansa, jotta varusteet löytyvät helposti. Näin ollen kannattaa suosia taskuja, joissa jokaiselle tavaralle on oma lokeronsa tai kiinnityslenkkinsä. Tämä on erityisen tärkeää ensiapuvarusteiden ja vastaavien, stressaavissa tilanteessa ja mahdollisesti kiireellisesti tarvittavien varusteiden kohdalla, jolloin tavaroiden kaivaminen taskujen pohjalta vie turhaan kallisarvoista aikaa. Toki on myös tilanteita, joissa varusteiden kaivamisella ei ole kiire, jolloin voidaan käyttää myös koteloita, joissa on pelkkä yksi iso organisoimaton tavaratasku – tällaiset taskut ovat rakenteeltaan yksinkertaisempia ja siten yleensä halvempia. Tällainen käyttötarkoitus on esimerkiksi jouha-miehen evästaskulla.

Kokonaisuudet

Poliisin tarpeita varten on rakennettu kolme erilaista esimerkinomaista kokonaisuutta. Jokaisen käyttäjän henkilökohtaiset tarpeet määrittelevät, minkälaisia taskuja telakkaan kannattaa sijoittaa. Myös taskujen järjestys on ainakin osittain makuasia, ja lopullinen järjestys hioutuu vasta käytännön kokemusten myötä.

YJT-telakka

koostuu 5.11-reisilevystä, jonka yläosaan on kiinnitetty Snigelin käsirautakotelo, jonka avulla painoa saadaan kevennettyä varustevyöltä. Vyöllä on kuitenkin edelleen yhdet raudat helposti molemmin käsin tavoitettavissa, mutta toiset raudat voidaan siirtää reisitelakkaan. Tarvittaessa reiteen voidaan sijoittaa myös tuplarautakotelo, jollaista valmistaa ainakin 5.11. Tällöin mukana kulkevien käsirautojen määrää voidaan lisätä entisestään: yhdet tai kahdet vyöllä, kahdet reisitelakassa. Rautojen vieressä on kapea 5.11-ensiaputasku, jonka pinnassa olevassa kiinteässä taskussa on Benchmade N680 -pelastusveitsi. Ensiaputaskun vieressä on vielä 5.11-lipastasku, jonka sisällä on valaisin. Alimpana on keskikokoinen 5.11-dumppitasku, johon kerätään esimerkiksi turvallisuustarkastuksissa kohdehenkilöltä pois otettu omaisuus.

Dumppitasku eli Amerikan kielellä dump pouch tarkoittaa ylhäältä avointa taskua, johon voidaan dumpata mitä tahansa, mitä ei kiireessä ole aikaa laittaa omalle paikalleen, mutta jota ei haluta hylätä maahan. Tyypillisesti dumppitaskuun on laitettu tulitaistelussa tyhjentyneet lippaat.

Dumppitaskua voidaan käyttää myös arkisissa turvallisuusalan tehtävissä: turvallisuustarkastuksen aikana tulee usein ongelma, mihin kohdehenkilöltä talteen otetut tavarat laitetaan tarkastuksen aikana, kun kohdehenkilö täytyy pitää koko ajan kontrollissa. Yksi ratkaisu on ripustaa muovipussi valmiiksi varustevyölle roikkumaan esimerkiksi karabiinihakaan. Dumppitaskun käyttäminen antaa kuitenkin huomattavasti ammattimaisemman kuvan. Jos dumppitaskun vielä vuoraa etukäteen muovipussilla, on kohdehenkilön tavarat helppo luovuttaa eteenpäin esimerkiksi toiselle partiolle tai putkalla säilytettäväksi. Kiinnitysläppä, jonka avulla dumppitasku rullataan kiinni, kun se ei ole käytössä, on kiinnitetty käsirautakotelon tarrapintaan, jotta läppä ei ole tiellä taskua käytettäessä.

Muovipussi on kuvassa kuvausteknisistä syistä valkoinen, mutta kenttäsika käyttää totta kai taktisen mustaa roskapussia.

Jouha-telakka

on rakennettu Condorin reisilevyn päälle. Condorin reisilevy oli testissä olleista ainoa, jonka kiinnitysremmit ovat riittävän pitkät, jotta ne ylettyvät jouha-miehen reisisuojan peittämän jalan ympäri. Suuri tasku on Condorin juomapullotasku, johon voi vaihtoehtoisesti sijoittaa perhe-OC:n. Taskun pinnassa on kiinteä pikkutasku sekä PALS-lenkkejä, joiden läpi voi vaikkapa pujottaa kahlehtimiseen tarkoitettuja nippusiteitä tai joihin voi kiinnittää lisää taskuja – mitä ei tosin lähtökohtaisesti suositella, kuten aiempana kerrottiin. Pullotaskun vieressä on Snigelin yleistasku, joka soveltuu esimerkiksi ensiaputarvikkeiden kuljettamiseen. Taskun pinnassa on PALS-lenkkejä, joihin on kiinnitetty 5.11 Sidekick Rescue Tool -veitsi. Alimpana on samanlainen dumppitasku, joka oli YJT-telakassa.

Ensiaputelakan

pohjana on Snigelin isompi reisilevy. Alhaalla oleva neliömäinen tasku on 5.11-ensiaputasku, johon mahtuu enemmän ensiaputarvikkeita kuin YJT-telakan kapeaan EA-taskuun. Sen yläpuolella on vaakatasossa Snigelin tasku, johon mahtuu esimerkiksi kiristysside. Snigelin taskut ovat testissä olleista ainoita, jotka saa halutessaan kiinnitettyä myös poikittain, tosin tällöin kiinnitys ei ole yhtä tukeva kuin normaaliin tapaan kiinnitettäessä. Taskun aukeamissuunta on ulospäin keskilinjasta, eli vasemmassa reidessä olevassa telakassa tasku aukeaa vasemmalle, jolloin esimerkiksi polviasennossa oltaessa käyttäjän toinen reisi ei haittaa kiristyssiteen kotelosta ottamista. Kolmas kotelo on Snigelin lipastasku, johon voi sijoittaa tarpeen mukaan esimerkiksi valaisimen tai pelastusveitsen.

Reisitelakat yksityisellä turvallisuusalalla

Yleisötilaisuuden järjestyksenvalvojan telakka

on rakennettu Condorin telakalle. Yleisötilaisuuksissa kiinniotetun turvallisuustarkastus tapahtuu usein kenttäolosuhteissa, joissa turvallisuustarkastusta häiritsevät monet eri asiat. Niinpä järkkärin telakassa on 5.11-dumppipussi, johon voi laittaa kiinniotetun turvallisuustarkastuksessa löydetyt tavarat, niin etteivät ne ole maassa muiden saatavilla tai provosoimassa kiinniotettua. Festareilla kesähelteellä tallustelevan järkkärin suurin uhka on nestehukka, ja sen takia telakassa on Condorin tasku juomapullolle. Juomapullotaskun kyljessä on myös pikkutasku esimerkiksi muistiinpanovälineille. Järkkäritelakassa on myös 5.11 Strobe/GPS -tasku, johon voi laittaa esimerkiksi aurinkolasit, monitoimityökalun, matkapuhelimen tai vaikka radion.

Piirivartijan telakka

on rakennettu Snigelin ison reisitelakan päälle, jossa on kaksi isoa yleistaskua Snigel Utility pouch -07 ja Trauma pouch -04. Piirivartijalla on usein kannossaan niin sanottu tikkilaite ja paljon avaimia. Toiseen taskuun meneekin helposti multimediamonitoimitikkilaite ja toiseen iso kasa avaimia.

Avainten sijoittaminen reisitelakkaan on hyvä ratkaisu muutamastakin syystä. Esimerkiksi jos kierroksella havaitaan jotain epämääräistä ja joudutaan ottamaan muutama juoksuaskel, on avaimien oltava paikassa, josta ne eivät pääse putoamaan, eivätkä ne saa häiritä liikkumista tai varustevyöltä välineiden ottamista. Piirivartijan avainniput saattavat sisältää useita kymmeniä avaimia, mikä tarkoittaa lisäpainoa ja aikamoista kilinää ja kolinaa. Avainten painon ja hölskynnän siirtäminen vyöltä tai taskun pohjalta reisitelakkaan helpottaa kummasti vartijan arkea. Tasku myös vaimentaa mukavasti avainten kilinää, ja kohteen ulkokehän tarkastuskierrosta tekevää vartijaa ei välttämättä kuule puolentoista kilometrin päähän.

Reisitelakka on oiva väline viemään varustevyöltä tavaraa pois haittaamasta ajoasentoa ja turvavyön kiinnitystä. Piirivartija, joka ajaa yöt läpeensä kengittäen alitehoista Yarista, saattaa kohdata työssään ihmisiä erinäköisissä onnettomuuksissa. Sen takia piirivartijalla voi olla toinen reisitelakka pakattuna ensiapua ja liikenteen seassa liikkumista varten. Siinä voisi olla esimerkiksi ensiapuvälineet, muutama tielle asetettava valo huomioksi muulle liikenteelle tai opasteeksi viranomaisille, huomioliivit ja turvavyönleikkuri.

Tasmanian Tiger on saksalaisen laatuvalmistajan Tatonkan sisaryhtiö, siinä missä Tatonka tekee siviilipuolen vaellusvarusteita jne. Tasmanian Tiger hoitaa sotilashommat. Puhutaan siis osaavasta porukasta!

Valikoimassame taistelukantolaitteita: Plate carriereita, chestrigejä, pistoolikoteloita, eri käyttötarkoituksiin useita erilaisia MOLLE-taskuja, sekä lisäksi reppuja ja rinkkoja.

SnigelDesign on ruotsalainen yritys, joka suunnittelee ja valmistaa laadukkaita kantolaitteita ja vaatteita viranomaiskäyttöön.

Valikoimassamme mm. SnigelDesign Equipment Belt Police 09 (Hinta 85,99 €) ja sen kanssa käytettäväksi suunniteltuja käsirauta-, radio-, avainnippu-, teleskooppipamppu- ja yleistaskuja.

GK Professional on ranskalainen turvallisuusalan varusteiden valmistaja, joka on ottanut asiakkaidensa tarpeet tosissaan jo vuodesta 1984. Vaikka ranskalaisia tulisi haukkua aina kun mahdollista, näiden osalta emme siihen pysty.

Valikoimassamme käsirauta-, teleskooppipamppu-, kaasusumutin- ja radio-koteloita.

Voodoo Tactical on korvaamassa valikoimassamme Condor Tacticalin tuotteet, eli passelia laatua kohtuuhintaan. Ensimmäinen erä taskuja ja taistelukantolaitteita saapuu meille elokuun lopulla, minkä jälkeen valikoima tulee kasvamaan tasaista tahtia.

Valikoimassa tulee olemaan taskujen ja taistelukantolaitteiden lisäksi myös vaatteita ja reppuja.

Ensiaputuotteet. Klikkaamalla tästä, pääset selaamaan ensiaputuotteitamme.

Valikoimassa mm. Estecsin Vartijan ensiapupakkaus sekä suomalainen FEB9 Ysiside -paineside, jota on mahdollista käyttää myös kiristyssiteenä.

Huomio

TÄLLÄ KAMPANJAKOODILLA:

W3UR0XFA93

10% ALENNUS

kaikista normaalihintaisista tuotteista verkkokaupassa ja myymälässä.

Kampanjakoodi on voimassa 30.9.2013 asti.

ILMAINEN TOIMITUS * YLI 100 € TILAUKSIIN

Alle 100 € tilauksissa toimitusmaksu 4,00 € kotimaan paketeille ennakkoon maksettaessa. Kirjeet 2,00 €. Postiennakkomaksu 3,15 €.

*) Suurteltoista ja muista tosi isoista asioista veloitamme todelliset toimituskulut.

NOPEA TOIMITUS

Yli 90% tilauksista lähetetään jo seuraavana työpäivänä!

ILMAINEN VAIHTO JA PALAUTUS

Postimyyntitilauksilla 14 vrk palautusoikeus.

MATKAHUOLTO posti

BULLET MEAL MRE 400KCAL

MAKUVAIHTOEHDOT: CHILLI BEEF, CURRY CHICKEN

3,99€

Vähän paremmin ajateltua sissimuonaa Suomesta. Ei mitään vähärasvaista laihdutusruokaa, vaan 400 kCal ihan oikeaa ruokaa leivän ja pihvin muodossa.

Paljon proteiinia, säilyy 2 vuotta valmistuksesta ja tän voi syödä vaikka pysähtymättä - suomalainen MRE! Uudistettu maku, entistäkin parempaa!

Näiden pointtina on se, että sulla on aina syömävalmiina jotain (ns. Meal Ready to Eat), mikä vie nälän, maistuu hyvälle ja on terveellistä. Erityisen kivoja nää on retkeillessä ja urheillessa, mutta ihan hyvä hätävara himaankin, jos ei jaksa tehdä ruokaa tai ei ole sattunut käymään kaupassa. Nää säilyy kaksi vuotta valmistuspäivämäärästä, joten muutamaa kannattaa pitää aina kaapissa!

FROGLUBE

VALIKOIMASSA: CLP VOITELUAINE, CLP TAHNA, SOLVENT PUHDISTUSNESTE JA CLP PUHDISTUSLIINAT

ALK. 10,99€

FrogLube on mm. aseiden huoltoon soveltuva yleiskäyttöinen voiteluaine, joka enemmänkin imeytyy osaksi käsiteltävää pintaa kuin jää sen päälle, näin hoitaen sitä syvemmältä ja jättäen lähes olemattoman tartuntapinnan lialle. Täysin myrkytön.

- CLP puhdistusliinat 10,99 €
- CLP tahna 18,99 €
- CLP voiteluaine 24,99 €
- Solvent puhdistusneste 29,99 €

HOPPE'S BORESNAKE

KIVÄÄRIT: 5.56 MM, 7,62 MM, 8,6 MM
PISTOOLIT: 9 MM, .40 CAL, .45 CAL
HAULIKOT: 12 GAUGE JA 16 GAUGE

19,99€

Oikein näppärä kapistus, joka hoitaa piipun puhdistuksen nopeasti. Aika helvetin kätevä metsällä tai radalla.

Pitkä kärmes, jonka päässä on messinkipunnus, jota seuraa naru ja lopuksi pronssiharjalla varustettu puhdistusosa.

HAGOR KEIKKALAUKUT

KOKOVAIHTOEHDOT: 60 L, 85 L JA 100 L
VÄRIT: MUSTA, OLIIVINVIHREÄ, KOJOOTINRUSKEA

ALK. 67,99€

Kaikki on paskaa paitsi issue! Nämä ovat aitoja Israelin armeijan varustelaukkuja, eli lippokasseja. Kylmä tosiasia on, että Israelissa osataan tapella ja tehdä tappelun kestäviä tavaroita. Näitä ei ole tehty halpismaissa rauhaa ylläpitäville varusmiehille, vaan sellaiseen tosikäyttöön, jossa henki voi oikeasti olla vaarassa.

- Polyester, 60 litraa 67,99 €
- Polyester, 85 litraa 81,00 €
- Puuvilla, 85 litraa 95,99 €
- Polyester, 100 litraa 78,99 €

VARUSTELEKA SKRAMA ERÄVEITSI

65,00€

Skrama on raskas, pitkäteräinen eräveitsi metsäolosuhteisiin - työkalu joka halkaisee, poikkasee, pinoaa ja vuoleepa vielä kiehisetkin päälle! Jos otat korpeen vain yhden työkalun, tässä ois aika kova kandidaatti.

- Terän pituus: 240 mm
- Terän vahvuus: 4 mm
- Kokonaispituus: 430 mm
- Teräs: Hiili-puukkoteräs 80CrV2, kovuus 59 HRC
- Kahva: Valettua, teksturoitua kumia
- Paino (ilman tuppea): 525 g

WWW.VARUSTELEKA.FI
KAUPPA@VARUSTELEKA.FI

PUHELINNUMERO
010 320 3813

MYYMÄLÄ AVOINNA
ARKISIN 10 - 20
LAUANTAISIN 10 - 18

VARUSTELEKA
RUOSILANTIE 2
00390 HELSINKI

VARUSTELEKA.FI

ARMEIJATAVARAN ERIKOISLIIKE

Vartijan ja järjestyksenvalvojan yleistelakka

on rakennettu Snigelin pienempään telakkaan. Telakka on kompaktin kokoinen ja artikkelin muita telakoita huomattavasti pienempi. Telakassa on Snigelin GP 3 long -kotelo, jossa on tehokas käsivalaisin. Telakan keskellä on kompakti 5.11-ensiapupakkaus, johon mahtuvat hyvin perusensiaputarvikkeet, kuten muutama paineside, elvytysmaski, laastareita ja kumihanskoja. Kotelossa on myös paikka esimerkiksi MyClyns-tyyliselle desifiointi/tartunnanestosuihkeelle tai 5.11 Sidekick Rescue Tool -veitselle. Telakan toisella sivulla on Snigelin GP2 lipastasku, jossa on monitoimityökalu. Näiden varusteiden reiteen siirtämisen jälkeen ei varustevyölle jää kuin voimankäyttövälineet ja radio.

osa III

Yksittäiset taskut ja reisilevyt

Seuraavassa esitellään lyhyesti tätä artikkelia varten testatut varustetaskut ja reisilevyt. Kaikkia tässä esiteltyjä taskuja ei välttämättä ole käytetty esimerkkikokoonpanojen rakentamisessa. Taskuja on jo näilläkin valmistajilla huomattavasti enemmän kuin artikkelissa on käsitelty, ja valmistajia on paljon muitakin.

Kuten edellä on kerrottu, yksittäisiä taskuja valittaessa ei tule tuijottaa taskun nimeä tai muodollista käyttötarkoitusta. Taskut ovat usein hyvin monikäyttöisiä, ja onkin järkevintä marssia taskuja myyvään liikkeeseen sen varusteen kanssa, jota varten on taskua hankkimassa, ja sovitella tavaraa ennakkoluulottomasti erilaisiin taskuihin.

Taskujen kuvauksessa on käytetty seuraavia termejä:

nimi: taskun tai reisilevyn nimi

koko: varusteen koko senttimetreinä (korkeus x leveys)

kiinnitysremmien pituus (reisitelakassa)

vyökiinnitys: varustevyön ja reisilevyn väliin jäävä matka (säätövara)

reisikiinnitys: reiden ympäri kulkevien kiinnityshihnojen pituus (säätövara)

tilavaatimus (koteloissa): montako PALS-kiinnityslenkkiä kotelo varaa telakasta

PALS-lenkit: montako kiinnityslenkkiä telakassa tai taskun pinnassa on (vaaka/pysty)

Lisäksi jokaisesta varusteesta on kirjattu joitakin lyhyen testaamisen aikana havaittuja huomioita. Lopussa on vielä varusteen artikkelia varten luovuttaneen jälleenmyyjän tiedot.

- - -

SNIGEL

Kaikissa Snigelin taskuissa on erikoinen, muista näkemistäni taskuista poikkeava neppariton kiinnityssysteemi, jonka käytön opetteleminen vie hieman aikaa, mutta harjoituksen myötä kotelot on mahdollista saada kiinnittyä hyvin tukevasti. Poikkeavasta kiinnityssysteemistä huolimatta kotelot ovat täysin yhteensopivia muiden valmistajien PALS-kiinnitysten kanssa. Myös Snigelin käyttämät PALS-kiinnityslenkit ovat muista poikkeavia: tavallisten PALS-lenkkien päällä on toiset, tavanomaista löysemmät lenkit, jotka on tehty kahdesta rinnakkaisesta, ohuesta suikaleesta.

Nimi: Snigel, isompi reisilevy (Leg panel, large -10)
Koko: 26 x 23 cm
Kiinnitysremmien pituus:
vyökiinnitys: 10-25 cm, pikakiinnitys
reisikiinnitys: 50-65 cm, kolme eri kiinnityskohtaa
PALS-lenkit: 6 riviä, 5 saraketta
Huomioita: Snigelin telakka on ohut ja joustava. Reisilevyn vyökiinnityksessä on muista näkemistäni tuotteista poikkeava keinuva kiinnitys, joka parantaa reisilevyn istuvuutta jalan liikkumisesta huolimatta. Reisilevyssä on kolme eri kiinnityskohtaa reiden ympärille tulevalle kiristyshihnalle. Paketissa tulee mukana kaksi hihnaa. Telakan pitkillä sivuilla on kolme kiinteää D-rengasta, joiden läpi hihnat kulkevat. Käyttämättömät D-renkaat jäävät roikkumaan telakkaan.
Artikkelia varten luovutti:
Finnprotec Oy (www.finnprotec.fi)

Nimi: Snigel, pienempi reisilevy (Leg panel, small -06)
Koko: 19 x 17 cm
Kiinnitysremmien pituus
vyökiinnitys: 10-25 cm, pikakiinnitys
reisikiinnitys: 50-65 cm, kolme eri kiinnityskohtaa
PALS-lenkit: 4 riviä, 4 saraketta
Huomioita: Snigelin pienempi reisilevy on kokoa lukuun ottamatta samankaltainen isoveljensä kanssa: levy on ohut ja joustava, vyökiinnitys on samanlainen ja levyssä on samalla tavalla kolme kiinnityskohtaa reisihihnoille kuin isommassa reisilevyssä.
Artikkelia varten luovutti:
Finnprotec Oy (www.finnprotec.fi)

Nimi: Snigel-yleistasku, (Utility pouch -07)
Koko: 18 x 12 cm
Tilavaatimus: 3 x 2 lenkkiä
PALS-lenkit: 2 riviä, 2 saraketta
Huomioita: Snigelin yleistasku. Jos taskua käyttää ensiapulaukkuna, tulee huomata, että se aukeaa yläosastaan vain puoliksi, toisin kuin muiden valmistajien testatut ensiaputaskut, joiden etuseinä avautuu kokonaan. Tämän johdosta tavaroiden saaminen Snigelin taskusta ei ole yhtä helppoa kuin muista, mutta toisaalta vaara välineiden putoamiselle maahan on pienempi, koska tasku ei vahingossa aukea liikaa. Taskun sisällä on kolme verkkotaskua, ja kotelon ulkopinnassa on tarranauhan pehmeää puolta esimerkiksi nimilapun kiinnittämistä varten. Hienona yksityiskohtana kotelon sisäpuoli on väriltään vaalean harmaa, mikä tekee taskusta ”valoisamman”, mikä helpottaa taskun sisälle näkemistä ja varusteiden löytämistä.
Artikkelia varten luovutti:
Finnprotec Oy (www.finnprotec.fi)

Nimi: Snigel-käsirautakotelo, (Handcuff pouch -09)
Koko: 14 x 11 cm
Tilavaatimus: 2 x 2 lenkkiä
PALS-lenkit: ei ole
Huomioita: Snigelin käsirautakotelo on yksille raudoille tarkoitettu, hieman pehmustettu kotelo. Kotelon suojaläpässä on sekä tarranauha- että nepparikiinnitys. Normaalisti taskun voi sulkea jämäkämmin painamalla nepparin kiinni, mutta kiireessä toimittaessa läppä kuitenkin painuu kiinni pelkällä tarralla kuin itsestään, jolloin nepparin sulkemiseen ei tarvitse keskittyä. Tämä ominaisuus voi kuitenkin olla myös haitaksi, ja suurin hyöty siitä saataisiin, jos kotelo olisi tuplarautakotelo, jolloin raudoituksen tiimellyksessä toiset raudat olisivat kotelossa turvassa putoamiselta itsestään kiinnittyvän suojaläpän ansiosta.
Artikkelia varten luovutti:
Finnprotec Oy (www.finnprotec.fi)

Nimi: Snigel-ensiaputasku, (Trauma pouch -04)
Koko: 15 x 12 cm
Tilavaatimus: 3 x 2 lenkkiä
PALS-lenkit: ei ole
Huomioita: Snigelin yleistasku on yksinkertainen yläreunasta aukeava tasku, jossa ei ole mitään sisätaskuja tai tilanjakajia. Taskun suojaläppä kiinnittyy tarranauhalla.
Artikkelia varten luovutti:
Finnprotec Oy (www.finnprotec.fi)

Nimi: Snigel-lipastaskut, neljä eri kokoa,
GP pouch 2 long -05 (ohut),
GP pouch 3 long -05 (paksu),
GP pouch 2 -05 (paksu),
GP pouch 3 -05 (paksu)
Koko: 17 x 7 x 4 cm /
17 x 7 x 5 cm /
14 x 7 x 4 cm /
14 x 7 x 5 cm
Tilavaatimus: 1 x 4 / 1 x 4 / 1 x 2 / 1 x 3 lenkkiä
PALS-lenkit: ei ole
Huomioita: Snigelillä on neljä eri kokoista lipastaskua, jotka on luonnollisesti tarkoitettu eri kokoisille lippaille tai muille varusteille, esimerkiksi kaasuille, granaateille, monitoimityökaluille, veitsille ja puhelimille. Kokoa lukuun ottamatta lipastaskut ovat muuten keskenään samanlaisia. Taskut ovat kevyesti pehmustettuja, ja niiden suojaläppä kiinnittyy tarranauhalla. Kaikki taskut on mahdollista kiinnittää myös vaakatasoon, ainakin Snigelin omiin kiinnityslenkkeihin.
Artikkelia varten luovutti:
Finnprotec Oy (www.finnprotec.fi)

SNIGEL

yleistasku

iso reisilevy

pieni reisilevy

ensiaputasku

käsirautakotelo

lipastaskut

5.11

Nimi: 5.11 Tactical -varustelevy
Koko: 27 x 25 cm
Kiinnitysremmien pituus:
vyökiinnitys 10-25 cm, pikasolki
reisikiinnitys: 40-60 cm, 2 kpl hihnoja, joiden molemmissa päissä on pikakiinnitys
PALS-lenkit: 5 riviä, 6 saraketta
Huomioita: Reisilevy on verkkomateriaalia ja sellaisenaan löysä, mutta levyn takapuolella on tasku, johon voi halutessaan sujauttaa jäykisteen, jolloin reisilevystä tulee jäykempi. Vyökiinnitys on kaksihaarainen, mikä helpottaa kiinnityspalikan sijoittamista vyölle varusteiden sekaan. Lisäksi vyökiinnitys pysyy paremmin paikallaan eikä lähde seilaamaan vyöllä edes takaisin, jos kiinnityskappaleen haarat sijoittaa jonkin vyökotelon molemmin puolin. Reisihihnat on kiinnitetty pikaklipseillä, jolloin klipsien naaraspuolet jäävät kiinni levyyn, vaikka toisen kiinnityshihnan ottaa irti. Reisilevyä on saatavana ainakin vaaleanruskeana ja mustana.
Artikkelia varten luovutti:
Hantaurus Shot Oy (www.hantaurus.fi)

Nimi: 5.11 Tactical 3.6 -ensiaputarvikekotelo
Koko: 20 x 10 cm
Tilavaatimus: 2 x 3 lenkkiä
PALS-lenkit: ei ole
Huomioita: Taskun ulkopinnassa on kiinteä tasku, johon mahtuu esimerkiksi valaisin tai kääntöveitsi. Taskun päätasku taittuu kokonaan auki, ja avaamista helpottaa nkiin kutsuttu pull tab, eli taskun sisältä vetoketjun välistä häröttävä kangaskaistale, josta vetämällä tasku aukeaa ilman, että käyttäjän täytyy käsitellä vetoketjuja. Päätaskun sisällä on kaksi pientä taskua sekä kiinnityslenkkejä ensiaputarvikkeille. Taskun pinnassa oleva punainen risti on kiinnitetty tarranauhalla, joten sen saa tarvittaessa irrotettua (esimerkiksi jos taskua käyttää jossain muussa tarkoituksessa kuin ensiaputaskuna)
Artikkelia varten luovutti:
Hantaurus Shot Oy (www.hantaurus.fi)

Nimi: 5.11 Tactical 6 x 6 -ensiaputarvikekotelo
Koko: 17 x 17 cm
Tilavaatimus: 3 x 3 lenkkiä
PALS-lenkit: ei ole
Huomioita: Tasku on lievästi pehmustettu. Se avautuu kolmelta sivulta vetoketjuilla siten, että taskun etuseinä avautuu 180 astetta. Taskun sisällä on kaksi vetoketjulla suljettavaa verkkotaskua.
Artikkelia varten luovutti:
Hantaurus Shot Oy (www.hantaurus.fi)

Tasku: 5.11 Large Drop Pouch
Koko: suljettuna: 14 x 10 cm,
pussi avattuna: 25 x 10 cm, halkaisija 10 cm
Tilavaatimus: 2 x 2 lenkkiä
PALS-lenkit: ei ole
Huomioita: Suljettuna drop pouch muistuttaa pehmeää käsirautakoteloa, sillä pussi taitellaan kasaan ja koko komeus kiinnitetään tarranauhalla kiinnittyvällä suojaläpällä. Käytössä läppä jää helposti tielle, joten se kannattaa joko sulloa taskun sisälle tai kiinnittää yläpuolella olevaan taskuun kiinni, kuten YJT-telakan faktalaatikossa kerrotaan. Pussin suussa on kiristysnyöri, jolla pussin suuaukko voidaan sulkea.
Artikkelia varten luovutti:
Hantaurus Shot Oy (www.hantaurus.fi)

Nimi: 5.11 Flash Bang -tasku
Koko: 13 x 9 cm
Tilavaatimus: 2 x 3 lenkkiä
PALS-lenkit: ei ole
Huomioita: Tasku on yksinkertainen kotelo, jossa on pelkkä päätasku, jonka suojaläppä kiinnittyy tarranauhalla. Taskun sivut ovat elastiset, joten taskuun voi pujottaa myös napakasti istuvia tarvikkeita, jolloin tasku puristuu varusteen ympärille pitäen sitä tiukasti otteessaan.
Artikkelia varten luovutti:
Hantaurus Shot Oy (www.hantaurus.fi)

Nimi: 5.11 Strobe/GPS -tasku
Koko: 14 x 9 cm
Tilavaatimus: 2 x 2 lenkkiä
PALS-lenkit: ei ole
Huomioita: Strobe/GPS -tasku on flash bang -taskua muistuttava perustasku, jossa ei ole mitään ylimääräisiä yksityiskohtia. Toisin kuin flash bang –taskussa, strobe-taskun suojaläppä kiinnittyy muovisella pikasoljella.
Artikkelia varten luovutti:
Hantaurus Shot Oy (www.hantaurus.fi)

Nimi: 5.11 Cuff Case
Koko: 10 x 12 cm
Tilavaatimus: 2 x 2 lenkkiä
PALS-lenkit: ei ole
Huomioita: 5.11 cuff case on pehmeä tuplakäsirautakotelo, jonka suojaläppä kiinnittyy tarranauhalla.
Artikkelia varten luovutti:
Hantaurus Shot Oy (www.hantaurus.fi)

Nimi: 5.11 Pistol Mag
Koko: 13 x 5 cm
Tilavaatimus: 1 x 2 lenkkiä
PALS-lenkit: ei ole
Huomioita: Pistoolin lipaskotelon suojaläppä kiinnittyy tarranauhalla. Kotelon sivut ovat elastiset, joten koteloon mahtuu hieman naftimminkin mitoitettuja esineitä, jolloin kotelo puristuu varusteen ympärille ja pitää sitä napakasti paikallaan.
Artikkelia varten luovutti:
Hantaurus Shot Oy (www.hantaurus.fi)

5.11 JA CONDOR

5.11 lipastasku

5.11 Flash Bang -tasku

5.11 Strobe/GPS -tasku

5.11 käsirautakotelo

5.11 Tactical 3.6 -ensiaputarvikekotelo

5.11 Tactical 6 x 6 -ensiaputarvikekotelo

5.11 varustelevy

Condor reisilevy

5.11 Large Drop Pouch

Condor ensiaputasku

Condor vesipullotasku

CONDOR

Nimi: Condor-reisilevy
Koko: 25 x 22 cm
Kiinnitysremmien pituus:
vyökiinnitys: 10-25 cm, kiinnitys pikasoljella
reisikiinnitys: 45-85 cm, 2 hihnaa, kiinnitys pikasoljella
PALS-lenkit: 5 riviä, 6 saraketta
Huomioita: Reisilevy on paksu ja jäykkä, ja PALS-lenkit ovat ahtaat. Tämän takia koteloiden asentaminen reisilevyyn on työlästä, mutta toisaalta lopputulos on jämäkkä ja kotelot pysyvät hyvin paikallaan eivätkä lähde helposti repsottamaan, vaikka taskussa olisi painavia varusteita. Reiden ympäri kulkevat kiristyshihnat eivät kiinnity suoraan reisilevyyn, vaan ne pujotetaan levyn alapinnassa olevien lenkkien läpi. Näin ollen toisen hihnan voi irrottaa kokonaan eikä reisilevyyn jää mitään kiinnityssoljen vastakappaleita tai muuta ylimääräistä roikkumaan.
Artikkelia varten luovutti:
Varusteleka (www.varusteleka.fi)

Nimi: Condor-vesipullotasku
Koko: korkeus 23 cm, halkaisija 11 cm
Tilavaatimus: 3 x 2 lenkkiä
PALS-lenkit: 3 riviä, 6 saraketta (2 saraketta / kylki), lisäksi 2 kpl D-lenkkejä

Huomioita: Condorin pullotasku on tarpeettoman suuri ainakin kaikille kokeilemilleni pulloille, mutta voi olla, että se on mitoitettu esimerkiksi jonkin tietyn Yhdysvaltojen armeijan käyttämän juomarakon mukaiseksi, tai tarkoituksena on, että koteloon mahtuu vaihtoehtoisesti jokin muu lieriö, esimerkiksi perhe-OC tai pieni jauhesammutin. Joka tapauksessa tasku vaappui kävellessä, vaikka se oli kiinnitetty Condorin omaan reisilevyyn, jossa kotelot yleisesti pysyivät paikallaan hyvin jämäkästi. Taskun kansi aukeaa kokonaisuudessaan, ja kannessa on läpivienti juomarakon letkua varten. Pullotaskun etupinnassa on kiinteä, noin 15 x 12 cm kokoinen tasku (korkeus x leveys). Taskun pinnassa on myös runsaasti PALS-kiinnityslenkkejä, mutta itse en kiinnittäisi niihin enää mitään lisäkoteloita ainakaan reisitelakassa käytettäessä, koska taskusta tulisi entistä vaappuvampi. Tilanne voi muuttua, jos taskun kiinnittää esimerkiksi reppuun.
Artikkelia varten luovutti:
Varusteleka (www.varusteleka.fi)

Nimi: Condor-ensiaputasku
Koko: 18 x 13 cm
Tilavaatimus: 3 x 3 lenkkiä
PALS-lenkit: 3 riviä, 3 saraketta
Huomioita: Taskun koko etukansi aukeaa siten, että täysin avattuna tasku avautuu 90 astetta. Toisin sanottuna jos käyttäjä seisoo pystyssä, taskun etukansi jää vaakatasoon eikä roiku alaspäin. Taskun sisällä on yksi pienempi tasku.
Artikkelia varten luovutti:
Varusteleka (www.varusteleka.fi)

teksti ja kuvat: Seppo Vesala

osa IV

Poliisin kokemuksia reisitelakasta

Reisitelakan rakentamisesta ja käyttämisestä on puhuttu teoriatasolla, joten nyt on aika tutustua asiaan käytännön tasolla ja käytännön kokemuksen kautta.

Kontrolli kyseli käyttökokemuksia reisilelakasta jo jonkin aikaa telakkaa käyttäneeltä poliisimieheltä, joka halusi esiintyä tässä nimettömänä.

Kontrolli: Paljonko sinulla on virkaikää, ja kuinka kauan olet käyttänyt reisitelakkaa?

Poliisimies: Aloitin työharjoittelujakson Helsingissä syksyllä 2008. Reisitelakkaa olen käyttänyt parisen vuotta.

K: Mistä sait idean ottaa telakan käyttöön?

P: Ensin tuli tarve saada varusteita siirrettyä pois varustevyöltä, ja sitten internetin avulla selvisi, minkälaisia mahdollisuuksia ongelman ratkaisuun voisi olla. Taktisten varusteiden valmistajien nettisivut ovat olleet aina hyödyllisiä uutta inspiraatiota haettaessa.

K: Mitä apua telakan käyttämisestä on?

P: Tarkoitus on vähän muuttunut alkuperäisestä ideasta. Aluksi halusin vain enemmän kuljetuskapasiteettia varusteille. Halusin, että kaikki varusteet olisivat aina mukana tehtävällä eivätkä esimerkiksi keikkakassissa. Kokemuksen myötä olen karsinut mukana pidettäviä varusteita, ja nykyään suosin reisitelakkaa sen käyttömukavuuden vuoksi. Reisitelakka vähentää alaselän rasitusta ja ennen kaikkea mahdollistaa luonnollisemman istuma-asennon ajoneuvossa. Olen sen verran isokokoinen, että minulla oli vaikeuksia mahtua henkilöautoon varustevyön kanssa. Reisitelakan kanssa ongelmaa ei ole. Etuna voi pitää myös varusteiden sijoittelua optimaaliselle etäisyydelle verrattuna selän puolelle laitettaviin koteloihin.

K: Onko telakan käyttäminen saanut kulmakarvoja kohoamaan tai onko se jopa luonut jonkinlaista mainetta?

P: Aluksi reisitelakalla sai toki ihmetteleviä katseita, ja yhdistettynä virka-aseen reisikoteloon visuaalinen ilme on toki hieman sotilaallinen. Työkavereiden kommentit ovat olleet onneksi varsin positiivisia, mutta kyllä sitä aina välillä saa kuulla pientä naljailua varusteiden määrästä. Vähemmälläkin kuulemma pärjäisi. Suurin osa asiakkaista ei kiinnitä reisitelakkaan mitään huomiota. Joskus joku kyselee, mihin ihmeeseen kaikkia vempaimia tarvitaan, mutta siitäkin selviää huumorilla.

K: Tunnetko muita, jotka käyttävät vastaavanlaista reisitelakkaa?

P: Onhan noita näkynyt muillakin, omasta vuorostakin löytyy toinenkin käyttäjä. Kiinnostusta olisi varmaan muillakin, mutta koska kyseessä on täysin omilla varoilla hankittava varuste, se laskee käyttäjien määrää huomattavasti. Moni ei halua sijoittaa omaa rahaa työvälineisiin, mikä on myös ymmärrettävää.

K: Esittele oma telakkasi: mitä siinä on ja miksi olet päätynyt tällaiseen järjestelyyn?

P: Nykyään käytän Snigelin pienempää reisitelakkaa. Olen joutunut poistamaan osan varusteis- ta telakasta Taserin myötä. Käytän Taseria vasemmalla kädellä, ja siten kotelo on vasenkätistä mallia. Kiinnitin Taser-kotelon MOLLE-aluslevyyn ja sen edelleen reisitelakan MOLLE-kiinnitykseen. Näin kotelosta tuli reisikotelo Taserille. Aluslevy vie valitettavan paljon tilaa reisitelakasta, ja siten tilaa jäi vain yhden MOLLE-kujan verran. Tyhjän tilan täytin 5.11-lipaskotelolla, johon laitoin varalampun. Muut varusteet siirsin aluksi keikkakassiin ja sieltä kokeilun kautta 5.11 Push bagiin.

K: Onko vaatinut paljon säätämistä ja kokeilua, että olet saanut telakan hyväksi – vai onko se edes saavuttanut lopullista muotoaan vielä?

P: Olen muuttanut reisitelakan järjestystä useamman kerran. Vasta hetken kokeilu kertoo, toimiiko jokin systeemi vai ei. Parasta onkin juuri telakan helppo muokattavuus. Tällä hetkellä olen todella tyytyväinen järjestykseen, toki parannettavaa on aina. Voimankäyttövälineiden sijoittelussa kannattaa muistaa myös harjoitella välineen esille ottoa myös muutosten jälkeen.

K: Alkoiko homma yhdestä tai kahdesta kotelosta, vai oliko sinulla heti alussa käytössä täysmittainen telakka?

P: Ensin ostin isomman version reisitelakasta. Reisitelakkaan sai MOLLE-kiinnityksellä useita eri koteloita, pääasiassa itsellä oli 5.11-merkkisiä. Aluksi kiinnitin reisitelakkaan varalampun, Snigel-nilkkaremmin, toisen varalippaan virka-aseelle ja Leatherman Waven.
Reisitelakasta tuli kuitenkin varsin painava eikä siten niin mukava käytössä. Kokeilin ensin vähentää varusteita telakasta, ja lopulta päädyin ostamaan Snigel designin pienemmän MOLLE-reisitelakan, jossa on erittäin hyvät, joustavat kiinnitysremmit. Ne eivät purista tai löysty, vaikka asento vaihtuisikin, mikä on erittäin tärkeää pitkien työvuorojen takia.

K: Paljonko telakan rakentaminen suurin piirtein on vaatinut rahaa? Paljonko nykyinen telakka maksaisi, jos olisit päätynyt suoraan tällaiseen kokoonpanoon?

P: Reisitelakan hinta vaihtelee merkistä riippuen, keskihinta on varmaan 50 euron luokkaa. Olen hyödyntänyt jo aikaisemmin ostamiani koteloita reisitelakan kanssa, joten kokonaiskustannukset jäävät alle 100 euroon.

K: Oletko kokeillut vaihdettavaa telakkaa vai vain yhtä, joka pysyy työtehtävistä riippumatta samana?

P: Idea on hyvä ja kiinnostusta rakentaa useampi reisitelakka löytyy, mutta rajoittavana tekijänä on raha. Sijoitus on pitkällä aikavälillä tietysti melko pieni. Tällä hetkellä itselläni ei kuitenkaan ole varaa ostaa useampaa.

K: Ilmeisesti kokemus on osoittautunut hyväksi, koska edelleen käytät telakkaa?

P: Koen reisitelakan todella höydylliseksi, ja varsinkin isoimmilla miehillä se helpottaa ajoneuvossa istumista huomattavasti. Toki ilmankin pärjää vallan mainiosti, jos kantaa vain minimivarustemäärää vyöllä. Itselläni on varusteita huomattavasti enemmän kuin keskivertokonstaapelilla, ja siten tarve reisitelakalle on suurempi.

K: Suositteletko muillekin reisitelakan kokeilemista, ja kenelle tai minkälaisiin työtehtäviin se mielestäsi soveltuu?

P: Mikäli kokee tarvitsevansa lisää tilaa koteloille tai Mondeo tuntuu leveyssuunnassa ahtaalta, niin kannattaa kokeilla. Itse käytän reisitelakkaa peruspoliisitehtävillä kenttätyössä. Reisitelakan muunneltavuus tekee siitä erinomaisen myös vaativiin tilanteisiin ja miksei myös jouha-toimintaan. Esimerkiksi isomman OC:n saisi kätevästi Safarilandin koteloon.

Kaikki varustevyötä työssään käyttävät voivat hyötyä reisitelakasta, mutta eniten iloa siitä on, jos joutuu käyttämään työssään autoa ja on isokokoinen.

K: Tuleeko mieleen jotain muuta, mitä haluat sanoa reisitelakasta tai sen käyttämisestä?

P: Suurimpana haittapuolena reisitelakan käytössä koen haalareiden reisitaskun käyttökelvottomuuden. Itse pidän kyllä reisitaskussa tavaraa kuten muovipusseja yms. mutta taskun käyttö vaikeutuu olennaisesti kiinnitysremmin vuoksi reisitelakkaa käytettäessä. Toivottavasti tähänkin ongelmaan tulisi ratkaisu joskus. Ilmeisesti jotkut ovat teettäneet taskun alle kujat kiinnitysremmejä varten jolloin taskun käyttö onnistuu normaalisti.

Reisitelakkaa ja siihen liitettäviä koteloita hankkiessa kannattaa muistaa panostaa laatuun. On halvempaa ostaa yksi hyvä kuin kolme huonoa. Erityisesti kiinnitysremmien joustavuus on ensiarvoisen tärkeä ominaisuus käytön kannalta.

■

Reisitelakka yksityisen turvallisuusalan kenttäsian käytössä

teksti: Timi Tikkanen

Mitä LYTP sanoo telakasta?
Reisitelakka ei ole ainoastaan viranomaisten välinevalikoimaa, vaan myös yksityisen turvallisuusalan kenttäsiat voivat käyttää sitä tietyin rajoituksin. Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 30§ sanoo seuraavasti:

”Vartijan on kannettava voimankäyttövälineitä asunsa alla siten, että ne eivät ole muiden havaittavissa. Jos voimankäyttövälineiden kantaminen vartijan asun alla ei ole mahdollista, niitä saadaan, ampuma-asetta lukuun ottamatta, kantaa vyöhön kiinnitettävissä umpikoteloissa.”

Voimankäyttövälineiden pitäisi siis olla piilossa, ja jos se ei ole mahdollista vaatetuksen tai muun syyn takia, ne pitäisi olla vyöhön kiinnitettävissä umpikoteloissa. Reisitelakka kiinnitetään vyöhön, mutta se ei suoraan ole vyöhön kiinnitetty umpikotelo. Laki on tältä osin hieman vanhanaikainen, koska se samalla kieltää esimerkiksi varusteliivissä voimankäyttövälineiden kantamisen näkyvillä olevissa irtokoteloissa.

Laissa on todennäköisesti pyritty siihen, että vk-välineet eivät ole helposti riistettävissä ja että ne eivät provosoisi ulkonäöllään. Reisitelakassa vk-välineet ovat vyökoteloon verrattuna astetta helpommin riistettävissä, varsinkin kun vartijat usein työskentelevät yksin. Poliisihallituksen mukaan mitä kauemmaksi vk-välineet menevät vyöstä, sitä todennäköisemmin kantamistapa on lainvastainen. Suoraa vastausta Poliisihallitus ei antanut, mutta kanta oli, että jos asiasta tulisi poliisitutkinta, olisi todennäköistä, että reisitelakassa voimankäyttövälineiden kantaminen olisi rangaistavaa.

Telakan mielikuva

Reisitelakkaa kantava vartija tai järjestyksenvalvoja saattaa herättää hämmennystä kansalaisissa, koska telakka mielletään vahvasti viranomais- tai sotilasvarusteeksi. Mitä enemmän telakkaa käytettäisiin, sitä helpommin sen stigma katoaisi. Tuntuu hassulta, että kukaan ammattilainen jättäisi käyttämättä työtään helpottavaa varustetta vain sen leiman takia.

Reisitelakka jakaa mielipiteitä kentällä, ja osa firmoista saattaa kieltää telakoiden käytön työntekijöiltään. Huhujen mukaan ainakin yksi markkinoiden johtavista firmoista on jo näin tehnyt. Reisitelakka ei varmasti olekaan kaikkien työväline. Jotkut saattavat kokea telakan tilaa vieväksi ja epämiellyttäväksi möhkäleeksi jalassa. Toiset taas arvostavat sitä, että heillä on muutenkin mahdollisimman vähän varusteita päällään ja kolmannet eivät vain halua leimautua telakan käyttäjäksi. On myös kohteita, joissa reisitelakan kantaminen ei ole millään tavalla tarkoituksenmukaista, kuten puku päällä työskentelevän vastaanottovirkailijan työssä.

Telakka käytännön työssä

Lähdin kokeilemaan telakkaa kauppakeskusympäristössä. Aloitin kokeilemalla eri telakoita, joista itselleni sopi parhaiten Snigelin Leg Panel small. Luontevin paikka löytyi reisitaskun kohdalta, joten toinen reisitasku jäi telakan takia pois käytöstä. Sain sijoitettua reisitaskussa olleet tavarat niin, ettei se minua haitannut.

Alkuun telakka tuntui kummalliselta reidessä, enkä oikein osannut suhtautua siihen. Muutaman päivän jälkeen olin hakenut telakalle oikean korkeuden ja remmien kireyden. Tavarat valikoituivat helposti vyöltä ja olin innoissani siitä, että kerrankin sain kantaa kunnon ensiapulaukkua, jota en aikaisemmin ollut halunnut vyölle laittaa, koska se olisi vienyt niin paljon tilaa.

Telakka hengitti hyvin, ja se pysyi tukevasti kiinni jalassa. Jokapäiväisessä työssä telakalle tuli käyttöä, ja koin, että siitä oli helppo ottaa varusteita. Erityisen hyvänä pidin ensiapupakkausta, joka mahdollisti sen, että saatoin tarjota työkavereillenikin ensiapuvälineitä, jos sattui useampi paikattava yhtä aikaa. Testin aikana kohdalleni sattui elokuvamainen takaa-ajotilanne, jossa jouduin hyppimään aitojen ylitse, juoksemaan 100 metrin pikataipaleen ja raudoittamaan kohdehenkilön pienen pystyottelun jälkeen. Episodin jälkeen takki oli lähtenyt housuista ja särmärit lahkeista, mutta reisitelakka oli pysynyt koko ajan tiukasti omalla paikallaan. Siitä annan telakalle 10 pistettä ja kenttäsikamerkin.

Toivon, että useampi kenttäsika tajuaa reisitelakan mahdollisuudet, antaa sille mahdollisuuden ja kokeilee sen käyttöä. Itse hurahdin telakkaan niin, etten enää pussihousuhommia tee ilman telakkaa.

■

Nyt katsastetaan varustekassi, joka on kenties maailman paras, tai ainakin se taistelee kyseisestä tittelistä kärkijoukossa.

teksti: Seppo Vesala
kuvat: Seppo Vesala, Total shop

OFFICER-VARUSTEKASSI

Kenttäsian eteen saattaa tulla mitä moninaisimpia työtehtäviä ja olosuhteita, jotka asettavat omat vaatimuksensa varusteille. Ei ole järkevää tai edes mahdollista kantaa kaikkia tehtävillä mahdollisesti tarvittavia varusteita varustevyöllä tai vaatteiden taskuissa, jolloin kuvaan astuu varustekassi.

Kontrolli sai testiin ja koekäyttöön lahtelaisen Total Gearin viranomaiskäyttöön suunnitellun ison varustekassin. Kassi on suunniteltu alusta pitäen käyttäjän tarpeita ajatellen, ja tuotekehittelyssä on kuunneltu käyttäjien mielipiteitä. Lopputulos onkin onnistunut.

Kassin rakenne

Kun Officerin ottaa esiin Matkahuollon paketista, kassin jämäkkyys kiinnittää huomion: kassi painaa tyhjänä melkein saman verran kuin joidenkin kenttäsikojen varustekasseiksi kutsutut käsilaukut painavat täyteen varustettuina. Onkin selvää, että Officeria ei ole tarkoitettu pelkkien vaihtosukkien ja kolmioleivän

Molle tulee sanoista MOdular Lightweight Load-carrying Equipment, eli karkeasti käännettynä modulaarinen kevyt kantojärjestelmä. Tarkasti ottaen lyhenne tarkoittaa ainoastaan tiettyä Yhdysvaltojen asevoimien käyttämää kantojärjestelmää, johon kuuluu rintapaneeli, selkäreppu, juomarakko sekä erilaisia varustetaskuja. Tunnusomaista järjestelmälle on, että se käyttää PALS-kiinnitysjärjestelmää.

PALS tulee sanoista Pouch Attachment Ladder System, mikä tarkoittaa suoraan suomennettuna tikapuumaista taskujen kiinnitysjärjestelmää. Käytännössä järjestelmä koostuu tuuman levyisistä nylonpunoksista, jotka on sijoitettu tuuman välein toisistaan ja ommeltu kiinni taustaan 1,5 tuuman välein. Kun taustalevyssä ja varustetaskussa olevat punosrivit asetetaan limittäin, ne voidaan kiinnittää tukevasti yhteen pujottamalla kiinnitysliuskoja punosten takaa ja kiinnittämällä liuskat päistään esimerkiksi neppareilla varustetaskuun.

Vaikka Molle ja PALS tarkoittavat eri asioita, termejä käytetään yleensä synonyymeinä. Usein puhutaan myös esimerkiksi Molle-varusteliivistä, vaikka se olisi erilainen kuin virallisessa Molle-järjestelmässä, kunhan siinä hyödynnetään PALS-kiinnitysjärjestelmää.

kuljettamiseen, vaan tässä kassissa kuljetetaan Varusteita isolla alkukirjaimella.

Kun on toivuttu ensi ihmetyksestä kassin yleisestä jämäkkyydestä, huomataan, että kassissa on runsaasti kiinnityslenkkejä, joihin voi kiinnittää erilaisia Molle-yhteensopivia varustetaskuja. Kiinnityslenkkejä on kassin molemmissa päädyissä, kassin päällä ja jopa sisäpuolella. Ainoastaan pitkät sivut ja pohja on jätetty ilman lenkkirivistöjä. Jopa kassin kantohihnoissa on kiinnityslenkkejä, tosin ei molle-yhteensopivia.

Kassissa on ison taskun lisäksi molemmissa päädyissä noin 35 x 35 cm kokoiset taskut, toisella sivulla koko kassin pitkän sivun kokoinen, eli noin 80 x 35 cm kokoinen litteä tasku ja toisella pitkällä sivulla kolme noin 25 x 20 cm kokoista taskua. Kassin pääosaston pohjalla on jämäkkä pohjalevy, joka mahdollistaa kassin kantamisen myös painavaksi kuormattuna ilman että kassin pohja painuu luokille. Kassin pohja on valmistettu vettä pitävästä materiaalista, joka nousee muutaman sentin kassin sivuja ylös, joten märkään maahan laskettaessa kassi ei päästä kosteutta läpi ainakaan kovin helposti.

Kassin sisäpuoli on väritykseltään vaalean harmaa, mikä tekee sisäpuolesta valoisamman. Mustaan sisukseen verrattuna vaalea verhoilu helpottaa varusteiden etsimistä kassista. Kassin mukana toimitetaan kahdenlaisia tilanjakajia, joiden avulla kassin päätaskun voi jakaa kahteen osaan poikittaissuunnassa tai kahteen tai kolmeen osaan pitkittäin. Tilanjakajat ovat myös vaalean harmaita, ja ne on jäykistetty puolijäykiksi, mikä tekee kassista ryhdikkäämmän. Myös tilanjakajissa ja kassin pitkillä sivuilla on Molle-lenkkejä, joten kassin sisäpuolen organisointi on helppoa erilaisten vaihdettavien taskujen avulla. Tilanjakajat kiinnittyvät kassiin tukevalla tarranauhalla, joten käyttäjä voi valita, käyttääkö tilanjakajia vai ei, mikä lisää kassin muunneltavuutta.

Käyttö

Officeria leimaa muunneltavuus, ja sen suunnittelussa onkin ollut ajatuksena luoda kassi, joka sopii eri käyttäjäryhmien erilaisiin tarpeisiin ja joka voi reagoida myös yksittäisen käyttäjän vaihtuviin tarpeisiin. Yksi tapa, jolla käyttäjä voi helposti muuttaa kassin sisältöä työtehtävien vaihtuessa, on sijoittaa tehtäväkohtaiset varusteet kassin tilanjakajiin kiinnitettäviin Molle-taskuihin ja vaihtaa koko tilanjakaja varustetarpeiden vaihtuessa. Tilanjakajia myydään myös erikseen, jos kassin mukana tulevat eivät riitä.

Kassia voidaan kantaa kolmella tavalla: olalla, kädessä tai selässä selkärepun tapaan. Kaikki ylimääräisiksi jäävät hihnat voi piilottaa kassin sisään, jolloin ne eivät jää roikkumaan ja takertumaan esineisiin kiinni. Olkahihnat on pehmustettu ja muotoiltu ergonomisesti, joten painavankin kassin kantaminen sujuu mukavasti. Myös reppuna kannettaessa kantajan selkää vasten oleva kassin kansisivu on pehmustettu.

Kassin pääosastoon pääsee avaamalla kassin päällä olevat vetoketjut. Kassin kansisivu aukeaa kokonaan, joten päätaskulle on helppo päästä. Kannen sisä- ja ulkopuolella on runsaasti PALS-kiinnikkeitä, joten varustetaskuja saa paljon kiinni kuitenkaan kasvattamatta kassin pituutta. Kansiosan sisäpuolella olevat PALS-kiinnikkeet ovat erityisen hieno idea, sillä niihin voi kiinnittää esimerkiksi varusteita, jotka haluaa kassin sisälle suojaan, mutta kuitenkin nopeasti saataville. Pienenä moitteena mainittakoon se, että kun normaalisti tämänkaltaisissa kasseissa rinnakkaiset vetoketjut on yhdistetty nyörillä tai hihnalla nopeuttamaan avaamista, Officerissa vetoketjut täytyy avata yksi kerrallaan. Voi toki olla, että jos kassin päällä on isokokoisia varustetaskuja, tämä hihnasta kiinni pitämällä avaaminen ei onnistuisi, joten kyseessä saattaa olla harkittu ominaisuus eikä puute.

Käytännössä kassi on hyvin muuntautumiskykyinen ja sovittautuu useisiin erilaisiin käyttötarkoituksiin. Omassa käytössäni poliisin hälytyspartiossa käytän kassia siten, että kassi on sijoitettuna poikittain poliisi-maijan keskitilaan, apukuljettajan penkin taakse, jolloin kassi on heti esillä auton sivuovea avattaessa. Kassin sivuoven vastaisessa päädyssä on muun muassa liikenteenohjausliivit, joten kolaripaikalle tultaessa saan liivit napattua nopeasti kassista ennen liikenteen sekaan menemistä. Kassin päällä on muun muassa rip off -tyyppinen ensiapulaukku, joka on samaten nopeasti saatavilla. Kassin päällä on myös aurinkolasikotelo siten kiinnitettynä, että saan lasit kurotettua käteeni vaikkapa ajon aikana ojentamalla käteni penkkien välistä auton välitilaan. Yhdessä toisen pitkän sivun pikkutaskuista kulkee juomapullo, jonka löydän myös helposti pelkän tuntoaistin perusteella auton penkkien välistä kurkottamalla. Muissa pikkutaskuissa kulkee muun muassa varavalaisimia ja muita ei niin kiireellisesti tarvittavia pienikokoisia varusteita. Kassin toisella pitkällä sivulla oleva iso ulkotasku on tarpeeksi iso, että siihen mahtuvat kaikki normaalisti tarvittavat paperilomakkeet, kirjoitusalusta sekä valikoituja printattuja toimintaohjeita erilaisiin erikoistilanteisiin. Toisessa päätytaskussa kulkee evästä kuten kuivalihaa ja energiapatukoita.

Olen jakanut kassin pääosaston kolmeen osaan, ja jokaisessa osassa on hieman eri tyyppisiä tavaroita: yhdessä on muun muassa polvisuojat ja muuta ”kovan keikan” ajamisessa tarvittavaa, toisessa on murtovälineistöä ja kolmannessa lisävaatetusta, muun muassa sadevaatteet. Tällä tavalla jokaiselle eri tyyppiselle varusteelle on oma, selkeä paikkansa, ja tietyt varusteet on helppo löytää aina samasta paikasta ja jopa suoraan auton etupenkillä istuen, pelkän tuntoaistin perusteella. Kassissa on vielä kasvun varaa, sillä en ole toistaiseksi sijoittanut varustetaskuja kassin sisäpuolen molle-kiinnityksiin. Ainoastaan kassin päädyissä olevat molle-kiinnitykset tulevat luultavasti jäämään tyhjiksi myös jatkossa, sillä muuten kassin ulkomitat kasvaisivat niin paljon, että kassi ei enää mahtuisi sille varattuun säilytyspaikkaan.

Lopullinen tuomio

Ihastuin kassiin ensi näkemältä, eikä ihastukseni ole kuukausien aikana haihtunut, pikemminkin päinvastoin. En ole huomannut kassissa varsinaisia puutteita, vaan korjausehdotukseni ovat lähinnä pientä hienosäätöä tai ne perustuvat henkilökohtaisiin mieltymyksiin ilman että niitä voisi pitää puutteina yleisellä tasolla.

Pieni parannus nykyiseen olisi, jos ainakin toisen pitkän sivun pikkutaskujen kannessa olisi valkopohjainen alue, johon voisi kirjoittaa esimerkiksi tussilla, mitä varusteita kussakin taskussa on. Olen nähnyt jossain kassissa tällaisen alueen kassin haltijan nimen kirjoittamista varten, ja mielestäni tätä ideaa voisi laajentaa. Toinen, lähinnä henkilökohtainen mieltymykseni olisi, että kassin sillä pitkällä sivulla, jossa on vain yksi leveä tasku, olisi PALS-lenkkejä varustetaskujen kiinnittämistä varten myös ulkopuolella. Tämä tosin voisi rasittaa taskun vetoketjua, ainakin jos näihin lenkkeihin kiinnitettäisiin painavia tavaroita. Voikin olla, että lenkkien pois jättäminen on tietoinen valinta.

Kassi on hyvän kokoinen isoksi varustekassiksi, ja se lienee useimpiin käyttötarkoituksiin riittävän iso. Kassi mahtuu kuin nakutettu pukukaappiini, missä itse joudun säilyttämään kassia paremman säilytystilan puutteessa. Voi olla, että kyseessä on sattuma, tai sitten kassi on mitoitettu poliisin käyttämien pukukaappien standardimitoituksen mukaisesti. Joillekin käyttäjille kassi on luultavasti kuitenkin liian suuri. Olisikin suotavaa, että kassista tehtäisiin nykyisen XL-koon lisäksi pienempi L-koko, joka olisi suurin piirtein normaalin urheilukassin kokoluokkaa, mutta jossa olisi muuten tämän kassin ominaisuudet. Joissakin

työtehtävissä täytyy kuljettaa paljon suurikokoisia ja painavia varusteita, joten näkisin mielelläni kassista myös XXL-kokoisen version, jossa voisi olla nykyisten ominaisuuksien lisäksi trolley-laukun tapaan kassin toisessa päässä pyörät ja toisessa veto-kahva.

Oikeastaan ainoa merkittävä huono puoli kassissa on sen mel-ko suolainen hinta, ja hintaa lisää entisestään se, että tyhjät PALS-rivistöt suorastaan huutavat uusia varustetaskuja niihin kiinnitettäväksi. Vaan eipä halvalla hyvää saakaan, ja tämä on hyvä. Ja Officer vaikuttaa niin vankkarakenteiselta, että se luul-tavasti palvelee käyttäjäänsä useiden vuosien ajan.

■

Tekniset tiedot

Ulkomitat: 85 x 38 x 35 cm

Tilavuus: noin 110 litraa

Paino tyhjänä (tilanjakajien kanssa): 3,85 kg

PALS-lenkkien määrä:
päädyt: 3 riviä, 10 saraketta lenkkejä

ulkokansi: 3 riviä, 14 saraketta

sisäkansi: 9 riviä, 5 saraketta
(lenkit on ryhmitelty kolmeen kolmen rivin ryhmään)

pitkien sivujen sisäpuoli: 3 riviä, 15 saraketta
(molemmilla sivuilla)

poikittaiset tilanjakajat (2 kpl): 3 riviä, 7 saraketta

pitkittäinen tilanjakaja (1 kpl): 3 riviä, 15 saraketta
(tilanjakajan yhdellä puolella)

Väri: musta
(tilauksesta oliivinvihreä, kun tilausmäärä on yli 20 kpl)

Hinta: 299 euroa, mistä Total Shop antaa vielä 10 prosentin viranomaisalennuksen (sis. alv), alv 0-hinta 217 euroa

Kassia on saatavilla vain Total Shopista, ja sitä myydään ai-noastaan viranomaisille (poliisin, rajan, tullin, puolustusvoimi-en ja vankeinhoidon viranhaltijoille). Kassista on suunnitteilla myös yleisesti myyntiin tarkoitettu ”siviiliversio”, joka on saa-tavilla mahdollisesti vuonna 2014.

Kassin luovutti: Total Shop (www.totalshop.fi)

GLORYFY Unbreakable

teksti ja kuvat: Seppo Vesala

Nyt testataan poliisi- ja sotilaskäyttöön suunniteltuja aurinkolaseja. Nimensä mukaisesti lasit kestävät normaalia enemmän rankaisua, mutta tykillä emme kuitenkaan uskaltaneet niitä ampua.

Hyvät aurinkolasit ovat turvallisuusalan ammateissa tärkeä varuste. Erityisesti autolla ajaessa kyse ei ole vain mukavuudesta tai tyylistä, vaan myös työturvallisuudesta. Aurinkolasien hankinnassa muodostuu ongelmaksi usein se, että halvat lasit ovat usein heikkorakeinteiset ja optisilta ominaisuuksiltaan heikkotasoiset. Kalliimpia laseja taas ei välttämättä uskalla ottaa mukaan kaikkiin työtehtäviin lasien rikkoontumisen pelossa. Gloryfy Unbreakable on yksi ratkaisu ongelmaan, sillä laseja ei saa normaalissa käytössä rikki, ja ne kestävät uskomattoman hyvin myös normaalikäytön ylittävää vääntöä.

Ulkonäkö

Gloryfy Unbreakablet ovat melko huomaamattoman näköiset tummalinssiset ja -sankaiset lasit, jotka eivät näytä erityisen provosoivilta, mikä on mielestäni turvallisuusalan ammateissa tärkeä, mutta havaintojeni perusteella yllättävän vähän painoarvoa saava ominaisuus. Linssien kehys on yhtä kappaletta, eli nenänvarteen kiinni ottavat tyynyt on integroitu suoraan linssikehyksiin. Sangat ovat saranakohdasta melko leveät, ja ne kapenevat kohti korvia. Kun lasit ovat avattuina, sangat ja linssikehykset muodostavat yhtenäisen, harmonisen kokonaisuuden.

Sankojen ja linssikehysten materiaali on muovia, jossa on lievästi kumimainen, nukkainen tuntuma. Tämä lievä tahmaisuus edistää lasien päässä pysymistä myös hieman kovemmassa menossa.

Lasien mukana tulee kova vetoketjulla suljettava ja runsaasti pehmustettu kotelo. Pakettiin kuuluu myös lasien puhdistamiseen tarkoitettu mirkokuituliina. Paketti on muuten hyvä ja kotelo – lasien kestävyys huomioon ottaen – tarpeettomankin paljon pehmustettu, mutta kotelossa ei ole mitään kiinnityslenkkiä tai klipsiä, jonka avulla sen saisi kiinnitettyä esimerkiksi varustekassiin. Taskussa kannettavaksi kotelo taas on turhan pullea: se kyllä mahtuu esimerkiksi reisitaskuun, mutta ei sovellu pitkiä aikoja siinä kannettavaksi. Toisaalta lasit ovat niin kestävät, että niitä pystyy kantamaan taskussa paljaanakin, ilman koteloa.

Laseja on saatavissa kahta eri mallia, G2 ja nyt testissä oleva G3. Näistä G3 on varustettu hieman isommilla linsseillä G2:n ollessa profiililtaan hieman matalammat. Lisäksi laseista on muutamaa eri värivaihtoehtoa: G2:ta myydään mustana ja tummansinisenä, ja G3:a näiden lisäksi myös vihreänä ja vaaleanruskeana. Sininen ja ruskea väri ovat lisäominaisuuksia, joista veloitetaan hieman lisähintaa. Näiden aurinkolasimaisten mallien lisäksi maahantuojan Gloryfy-mallistossa on myös suojalasimallinen Dropwire.

Käytössä

Lasien käyttöönoton jälkeen ensimmäinen huomio oli, että lasit suojaavat silmiä tehokkaasti sivuilta, vaikka ne eivät näytä wraparound-tyylisiltä laseilta. Tämä saavutetaan saranakohdasta leveiden sankojen ja lähellä kasvoja olevien linssikehyksien avulla. Koska lasit tulevat melkein kiinni kasvoihin, suoraan edestä paistava aurinko ei pääse kurkistamaan silmiin myöskään linssien yläpuolelta. Seuraava havainto on, että lasit istuvat päähän hyvin, eivät paina tai hierrä mistään kohdasta, mutta kuitenkin pysyvät jämäkästi paikallaan. Laseja testasi myös

lasit voi laittaa rullalle

lasit voi laittaa mutkalle

käyttäjä, jolla on minun päätäni huomattavasti suurempi pää, ja hänkin kehui lasien mukavuutta. Maahantuoja kertoo, että lasien hyvä istuvuus ja mukautuvuus perustuu siihen, että kehyksien materiaali reagoi kehon lämpöön ja muokkautuu täten käyttäjän pään mukaisesti.

Lasit mukautuvat käyttäjän kasvojen muotoon, minkä johdosta ne suojaavat hyvin auringolta, joka ei pääse paistamaan linssien ohi suoraan silmiin. Myös viima ja tuulen mukana lentelevät roskat pysyvät tehokkaasti poissa silmistä. Lasien tiiviys kasvojen kanssa aiheuttaa tosin sen, että lasit eivät pääse tuulettumaan kovin tehokkaasti, jolloin huurtuminen on todennäköistä. Tätä voi estää taivuttelemalla kehyksiä ja hakemalla hyvän kompromissin huurtumattomuuden ja maksimaalisen suojaavuuden välillä.

Laseja mainostetaan erityisen kestäviksi, ja olenkin nähnyt kuvia, joissa lasit on käännetty melkein solmuun. Vaikka tällainen vääntely hieman hirvittikin, uskaltauduin vääntämään laseja sekä taivuttamalla kehyksiä linssien välistä, kunnes lasit olivat kaksinkerroin, sekä kiertämällä laseja niin, että lasien sangat osoittivat vastakkaisiin suuntiin. Ainoa vaikutus oli se, että toinen irrotettavissa olevista sangoista irtosi, mutta sen popsauttaminen takaisin paikalleen ei kestänyt monta sekuntia. Olen myös istunut lasien päälle koko painollani sekä pehmeällä, auton penkkiä muistuttavalla alustalla että kovalla, joustamattomalla alustalla. Lasit kestivät valittamatta myös tällaisen käsittelyn. Sen lisäksi, että sangat ja pokat kestävät vääntämistä, myös linssit ovat normaalia huomattavasti kestävämmät, ja ne on NATO STANAG 2920 -sertifioitu sirpalesuojaominaisuuksiltaan. Kun linssien kestävyys yhdistetään siihen, että lasit suojaavat silmiä myös sivuilta, laseja voi käyttää mainiosti aurinkoisella kelillä myös ammuntalaseina.
(Kuvat: vääntelykuva 1&2)

Lasit toimitetaan keskitummilla linsseillä varustettuina, ja ne toimivat hyvin normaalissa kesäpäivän auringonpaisteessa. Ne ovat hieman liian tummat tavanomaisessa sisävalaistuksessa käytettäväksi – esimerkiksi ampumaratakäyttöön sisäampumaradoilla – ja kesäyön hämyssä linssit ovat aivan liian tummat, kuten aurinkolaseilta voi odottaakin. Linssien tummennussuhdeluku asteikolla 1-5 on kolme, mutta pokiin valmistetaan eri käyttöön tarkoitettuja linssejä välillä 1-4, joista oikein valitsemalla löytää esimerkiksi yökäyttöön soveltuvat linssit. Vaihtolinssejä ei kuitenkaan (vielä) myydä Suomessa.

Tein suppean kenttätestin, jossa vertasin Gloryfya mustalinssisiin Revision Sawfly -merkkisiin laseihin sekä Serengeti Lamone -merkkisiin ruskealinssisiin aurinkolaseihin. Gloryfyt olivat himmennykseltään kolmikon tehokkaimmat ja suojasivat täten parhaiten häikäisyltä. Lisäksi suoraan aurinkoa vastaan katsottaessa Gloryfyt estivät tehokkaimmin aurinkoa paistamasta suoraan silmiin lasien ylitse. Sen sijaan varjoissa tuli nopeiten eteen tarve nostaa lasit pois silmiltä, ja autolla ajaessa Gloryfyt eivät toimineet yhtä hyvin kuin Serengetit – jotka tosin on suunniteltukin nimenomaan autolla ajamiseen. Kokonaisuutena Gloryfyt kuitenkin pärjäsivät hyvin, erityisesti jos käyttäjä ei hae suojalaseja ammuntaan tai taktisia operaatioita varten.

Loppulausuma

Kokonaisuutena Gloryfy Unbreakablet ovat erinomaiset lasit. Ne ovat hyvät ja ulkoääöltään turvallisuusalan tehtäviin soveltuvat yleisaurinkolasit. Erityisen hienoa laseissa on niiden käytön huolettomuus, sillä käyttäjän ei tarvitse pelätä lasien rikkoontumista edes pikku painin tuoksinassa. Suurimpana moitteena on se, että lasien kotelossa ei ole kiinnitystä, jonka avulla kotelon saisi kiinni varustekassiin tai varustevyölle. Lasien kestävyys tietysti tekee kotelon käyttämisen melko tarpeettomaksi. Näkisin myös mielelläni, että maahantuoja ottaisi valikoimiinsa eri väriset vaihtolinssit, koska niiden avulla lasien käyttöympäristöä voidaan laajentaa huomattavasti.

■

Lasien hinta:
149 euroa

Lasit luovutti testiin:
CH Solutions (www.varustaitsesi.fi)

SPORTS TRACKER

Sports Trakcer on urheilu-mobiilisovellus Android-, Windows phone - ja OS X -käyttöjärjestelmän älypuhelimille (myös Ipod Touch ja Ipad). Vaativalle treenaajalle Sports Tracker on unelmatyökalu: tämä taskussaan ei tarvitse enää kantaa lenkillä sykemittaria, askelmittaria, sääasemaa, muistivihkoa ja GPS-paikanninta.

isoveli tallentaa ja analysoi treenaamistasi

teksti: Timi Tikkanen
kuvat: Aki Hämäläinen, Timi Tikkanen

Kotimaisen kehitystyön helmi Sports Tracker kasvoi Nokian siipien alla; sittemmin se irtautui omaksi yhtiökseen. Sports Trackerin kehitys alkoi vuonna 2004, ennen kuin puhelimien GPS-ominaisuuksia saati Googlen karttapalveluja oli olemassa. Nyt Sports Trackeria käyttävät miljoonat ihmiset ympäri maapalloa. Mikä parasta, ohjelma on täysin ilmainen. Sports Tracker on ladattavissa Googlen Play-kaupasta, Nokia Storesta ja Applen Appstoresta. Ohjelma vaatii Sports tracker -tilin luomisen sen internetsivustolla.

Tallenna ja analysoi

Sports Tracker tallentaa ja näyttää urheilusuorituksista tietoja kuten matkan pituuden, nopeuden, keskinopeuden, korkeuden, energiankulutuksen ja ajan. Ohjelma mittaa myös sydämen sykkeen erikseen hankittavalla Bluetooth-sykemittarilla. Harjoituksen tietoja voi myös muokata jälkeenpäin, esimerkiksi jos ei satu omistamaan Sports Tracker -sykevyötä, voi keski- ja maksimisykkeen kirjata harjoituksen jälkeen.

Sports Tracker sopii parhaiten ulkona tapahtuvien pitkäkestoisen urheilusuoritusten tallentamiseen. Ohjelmassa on valmiita esiasetuksia urheilulajeille kuten kävely, juoksu, pyöräily, maastopyöräily, hiihto, laskettelu, golf, melonta, soutu, rullaluistelu, patikointi ja sisäliikunta. Ohjelmassa on myös “muu”-urheilulajeja kuusi kappaletta, mutta suurena pettymyksenä yhtäkään niistä ei pysty itse muokkaamaan, ei edes nimeämään uudestaan.

Sports Trackeriin voi syöttää tarkentavia tietoja itsestään, esimerkiksi iän ja painon. Tämä auttaa ohjelmaa laskemaan tarkemman yksilöllisen energiankulutuksen.

Käytössä

Sports Tracker käynnistyy nopeasti, ja pikaisimmin harjoituksen tallentamiseen pääsee kolmen napinpainalluksen kautta. Harjoituksen aikana voi ottaa kuvia, jotka tallentuvat harjoitukseen. Kuvat ovat nähtävillä puhelimen galleriassa, harjoitustiedoissa ja Sports Trackerin kotisivuilla. Yksityisasetuksia muokkaamalla kuvat voi piilottaa tai jakaa ne vaikka vain kavereilleen.

Harjoituksen tallennustilassa Sports Trackerissa voi vaihdella neljän erilaisen näyttönäkymän välillä. (Katso kuvat näyttönäkymä 1,2,3,4.) Näytöllä olevat isot numerot on helppo havaita pelkällä vilkaisulla esimerkiksi juoksulenkin aikana. Ohjelmassa on loistava automaattinen pysäytysominaisuus, joka sopii vaikka työmatkapyöräilijälle. Automaattinen pysäytys toimiin niin, että kun vauhti hiljenee alle kahteen tai viiteen kilometriin tunnissa, harjoituksen tallentaminen pysähtyy; näin esimerkiksi liikennevaloissa vietetty aika ei tallennu, vaan loppuajassa näkyy vain liikkeessä kulutettu aika.

Oletusnäkymässä näkyy Google Maps -kartta, jonka päälle piirtyy punaisella viivalla kuljettu matka. Kartan voi suurentaa koko näytön kokoiseksi, jolloin siitä on myös hyvä suunnistaa esimerkiksi kaupungissa. Navigointi ei suoraan toimi Sports Trackerissa, mutta jos puhelimessa riittää kapasiteettia, voi navigointiohjelmaa käyttää moniajolla.

Sports Tracker verkossa

Jokaisen harjoituksen jälkeen ohjelma synkronoi harjoitukset sivuston kanssa. Sports Trackerilla voi katsoa myös toisten harjoituksia ja jakaa omiaan, mutta kunnolla ohjelma herää

henkiin vasta sen omalla sivustolla www.sports-tracker.com. Sivustolla voi tarkastella yksityiskohtaisemmin omia harjoituksiaan metri metriltä: missä on menty, kuinka kovaa ja kuinka korkealla. Nettisivustolla voi katsoa myös muiden Sports Tracker -ohjelman käyttäjien urheilusuorituksia. Sivustolla voi hankkia myös kavereita ja kommentoida heidän suorituksiaan ja ottamiaan kuvia.

Sports Trackerin ei tarvitse olla aina yhteydessä internetiin, minkä takia sitä voi käyttää huoletta myös ulkomailla ilman nettiä. Harjoitteet voi sitten synkronoida Wi-fi-verkon kautta tai vasta kotimaahan tultuaan. Jos lenkin aikana ei ole yhteyttä internetiin, ei kartalla näy muuta kuin punainen viiva, joka hahmottaa kuljettua matkaa. Kun puhelin saa taas internetyhteyden, punainen viiva piirtyy karttaan oikealle kohdalle.

Sivustolla voi myös luoda puuttuvia harjoituksia manuaalisesti. Tallennettavia tietoja ovat ajankohta, aika, laji, kuljettu matka, sykkeet, energiankulutus ja askeleet. Harjoitukseen voi myös kirjoittaa kommentteja, ja kommenttiriville mahtuu 256 merkkiä; se riittää helposti vaikka salitreenin tulosten merkkaamiseen. Käsin kirjattuja harjoituksia voi tuoda myös GPX-tiedostoina. Monet GPS-laitteet ja GPS-reittisuunnitteluohjelmat tuottavat GPX-tiedostoja, joten matkansa voi tallentaa vaikka GPS-maastonavigaattorilla ja tuoda harjoituksen myöhemmin Sports Trackeriin.

Suurimman osan ajasta käytin Sports Trackeria työmatka-ajossa ja lenkeillä. Sports Tracker toimi puhelimessani vaihtelevasti. Suurimman osan ajasta Sports tracker toimi hyvin, mutta joskus se kaatui ohjelmaa avatessa. Neljän kuukauden testin aikana menetin vain muutaman harjoituksen ohjelman kaatumisen takia, harjoituksen lopussa tai keskivaiheille. Tämän takia esimerkiksi 5 tunnin pyörälenkin tallensin muutamassa osassa.

Ohjelman toimivuuteen vaikuttavat tietenkin hyvin paljon myös puhelimen tehot ja kunto. Itselläni on Samsung Galaxy Note, jossa huomasin esimerkiksi sen, että uuden järjestelmä-

Sports Trackerin nettisivuilla on kätevä päiväkirja-ominaisuus, joka kertoo käyttäjälle, koska tämä on urheillut, mitä lajia ja paljonko kaloreita on palanut. Sports Trackerin nettisivulla kuten ohjelmassakin voi “vakoilla” vaikka naapurustonsa Sports Tracker -käyttäjiä. Satelliittikuvassa näkyvät pisteinä alueen Sports Tracker -käyttäjät ja heidän viimeisimmät harjoituksensa alueella. Jos tykkää rehvastella omilla hyvillä urheilusuorituksillaan, onnistuu harjoitusten jakaminen helposti Facebookin ja Twitterin kautta.

Ei aivan täydellinen, mutta melkein

Sports Tracker on selvästi suunniteltu ulkoliikuntaharrastusten tallentamiseen, mutta kenttäsika kaipaisi erityisesti punttitreeniliikkeiden tallentamiseen paremmat keinot. Salilla Sports Tracker tallentaa vain sykkeet ja salilla vietetyn ajan. Harjoituksen aikana ei esimerkiksi saa merkittyä kommentteja harjoituksesta, johon voisi kirjata liikkeet ja toistojen määrät. Ainoa keino, miten kommentteja pääsee suoraan kirjaamaan, on aloittaa harjoituksen tallentaminen, tallentaa muutama sekunti ja mennä suoraan muokkaamaan harjoitustietoja.

Sykevyö

Sports Trackerille on olemassa markkinoilla muutamia erilaisia sykevöitä, jotka perustuvat Bluetooth-tekniikkaan. Vyön kantomatkaksi luvataan jopa 20 metriä, joten sykkeen tallentaminen onnistuu vaikka voimankäyttöä harjoittaessa puhelimen ollessa treenikassissa tatamin laidalla.

Muiden sykemittarien sykevyöt eivät toimi Sports Trackerin kanssa, joten ainoa mahdollisuus on ostaa Sports Trackerin oma Bluetooth-sykevyö, jolla on suolainen 79,90 euron hinta. Hinta on kova, koska halvimmillaan sykemittarit maksavat vain muutaman kympin.

Pihi kenttäsika voi kuitenkin ostaa halvan sykemittarin ja merkitä harjoituksen jälkeen keski- ja maksimisykkeen harjoituksesta, mutta silloin ei pääse tarkkailemaan tarkkoja sykkeitä kussakin kohdassa harjoitusta.

”Ajotietokone”

päivityksen jälkeen koko puhelin hidastui, Sports Tracker siinä samassa. Siitä huolimatta Sports Tracker toimi hyvin moniajossa muiden ohjelmien kanssa, kuten kuunnellessa musiikkia Spotifyn kautta.

Lopuksi

Harjoittelu saa uusia ulottuvuuksia, kun pystyy tarkasti mittaamaan suorituksia ja näkee reaaliajassa, missä mennään ja millä tahdilla. Sports Trackerin käyttöliittymä saa erityistä plussaa, ja se on selkeä ja helppokäyttöinen. Sports Tracker on muutamaa heikkoutta lukuun ottamatta erinomainen mobiilisovellus, jota ei kannata jättää lataamatta, varsinkaan kun se ei maksa mitään.

Nettisivustolla näkyvät lähes kaikki analystiikat, mitä voi kuvitella.

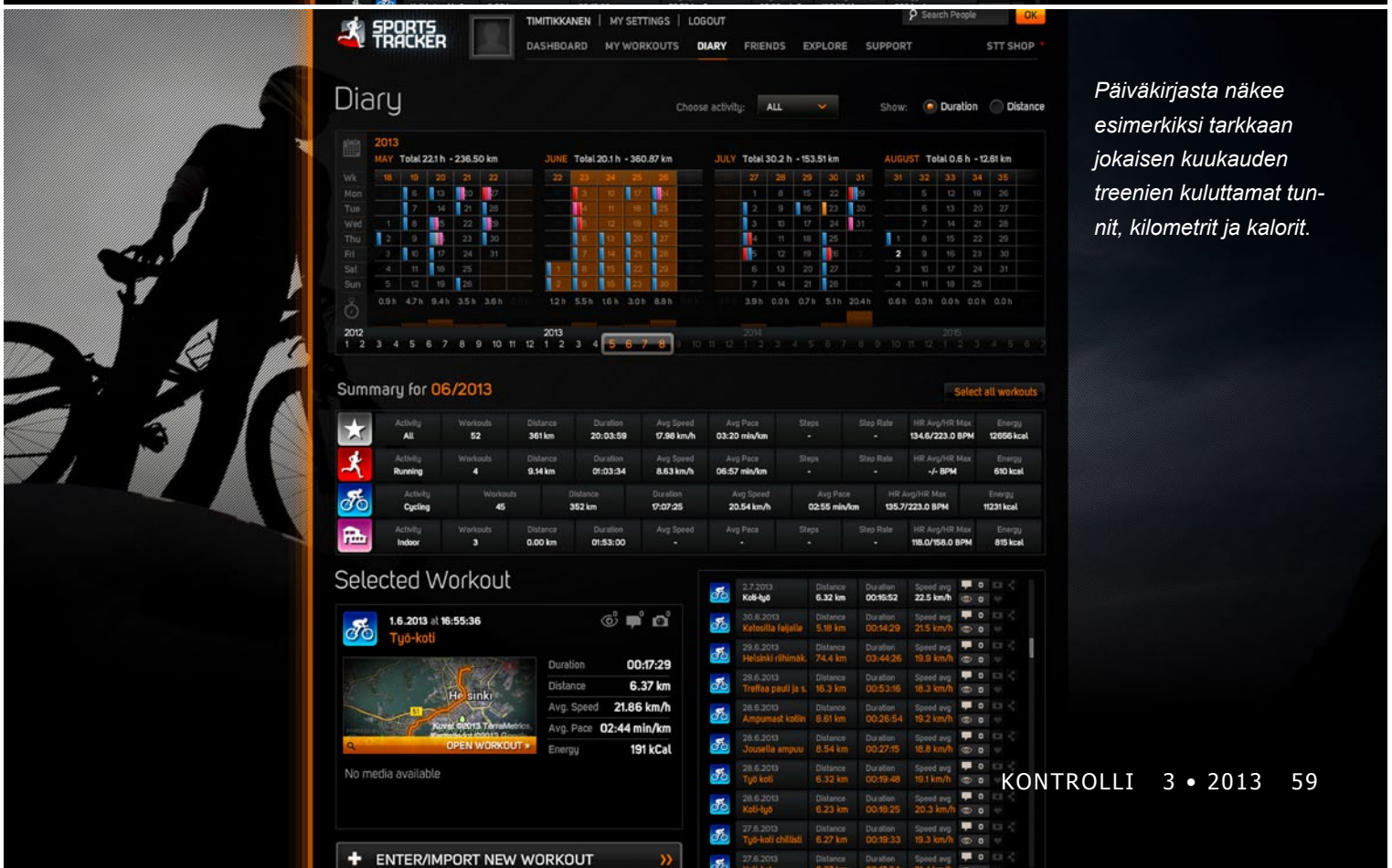

Päiväkirjasta näkee esimerkiksi tarkkaan jokaisen kuukauden treenien kuluttamat tunnit, kilometrit ja kalorit.

teksti ja kuvat:
Seppo Vesala

MAGPUL-DVD:T

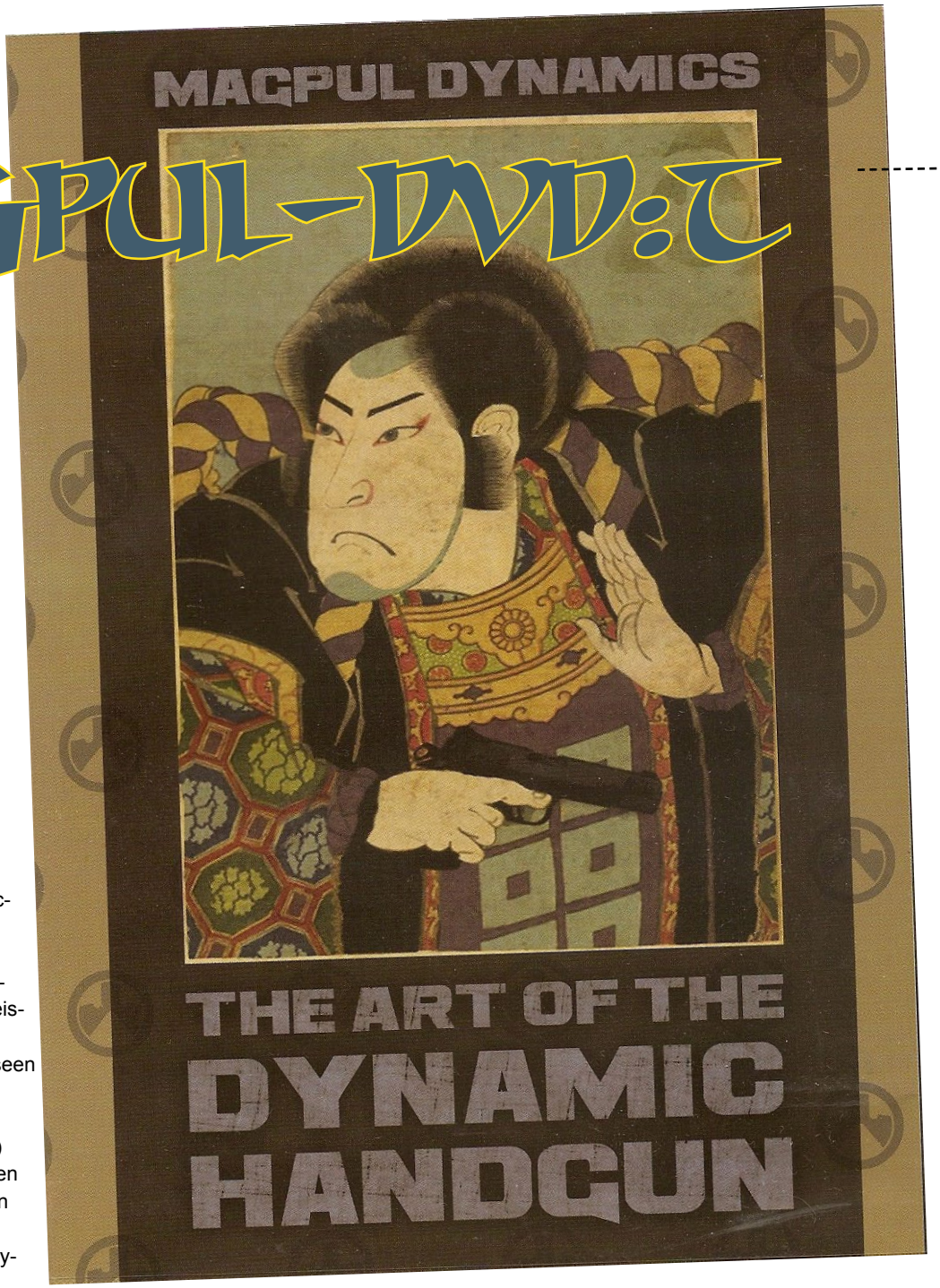

Kirjastossa käsitellään yhtä legendaarisimmista aseenkäsittelyä opettavista koulutusfilmeistä. Yhdysvaltojen hallitus on yrittänyt estää meitä saamasta filmejä käsiimme, mutta turhaan.

Magpulin Dynamic-sarja on yksi legendaarisimmista ampumista opettavista koulutusfilmeistä. Yhdysvaltojen terrorismin vastaiseen taisteluun liittyvät ITAR-säännökset (International Traffic in Arms Regulations) vaikeuttavat huomattavasti tämänkaltaisten koulutusfilmien hankkimista Yhdysvaltojen ulkopuolelle. Sinnikäs etsijä voi kuitenkin löytää halukkaan myyjän esimerkiksi Ebay-nettihuutokaupan välityksellä.

Tämän kirjaston rakenne poikkeaa totutusta siinä, että kaikille filmeille annetaan yhteinen kokonaisarvio Kirjaston lopussa, ei siis jokaiselle filmipaketille erikseen. Pistooliammuntaa käsittelevä filmipaketti saa kaikkein eniten palstamillimetrejä, koska pistooli on käsiteltävistä aseista kirjoittajalle kaikkein tutuin, ja luultavasti myös suurimmalle osalle katsojista on eniten hyötyä pistoolifilmin esittelystä. Lisäksi koska paketit sisältävät melko paljon samoja elementtejä, ei jo aikaisemmin käsiteltyjä asioita kerrata jokaisen paketin kohdalla samalla huolellisuudella.

Taustatietoja kouluttajista

Chris Costa on toiminut 12 vuotta Yhdysvaltojen merivartiostossa suorittaen muun muassa lukuisia iskuja huumeita salakuljettaviin laivoihin sekä osallistuen useisiin huumeiden vastaisiin erikoisoperaatioihin Euroopassa, Lähi-idässä ja Väli-Amerikassa. Tämän jälkeen hän siirtyi yksityiselle sektorille muun muassa kouluttamaan eri lainvalvontaviranomaisille merillä suoritettavia operaatiotaitoja, minkä jälkeen hän on toiminut Magpul Dynamicsin hallintoneuvoston puheenjohtajana sekä kouluttajana.

Travis Haley on palvellut 14 vuotta merijalkaväen tiedustelusastostossa ja ollut komennettuna useisiin kriisipesäkkeisiin eri puolilla maailmaa. Siirryttyään yksityiselle sektorille Haley työskenteli useille eri turvallisuusalan toimijoille muun muassa Irakissa; tunnetuin näistä lienee Blackwater. Tämän jälkeen Haley perusti oman koulutusyrityksensä ennen siirtymistään toimitusjohtajaksi Magpul Industriesissa, jossa hän toimi myös kouluttajana. Sittemmin Haley on perustanut uuden koulutusyrityksen, jonka johtoon on siirtynyt. Haleyn haastattelu oli Kontrollin numerossa 1/2012.

Nyt käsiteltävien fillmien lisäksi Magpul on tehnyt muitakin aseenkäyttöön ja taktiikkaan liittyviä koulutusfilmejä; Haley on tehnyt myös useita ”soolole vyjä”. Paitsi koulutuksista, Magpul tunnetaan myös aseisiin kiinnitettävistä lisävarusteista, joita luonnollisesti käytetään myös näillä filmeillä.

MAGPUL DYNAMIC HANDGUN

Kouluttajat: Chris Costa, Travis Haley

Tuottaja: Randori media, 2010

Kokonaispituus: 6 h 23 min
+ lisämateriaali 57 min (4 DVD:tä)

Paketin esittely
Dynamic Handgun, kuten muutkin sarjan filmeistä, on kuvattu samannimisen ammuntakurssin aikana, ja kouluttajat eivät esiinny kameroille vaan kurssin oppilaille. Filmi alkaa – kuten kaikki muutkin tässä käsiteltävät filmit – kurssilaisten esittelyllä. Tälläkin kerralla mukana on pääosin kokeneita aseenkäsittelijöitä, kuten pari kilpa-ampujaa sekä jokunen poliisi ja sotilas, mutta joukossa on myös 19-vuotias opiskelija, joka ei ole kovin kokenut ampuja, joskaan ei aivan aloittelijakaan. Kurssin toisesta päivästä alkaen kurssilaisten joukkoon saapuu Chris Costan isä, jonka funktio filmillä lienee se, että kurssilaisten joukkoon saadaan mukaan myös yksi revolveriampuja. Toki Isukin mukaan tulo nostaa hieman filmin sympaattisuusarvoa. Molemmat kouluttajat muun muassa kutsuvat häntä nimellä Dad tai Daddy, kun muita puhutellaan jokaisen etunimellä.

Kuten kaikki nyt käsiteltävät filmipaketit, myös Dynamic Handgun alkaa perusteiden kertaamisella. Tämä onkin järkevää, sillä kurssilaisten taustat ja kokemus aseenkäsittelijöinä vaihtelevat huomattavasti, ja on järkevää saada kaikki samalle lähtöviivalle ennen uusien asioiden opettamista. Ensimmäisenä kerrattavana asiana on aseen hallinnollinen lataaminen, eli ampumarataolosuhteissa tehtävä tyhjän aseen lataaminen. Ase tuodaan lähelle vartaloa ja sitä käsitellään kasvojen korkeudella; kouluttajat kutsuvat tätä aluetta työskentelytilaksi. Ase tuodaan omaan näkösektoriin ja lähelle vartaloa siksi, että toiminta olisi mahdollisimman tehokasta dynaamista tositilannetta ajatellen, ja kaikki aseenkäsittely myös pitkillä aseilla tapahtuu samassa työskentelytilassa. Vaikka hallinnollisessa aseenkäsittelyssä ei olisi tarvetta huomioida taistelukentän olosuhteita, on järkevää, että asetta käsitellään aina samalla tavalla, olosuhteista riippumatta. Näin vahvistetaan toimintamalleja ja saadaan lisättyä suoritusten toistomääriä, mikä edesauttaa liikeratojen painumista syvälle lihasmuistiin.

Seuraavaksi käsitellään ampumisen seitsemää perustaa, joiden hallitseminen määrittelee osumatarkkuuden. Perustat ovat ampuma-asento, ote aseesta, tähtäinten linjaus, tähtäinkuva, liipaisinkontrolli (jonka merkitys kouluttajien mukaan on 80 prosenttia lopputuloksesta), hengitys ja jälkipito. Perusteista voidaan muodostaa kolme ryhmää: tähtäinkuva, ote aseesta ja liipaisinkontrolli. Jos näistä ryhmistä kaksi on hallinnassa, jo se riittää hyvän lopputuloksen saamiseen.

Aseen kotelosta vetämistä käsitellään melko nopeasti, ennen kuin siirrytään taktiseen lippaanvaihtoon. Taktinen lippaanvaihto on toiminta-ammuntapiireistä ja suuresta maailmasta tuttua taktiikkaa, jota ei kuitenkaan Suomessa liiemmälti harrasteta esimerkiksi viranomaiskoulutuksessa. Lippaanvaihdon harjoittelu on ajatuksena perusteltua, mutta vaatii jonkin verran harjoitusta, jotta suoritukseen saadaan riittävä suoritusvarmuus. Voikin olla parempi kohdistaa rajalliset harjoitteluresurssit todennäköisimmin tarvittaviin taitoihin. Toisaalta taktiseen lippaanvaihtoon voi suhteutua myös hallinnollisena taitona, joka tehostaa harjoittelua ja tekee siitä realistisempaa.

Filmillä opetettavassa taktisessa lippaanvaihdossa päätös lippaanvaihdosta tehdään ympäristön tarkkailun aikana, kun todetaan, että välitöntä uhkaa ei ole. Tuore lipas otetaan ensin käteen, sen jälkeen lipas vaihdetaan ripeästi mutta ei kiirehtien siten, että vanha lipas jää tukikäteen, mistä se siirretään lipastaskuun. Jos ampujalla on useita lipastaskuja, vanha lipas laitetaan takimmaiseen taskuun, jolloin etutaskuissa olevat lippaat jäävät hätälippaanvaihtoa varten. Vanha lipas laitetaan taskuun siten, että katse siirretään lippaan pois laittamisen ajaksi pois uhka-alueelta, ja lippaan lipastaskuun laittamista helpotetaan katsomalla. Tätä perustellaan siten, että vaikka katse on hetkeksi pois uhka-alueelta, tällä tavalla toimimalla ollaan nopeammin uudelleen valmiita toimimaan. Sitä paitsi taktinen lippaanvaihto tehdään silloin, kun välitöntä uhkaa ei ole näköpiirissä.

Seuraavaksi käsitellään hätälippaanvaihtoa eli tilannetta, jossa lipas on tyhjentynyt ja aseen luisti on lukkiintunut taakse. Heti lippaan tyhjennyttyä tukikäsi alkaa hakea tuoretta lipasta ja voimankäyttökäsi pudottaa tyhjän lippaan aseesta. Lipas vaihdetaan ja luisti palautetaan eteen sillä metodilla, joka toimii kullekin ampujalle parhaiten. Kurssilaisille suositellaan kouruotteen käyttämistä, mutta jokaiselle jätetään oma harkintavalta. Joka tapauksessa tavoitteena on 95 prosentin todennäköisyys onnistua riippumatta käytettävästä tekniikasta. Mielestäni onkin järkevää, että kouluttajat eivät yritä pakottaa ampujaa mihinkään muottiin, vaan luotetaan siihen, että tämänkaltaisissa yksityiskohdissa ampuja itse tietää, mikä toimii hänelle ja mihin hän on tottunut.

Seuraavaksi siirrytään ampumaharjoitteluun. Alussa ammutaan harjoite, jolla etsitään oma taso nopeuden ja riittävän tarkkuuden suhteen. Ammutaan eri etäisyyksiltä kaksi laukausta kotelosta vetäen taulun keskelle tehtyyn ympyrään, aikaa on kolme sekuntia. Jos aika riittää, lisätään laukausmäärää, kunnes löydetään oma taso, jota on tarkoitus lähteä kehittämään. Filmin alussa kouluttajat toteavatkin, että amatööri harjoittelee, kunnes saa harjoiteltavan asian onnistumaan, mutta ammattilainen harjoittelee, kunnes saa aikaan epäonnistumisen. Epäonnistumiset ja omien rajojen ylittäminen kehittävät, ei omalla mukavuusalueella pysyminen.

Seuraavaksi opetetaan häiriönpoisto. Kouluttajat suosivat analyyttista mallia, jossa opetellaan useita erilaisia tapoja saada ase toimintakuntoiseksi. Häiriön sattuessa analysoidaan nopeasti häiriön aiheuttaja ja valitaan siihen parhaiten soveltuva ratkaisumalli. Tämä lähestymistapa nopeuttaa kyllä häiriönpoistoa, mutta vaatii paljon harjoittelua toimiakseen stressitilanteessa. Mielestäni Suomessa käytettävä malli, jossa opetetaan yksi kaikkiin normaaleihin häiriöihin sopiva ratkaisu on parempi silloin, kun harjoitusmäärät eivät ole tarpeeksi suuria. Suomen

mallikin mahdollistaa analyyttisen tavan lisäämisen harjoituksen myötä; itse olen tehnyt stressitilanteessa analyyttisen mallin kautta tap-rack-ready-häiriönpoiston, vaikka en ole ikinä erikseen harjoitellut sitä.

Häiriönpoistoa harjoitellaan pariharjoituksena, jossa harjoituspari lataa lippaaseen sekaisin kovia patruunoita ja latausharjoituspatruunoita. Samalla pari tarkkailee suorittajan ampumista ja kiinnittää huomionsa mahdolliseen nykäisyyn, jota voi sattua latausharjoituspatruunan osuessa kohdalle. Myös ampujan itsensä on huomattava nykäisy, sillä omien virheiden havaitseminen ammunnan aikana on avainasemassa niiden karsimisessa. Harjoittelijan tulisikin pystyä jokaisen laukauksen jälkeen kertomaan, mihin kohtaan taulua osuma tuli.

Seuraavaksi käsitellään polvelta ja makuuasennosta ampumista. Polvelle mennään ensisijassa maalin pienentämisen ja vastustajan hämäämisen vuoksi; pistoolilla ammuttaessa tavoitteena ei niinkään ole tarkkuuden parantaminen. Filmillä opetetaan vain korkea polviasento, johon mennään pudottautumalla suoraan alas sen sijaan, että astuttaisiin toisella jalalla joko eteen tai taakse. Molemmat polvet maassa -asennosta puhutaan, mutta sitä ei suositella, koska se rajoittaa liikkumista liikaa. Mielestäni kuitenkin tällekin asennolle on paikkansa, koska se on matalampi ja vakaampi kuin korkea polviasento, ja matalan suojan takaa ammuttaessa se voi olla parempi vaihtoehto.

Polvelta noustessa opetetaan rikkomaan putkinäkö heti ammunnan lakattua eli kun on havaittu, että uhka on saatu neutraloitua, ja itse noustua pystyyn. Kun ympäristöä tarkastellaan eri korkeudelta, saatetaan havaita uusia uhkia, jotka eivät olleet näköpiirissä polvella oltaessa. Samaa sovelletaan myös makuulta noustessa siten, että ympäristöä tarkkaillaan kaikilta korkeuksilta: makuulta, polvelta ja pystystä. Tämä on mielestäni erittäin hyvä näkökanta, jota ei usein tuoda esille.

Filmillä käsitellään kolmentyyppisiä makuuasentoja: selinmakuu, kylkiasento ja päinmakuu. Selinmakuulle ei pyritä vaan joudutaan, esimerkiksi liukastumisen johdosta. Keskellä aseenkäyttötilannetta ei ole aikaa ruveta vaihtamaan asentoa turhaan, vaan asetta käytetään selinmakuulta. Jalat suoristetaan ja painetaan tiukasti maahan; kouluttajat eivät suosi koukistettujen jalkojen välistä ampumista.

Kylkiasento eli urban prone (”urbaani makuuasento”) on myös asento, johon joudutaan, sillä se ei ole yhtä vakaa kuin päinmakuuasento, eikä vartalo muodosta yhtä pientä maalia. Kylkiasento on kuitenkin hyvä, kun täytyy suojautua pienen suojan, esimerkiksi auton renkaan taakse: jalat painetaan kiinni vanteeseen, ja vartalo käperretään sikiöasentoon, jolloin ase saadaan tuotua jalkaterien ohi tai ainakin samalle tasalle, jolloin riski omaan jalkaan ampumiseen pienenee. Toinen käyttötarkoitus kylkiasennolle on, kun joudutaan ampumaan matalan esteen alitse, esimerkiksi henkilöauton alta. Kylkiasennossa piippu- ja tähtäyslinja saadaan tuotua lähemmäs maanpintaa kuin muissa makuuasennoissa. Itse pidän kylkiasennossa ampumisesta myös silloin, kun päällä on raskaat suojaliivit, jolloin erityisesti päinmakuu on hyvin tukala asento.

Päinmakuuasentoa ei opeteta tai esitellä sen enempää, vaan asentoa käsitellään lähinnä lippaanvaihtojen kannalta. Makuuasennoista selinmakuu on lippaanvaihtojen kannalta helpoin asento, sillä lippaat eivät helposti jää vartalon alle ja kädet voivat toimia vapaasti. Päinmakuu taas on hankalin, sillä lippaat jäävät usein vartalon alle puristuksiin, ja kädetkin joutuvat kannattelemaan vartalon painoa.

Ensimmäisen levyn viimeisenä asiana käsitellään kääntymistä 90 ja 180 astetta uhan havaitsemisen jälkeen. Heti kun uhka on havaittu, aletaan kääntyä sen suuntaan, ja tavoitteena on päästä ampumaan siten, että rintamasuunta on kohti uhkaa. Käsi voi mennä aseen kahvalle jo kääntymisen aikana, mutta asetta aletaan vetää kotelosta vasta kun ampuja on kääntynyt kohti uhkaa. Laser-sääntö liittyy rataturvallisuuteen, ja se estää tragedioita tapahtumasta myös tosielämässä, kun aseella ei osoiteta huolimattomasti minne sattuu.

Paketin toinen dvd alkaa liikkumisella. Aluksi liikutaan merkistä sivulle, ja sivuttaisliikkeen aikana vedetään ase kotelosta. Liikkeellä on tarkoitus päästä lähellä olevan suojan taakse, mistä voidaan ampua suojan takana pysyen. Jos lähellä ei ole suojaa, liikutaan sen verran, että se hämää hyökkääjää ja vaikeuttaa tämän tähtäämistä, ja liikkeen aikana vedetään ase kotelosta. Heti kun ase on ulkona, liike pysähtyy ja kohdetta ammutaan välittömästi sivuttaisliikkeen pysähtymisen jälkeen. Heti kun ampumiseen yhdistetään liike, huomataan, että jalat eivät ole enää samassa ampuma-asennossa, jota on paikaltaan ammuttaessa hierottu. Näin ollen ei ole järkevää opetella ampumaan siten, että jalat ovat aina jossain tietyssä asennossa, koska todellisessakin tilanteessa voidaan joutua liikkumaan.

Filmillä käsitellään hieman myös liikkeen aikana ampumista. Koska tulitaistelun aikana liikkuminen olisi luultavasti nopeaa juoksua, ei ole järkevää harjoitella ampumista rauhallisesta liikkeestä. Ampujan tulee arvioida, kuinka tehokkaasti ja tarkasti pystyy ampumaan liikkeen aikana, huomioiden myös ohi ammuttujen laukausten vaikutukset, ja sen perusteella tulisi ratkaista, onko järkevämpää liikkua ensin ja ampua vasta sitten. Joka tapauksessa on selvää, että tehokas ja luotettava liikkeen aikana ampuminen vaatii paljon harjoittelua. Mielestäni olisikin järkevämpää ensin liikkua nopeasti ja sen jälkeen ampua nopeasti, kuin yrittää tehdä molempia yhtä aikaa hitaasti ja huonommalla todennäköisyydellä onnistua. Joka tapauksessa filmillä harjoitellaan myös liikkumisen aikana ampumista.

Levyn lopussa on jokaiselle ampujalle räätälöity loppusotamainen skenaario, jossa toimitaan muun muassa vaikuttavan näköisissä kaupunkilavasteissa. Poliiseille kohdistetussa skenaariossa on mukana myös autotakaa-ajo. Sain sen vaikutelman, että kyseessä olisi kurssin loppuun sijoitettu soveltava harjoitus, mutta se on sijoitettu paketin levylle 2 ilmeisesti sen takia, että kaksi ensimmäistä levyä muodostavat ehyen kokonaisuuden, ja kaksi seuraavaa ovat ikään kuin liiteosia. Katsojalle nämä skenaariot eivät tarjoa paljoakaan, mutta kurssilaisille ne varmasti antavat upean elämyksen ja tarjoavat kurssille upean päätöksen.

Paketin kolmas levy on varattu aseen kantamiseen siviilissä ja siviilivaatetuksen kanssa, eikä se tarjoa kovinkaan paljoa suomalaiselle katsojalle, pois lukien ne asetta työssä kantavat kenttäsiat, jotka työskentelevät siviilivaatetuksessa. Filmillä käydään läpi paljon samoja asioita ja harjoitteita kuin kahdella edellisellä levyllä, mutta asiat tehdään siviilivaatteet päällä ja asetta kannetaan vaatteiden alla piilossa. Mukana on myös

joitakin uusia harjoituksia, muun muassa pariharjoituksia sekä kokonaan uusia asioita, joita ei ole käsitelty edellisillä levyillä, kuten suojan takaa pystystä ampumista, joka mielestäni olisi ehdottomasti kuulunut 2-levylle, koska kyseessä on tositilannetta varten harjoittelun perusasia.

Sarjan neljäs levy sisältää kertauksena kaikki edellisillä levyillä läpikäydyt harjoitukset ja tekniikat. Ne on jaoteltu aihepiireittäin viiteen kategoriaan, joten tietyn harjoitteen löytäminen lähes viidenkymmenen joukosta on helpompaa. Levyllä ei enää opeteta mitään, vaan näytetään vain mallisuoritus ensin täydellä nopeudella, sen jälkeen kahdella eri nopeudella hidastettuna, ja vielä kerran täydellä nopeudella. Suoritukset on kuvattu erikseen filmiä varten, toisin kuin muu filmi, joka on koostettu kurssin aikana kuvatusta materiaalista. Hidastettuna esitetyt suoritukset on toteutettu näyttämällä täydellä vauhdilla toteutettu suoritus hidastettuna eikä niin, että kouluttaja esittäisi suorituksen hidastettuna.

Edellä kerrottujen sisältöjen lisäksi jokaisella levyllä on lisämateriaalia. Ensimmäisellä levyllä käydään läpi ampumaharjoittelun turvasäännöt, toisella levyllä on lähes puolen tunnin mittainen luento siitä, mitä asioita tulisi huomioida täysikokoista ampuma-asetta valittaessa. Kouluttajat eivät anna suoria suosituksia tietyistä tuotteista, vaan yleispäteviä neuvoja. Kolmannella levyllä on vastaava noin 15 minuutin mittainen luento pienikokoisista käsiaseista. Viimeisellä levyllä annetaan ohjeita erilaisten asevarusteiden hankkimiseksi. Nämä luennot on turvasääntöjä lukuun ottamatta kuvattu siten, että kouluttajat puhuvat kameralle; turvasäännöt on otettu kurssin aloituspalaverista.

MAGPUL TACTICAL CARBINE 1

Kouluttajat:
Chris Costa, Travis Haley

Tuottaja:
Randori media, 2008

Kokonaispituus:
4 h 16 min
+ lisämateriaali 8 min

Paketin esittely
Tactical Carbine alkaa turvasääntöjen läpikäymisellä, minkä jälkeen kouluttajat keskustelevat oikeanlaisesta tavasta kantaa varalippaita. Filmillä ei kerrota yhtä oikeaa tapaa, vaan jokainen ampuja hakee itselleen sopivan tavan, joka on tehokas, takaa hyvän otteen lippaista ja toimii aina samalla tavalla. Ennen ampumisen aloittamista kurssilaisille opetetaan vielä hallinnollinen eli taktinen lippaanvaihto (lippaanvaihto, joka tehdään aina kun tulitaistelussa on lyhyt tauko).

Ampumaharjoittelu alkaa aseiden kohdistamisella. Kouluttajat opettavat oikeaoppisen tavan ampua makuulta. Sitä käytetään paitsi aseiden kohdistamisessa, myös kaikessa muussa makuulta tapahtuvassa ammunnassa. Seuraavaksi opetetaan ampuma-asento pystystä. Tavoite on, että kaikki ampuma-asennot ovat asejärjestelmästä riippumatta mahdollisimman toistensa kaltaisia, mikä helpottaa oppimista ja vähentää sekaantumisen vaaraa tositilanteessa.

Häiriönpoisto opetetaan tekemään samassa työskentelytilassa kuin pistoolin häiriönpoisto, eli ase tuodaan lähelle vartaloa, aseen piippu yläviistoon, aseen perä tuetaan kyynärtaipeeseen ja kaikki aseenkäsittely tapahtuu kasvojen korkeudella, jolloin uhka-aluetta on helpompi pitää silmällä samanaikaisesti kun asetta käsitellään. Vaikka filmin kuvaama kurssi ei ole rajattu vain AR-sarjan aseisiin, kaikki häiriönpoistot, lippaanvaihdot ja muu aseenkäsittely opetetaan AR-perheen aseille. Kurssilaisilla on myös AK- ja H&K-sarjan aseita, ja filmillä näytetään ohimennen toimintatapoja myös näille asejärjestelmille, kun kouluttajat antavat näille ampujille henkilökohtaista opastusta aseenkäsittelyssä harjoitusten aikana. Katsojalle nämä opetukset eivät pääsääntöisesti välity.

Seuraavaksi käydään läpi joitakin erilaisia ammuntaharjoituksia useaan maalitauluun ampuen. Ensin ammutaan melko perusmuotoista maalinvalintaharjoitusta, sen jälkeen harjoitusta vaikeutetaan muuttamalla harjoitus kognitiiviseksi harjoitukseksi, eli maalitaulun numero kerrotaan yksinkertaisen laskutoimituksen muodossa. Ampuja joutuu reagoimaan ärsykkeeseen, suorittamaan laskutoimituksen ja sen jälkeen ampumaan. Vaikka laskutoimituksen suorittaminen ei kuulosta kovin vaikealta, se lisää yllättävän paljon haastetta. Harjoitus vaikeutuu entisestään, kun mukaan otetaan 90 ja 180 asteen käännökset.

Filmillä opetetaan samat ampuma-asennot kuin pistoolifilmillä, mutta lisänä on kolme eri syvyistä kyykkyasentoa. Mielestäni kyykkyasentoja olisi voitu käsitellä myös pistoolifilmillä, mutta toki ne on helposti sovellettavissa myös karbiiniopetuksesta.

Seuraavaksi mennään parityöskentelyyn: toinen parista lähtee liikkeelle ja toinen suojaa. Vastaavanlainen toiminta lienee useimmille tuttua varusmiespalveluksesta, mutta Magpullin malli vaatii jatkuvaa kommunikaatiota, mitä en ainakaan itse muista korostetun omassa varusmiespalveluksessani. Filmillä opetettavassa tavassa liikkumaan lähtevä kysyy ensin pariltaan luvan (”liikun”), ja kun pari on valmis suojaamaan,hän antaa luvan liikkeelle lähtöön (”mene”). Liikkeelle lähtevä pari siirtyy parasta mahdollista vauhtia lyhyen etäisyyden päähän ja jää suojaamaan pariaan. Samaa toistetaan vuorotellen, kunnes on päästy haluttuun paikkaan.

Seuraava aihe on eteenpäin suuntautuvasta liikkeestä ampuminen. Ampuja liikkuu rullaavalla askeleella jalat hieman koukistettuina, ja omaa liikkumista suojataan ampumalla kohteen suuntaan. Liikkumisnopeus täytyy sovittaa siten, että tarkkuus ei kärsi liikaa, eli nopeus on verrattain rauhallinen.

Ensimmäisen dvd:n lopussa ammutaan vielä suojan takaa kanttaamalla. Filmin viimeisenä asiana on harjoitus, jossa yhdistetään parityöskentely, liikkeestä ampuminen ja suojan takaa kanttaaminen.

Paketin toinen dvd alkaa primääriaseesta sekundääriaseeseen vaihtamisen harjoittelulla. Aseen vaihtaminen voi tulla kyseeseen esimerkiksi silloin, jos pitkän aseen lipas tyhjenee tai siihen tulee toimintahäiriö, ja ampumamatka soveltuu käsiaseelle. Ennen harjoitusta kurssilaisille opetetaan mielestäni

hyvä pointti: ensin ladataan sekundääriase eli pistooli, ja vasta sen jälkeen primääriase eli tässä tapauksessa karbiini. Näin toimitaan sen takia, että pistooli ei vahingossa jäisi lataamatta.

Seuraavaksi käsitellään ampumista tilanteessa, jossa aseen punapistetähtäin lakkaa toimimasta: lyhyeltä matkalta voidaan ampua punapistetähtäimen putken läpi, vaikka tähtäinpistettä ei olekaan, tai voidaan ampua käyttämällä pelkkää aseen etutähtäintä. Mihinkään tarkkuusammuntaan nämä metodit eivät tietenkään sovellu, ja Suomen lainsäädäntöä ajatellen kyseessä on lähinnä kiva tietää -asia, sillä ainakaan voimankäyttölaukausta ei voi tällaisilla metodeilla ampua.

Seuraavaksi opetellaan liikkumaan ase koholla mutta kuitenkin näkölinjan alapuolella. Tällä tavalla ase saadaan nopeammin ampumaotteeseen, mutta tähtäimien läpi katsominen ei kavenna ampujan näkökenttää liikkeen aikana eikä hidasta liikkumista.

Tällä dvd:llä käytetään melko paljon aikaa liikkeestä ampumiseen. Kun ensimmäisellä levyllä ammuttiin vain eteenpäin suuntautuvasta liikkeestä, nyt harjoitellaan ampumaan myös sivuttaisliikkeestä ja etuviistoon tapahtuvasta liikkeestä. Mukana on myös harjoite, jossa liikutaan eteenpäin, mutta maalit ovat ampujan sivulla.

Toinen dvd päättyy suojan takaa ampumiseen. Edellisellä levyllä ammuttiin kanttaamalla samasta ampuma-asennosta riippumatta siitä, kummalta puolelta suojaa jouduttiin ampumaan. Nyt ase vaihdetaan sille olkapäälle, jonka puolelta kantataan. Tällä tavalla suojaa pystytään käyttämään maksimaalisesti hyväksi. Filmillä opetellaan myös ampumaan henkilöauton yli ja ali. Auton konepellin yli ammuttaessa ase kallistetaan kyljelleen, jolloin tähtäyslinja ja piippulinja ovat samalla korkeudella; perinteisellä tavalla ammuttaessa pää jouduttaisiin pitämään melkein kymmenen senttimetriä korkeammalla johtuen tähtäyslinjan ja piippulinjan välisestä erosta. Auton ali ammuttaessa käytetään kylkiasentoa, koska tällöin tähtäyslinja saadaan riittävän alas, että ampuminen ylipäätään on mahdollista.

Paketin kolmas levy sisältää kaikki edellisillä levyillä läpi käydyt harjoitukset, samalla tavalla esitettynä kuin pistoolipaketissa. Mitään ei selitetä, vaan harjoitteet ja tekniikat käydään läpi täydellä nopeudella ja kahdella eri nopeudella hidastettuna.

Kuten pistoolipaketissa, myös tässä paketissa kaikilla dvd:illä on lisämateriaalia, jonka pituus vaihtelee muutamasta minuutista reiluun puoleen tuntiin, ja myös materiaalin aiheet vaihtelevat huomattavasti: lisämateriaalit käsittelevät esimerkiksi pistoolin kotelosta vetämisen tekniikkaa, aseen lisävarusteita ja niiden sijoittelua aseen varustekiskoon, aseen huoltamista ja niin edelleen.

MAGPUL TACTICAL CARBINE 2

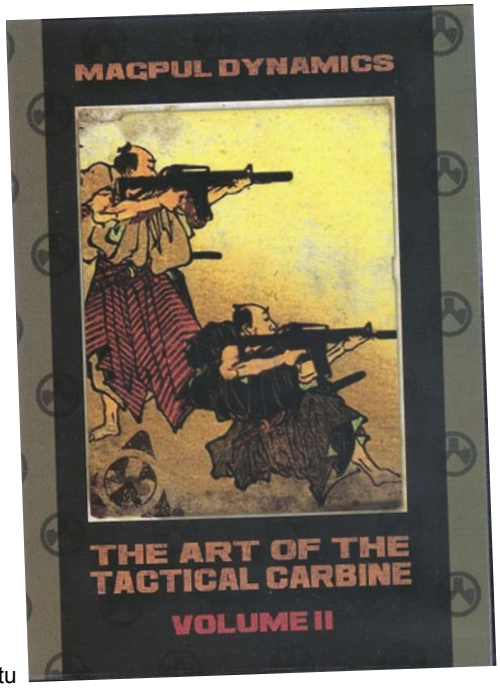

Kouluttajat:
Chris Costa, Travis Haley

Tuottaja:
Randori media, 2009
Kokonaispituus:
4 h 46 min
+ lisämateriaali 12 min
(4 dvd:tä)

Paketin esittely
Tactical Carbine 2 on kuvattu karbiinin jatkokurssilla, ja vaikka paketissa on neljä dvd:tä, siinä on melko vähän asiaa, jota ei ole käsitelty jo Carbine 1 -paketissa. Lisäksi näillä levyillä opetusta on paljon vähemmän kuin edellisessä paketissa. Ilmeisesti karbiinin jatkokurssin tarkoituksena on tarjota kurssilaiselle haastavampia harjoituksia ja enemmän painetta kuin peruskurssilla, mutta uutta asiaa ei tule kovin paljoa. Katsojan kannalta tämä on tietenkin huono asia, sillä toisten harjoittelun katsomisesta saatava hyöty on varsin pieni verrattuna varsinaiseen opetukseen.

Filmi alkaa jo tuttuun tapaan kurssilaisten esittelyllä; mukana on yksi karbiini 1 -paketista tuttu henkilö. Seuraavaksi käydään läpi turvasäännöt ja kohdistetaan aseet. Onneksi kohdistaminen ohitetaan nopeasti, ja filmillä todetaankin, että tätä asiaa käsitellään tarkemmin karbiini 1 -paketissa. Varsinainen ampumaharjoittelu aloitetaan edellisestä paketista tutuilla harjoituksilla, joilla haetaan maksimaalisen nopeuden ja riittävän tarkkuuden suhdetta. Tämä harjoitus toimii ikään kuin lämmittelynä, mutta sillä on myös käytännön funktio.

Seuraavaksi käydään läpi eri ampuma-asentoja polvelta, kyykystä ja makuulta. Niiltä osin kuin asennot ovat jo edellisestä paketista tuttuja, opetus on melko ylimalkaista. Mukana on kuitenkin myös uutta asiaa: Kurssilaisille opetetaan nopea makuulle meno ja opetellaan ampumaan selinmakuulta. Selinmakuulta ampumista käsiteltiin pistoolipaketissa, mutta ei karbiini 1:llä.

Makuuasentojen jälkeen harjoitellaan aseen vaihtamista olkapäältä toiselle, esimerkiksi jos joudutaan ampumaan suojan ”väärältä” puolelta. Samaa asiaa oli jo edellisessä paketissa, mutta nyt mukaan tuodaan hieman uusia elementtejä. Olkapään vaihtamisen jälkeen palataan makuulle, kun harjoitellaan kylkiasennosta ampumista. Aluksi ihmettelin, miksi aiheissa poukkoillaan tällä tavalla, mutta toisin kuin edellisessä paketissa, nyt kylkiasennosta opetellaan ampumaan molemmilta olkapäiltä. Esimerkiksi jos maataan oikealla kyljellä matalan muurin tai vaikkapa jalkakäytävän reunakiveyksen takana suojassa, on ammuttava siten, että ase on vasemmalla olkapäällä. Tai jos ammutaan esimerkiksi auton alta vasemmalla kyljellä maaten, on aseen perä siirrettävä taas vasemmalle olalle, että aseen piippulinja ja tähtäyslinja saadaan riittävän matalalle.

Ensimmäisen levyn lopussa harjoitellaan auton yli ja ali ampumista, mitä harjoiteltiin jo edellisessä paketissa.

Paketin toinen levy kattaa kurssin päivät 2 ja 3. Levyllä on hyvin vähän varsinaista opettamista, vaan levy koostuu pääasiassa erilaisista harjoitteista. Osa harjoitteista on edelliseltä levyltä tai edellä käsitellyistä paketeista tuttuja, mutta mukana on myös uusia, mielenkiintoisia harjoituksia. Yksi maininnan arvoinen harjoitus alkaa sillä, että suorittajalle näytetään kahta kohdehenkilöä esittävää kasvokuvaa kymmenen sekunnin ajan. Sen jälkeen harjoittelija ohjataan ampumaradalle, jonne on sijoitettu toistakymmentä kasvokuvilla varustettua maalitaulua toistensa kanssa limittäin siten, että taulut tulevat näkyviin toistensa takaa sitä mukaa kun ampuja liikkuu eteenpäin. Ampujan on suoritettava rata mahdollisimman nopeasti, mutta kuitenkin niin, että kaikki kohdehenkilöitä esittävät taulut on ammuttu, eikä kukaan sivullinen ole jäänyt vaara-alueelle tulitaistelussa. Haasteena onkin paitsi ampua riittävän tarkasti juoksusta, myös tunnistaa oikeat taulut ja reagoida niihin mahdollisimman nopeasti. Koko ajan on kyettävä arvioimaan, onko sivullisia tulilinjalla, vai onko ampujan liikuttava eteenpäin saadakseen vapaamman tulilinjan.

Kolmas levy on varattu paketissa esitettyjen harjoitteiden kertaamiseen. Kertaaminen tehdään jo tutulla tyylillä, ilman selostusta ja näyttämällä suoritukset sekä täydellä nopeudella että hidastettuna. Aikaisemmista paketeista poiketen osa harjoitteista on jostain syystä jätetty pois. Filmillä on myös taisteluasennetta ja peräänantamattomuutta korostava motivointipuhe, jossa kerrotaan taistelussa haavoittuneenakin ansioituneen sotilaan sankariteoista.

Paketin viimeinen levy keskittyy varusteiden käsittelyyn. Nämä osiot on kuvattu suoraan kameralle puhuen, eivätkä ilmeisesti ole osa samaa koulutuspakettia, josta filmin aikaisemmat dvd:t on koostettu. Dvd on jaettu kuuteen noin 15 minuutin pituiseen osioon, joissa jokaisessa keskitytään yhteen varustekokonaisuuteen: M4-karbiinin variaatioihin, optisiin tähtäimiin, aseeseen kiinnitettäviin valaisimiin, äänenvaimentajiin ja muihin aseen piipun suuhun kiinnitettäviin varusteisiin, olkahihnoihin, sekä varusteliiveihin, taisteluvöihin ja suojaliiveihin.

MAGPUL DYNAMIC SHOTGUN

Kouluttajat:
Chris Costa, Travis Haley

Tuottaja:
Randori media, 2010

Kokonaispituus:
5 h 28 min,
ei sisällä varsinaista
lisämateriaalia (3 dvd:tä)

Paketin esittely
Dynamic Shotgun alkaa haulikon erityispiirteiden kertomisella: haulikko on tavanomaisista asejärjestelmistä kaikkein väkivaltaisin ja monimutkaisin, ja se vaatii eniten tehokkuutta, koska patruunakapasiteetti on pieni ja lataaminen hidasta. Lisäksi osumiin vaikuttaa ampujan tarkkuuden lisäksi myös haulien osumakuvio. Alkupuheiden jälkeen käydään läpi turvaohjeet ja esitellään kurssilaiset.

Ampuminen alkaa aseiden täyteisillä patruunoilla suoritetulla kohdistamisella. Kun tähtäimet on saatu säädettyä kohdilleen, tarkastetaan, kuinka kauas kullakin aseella ja haulipatruunalla voi ampua, että kaikki haulit pysyvät ihmisen kokoisessa maalissa.

Varsinainen opetus alkaa kouluttajien demonstraatiolla siitä, että oikean tekniikan avulla haulikon reippaanpuoleinen rekyyli on täysin hallittavissa. Tätä havainnollistetaan siten, että kouluttaja pitää haulikkoa yhdellä kädellä olkapäätä vasten ja seisoo yhdellä jalalla ampumisen aikana.

Haulikon lataamiseen näytetään useita erilaisia tapoja. Tapojen suuri määrä johtuu siitä, että eri tyyppisiä haulikoita on paljon ja kaikki vaativat hieman erilaisen proseduurin. Filmillä käsitellään ainoastaan perinteisellä putkilippaalla varustettuja haulikoita; esimerkiksi lipassyöttöiset haulikot vaatisivat jälleen omat toimintamallinsa. Lisäksi tapoja varapatruunoiden kantamiseen on myös useita erilaisia. Jotkin periaatteet ovat kuitenkin yleispäteviä, esimerkiksi se, että haulikon runkoon kiinnitettävään kantolaitteeseen täyteiset patruunat laitetaan eri päin kuin haulipatruunat. Haulikon lataamiseen on kaksi päätyyppiä: combat reload eli taistelulataaminen ja tactical reload eli taktinen lataaminen. Taistelulataaminen tarkoittaa sitä, että aseen tyhjään patruunapesään syötetään patruuna hylsynpoistoaukon kautta, jolloin tyhjentynyt ase saadaan nopeasti toimintakuntoon, tai aseen ampumaa patruunatyyppiä voidaan vaihtaa lennosta. Taktinen lataaminen on sitä, kun aseeseen putkilippaaseen ladataan normaaliin tapaan patruunoita patruunan syöttöaukon kautta. Tyhjän aseen lataaminen alkaa taistelulataamisella, jolloin ase saadaan välittömästi toimintakuntoon, ja aseen lipas täytetään sen jälkeen taktisen lataamisen proseduuria käyttämällä.

Seuraavaksi puhutaan kahdesta eri haulikon valmiustilasta, joissa asetta voidaan kuljettaa esimerkiksi poliisiautossa: cruiser safe on tila, jossa aseen patruunapesä on tyhjä mutta lipas täynnä ja varmistin päällä. Cruser ready on muuten sama tila, mutta nyt patruuna on valmiiksi patruunapesässä. Tämän jälkeen harjoitellaan taistelulataamisen avulla täyteisen syöttämistä haulipatruunoilla ladatun aseen patruunapesään. Tätä harjoitellaan sekä cruiser safesta että cruiser readystä.

Paketin toinen levy alkaa lämmittelyllä, jossa kerrataan edellisenä päivänä opeteltuja tapoja vaihtaa patruunatyyppiä lennosta. Seuraavaksi harjoitellaan kolme eri tapaa haulikon vaihtamiseksi käsiaseeseen kesken tilanteen: sekä olkahihnalla varustetulla haulikolla että ilman hihnaa.

Seuraavaksi käsitellään ampuma-asentoja polvelta ja makuulta. Asennot ovat pääosin tuttuja edellä käsitellyistä paketeista, ainoastaan kylkiasennossa ampumiseen on tehty pieniä muutoksia johtuen haulikon erityispiirteistä.

Seuraavana aiheena on liikkumisen ja ampumisen yhdistäminen. Asiat ovat hyvin pitkälti samoja kuin edellisissä paketeissa on käsitelty: ensin harjoitellaan räjähtävää sivuttaisliikettä, minkä jälkeen ammutaan, ja sen jälkeen kävellään rullaavalla askeleella ja ammutaan liikkeen aikana. Liikkeestä ampumi-

sessa ei anneta oikeastaan mitään teknisiä neuvoja, kouluttajat kehottavat vain jäljittelemään saalistavan kissaeläimen liikkumista.

Levyn lopussa on vielä skenaarioita, jotka on rakennettu kunkin kurssilaisen tausta huomioon ottaen. Esimerkiksi poliiseilla on tilanne, jossa poliisi on loukkaantunut tulitaistelussa ja sekä tukipartioksi tuleva että loukkaantunut poliisi vastaavat tuleen haulikolla. Skenaarioon on muun muassa rakennettu liikkuva ihmisen muotoinen maalitaulu, joka putoaa vasta kunnollisesta osumasta rintakehään.

Paketin viimeinen levy sisältää noin 45 minuutin mittaisen varusteita käsittelevän esitelmän sekä perinteiseen tapaan kaikki paketissa läpikäydyt harjoitukset ja tekniikat nopeasti esitettynä. Vaikka niiden esittämistapa on samanlainen kuin muissakin paketeissa, muista filmeistä poiketen ne on ryhmitelty aihepiireittäin ja nimetty valikkoon, kun aikaisemmissa paketeissa harjoitteet on vain numeroitu.

Kokonaisarvio paketeista

Kaikki paketit on tehty samalla kaavalla, joten päällekkäisyyksien välttämiseksi kaikkien pakettien kokonaisarvio on koottu yhteen.

Aivan alkuun on syytä todeta, että filmeillä opetetaan erittäin laadukasta ja taitavaa aseenkäsittelyä, mistä varmasti jokainen voi ottaa oppia. Suomalaisen katsojan ei kuitenkaan tule missään nimessä omaksua käytettyjä toimintamalleja sellaisinaan; Amerikan mallit voivat olla liian rajuja jopa hätävarjelutilanteessa käytettäviksi. Toinen huomio on, että filmeillä ei opeteta taktiikkaa vaan aseenkäsittelyä, joten erikoisjoukkojen taktiikoista kiinnostuneiden ei kannata vaivautua.

Filmit on kuvattu pääasiassa koulutusseminaarien yhteydessä siten, että kouluttajat eivät esiinny kameroille vaan kurssilaisille, ja kaikki toiminta kuvataan ikään kuin sivummalta. Ainoat suoraan kameralle puhutut osuudet ovat kunkin paketin lisämateriaalissa olevat varusteiden valintaan ja vastaaviin aiheisiin liittyvät osiot, sekä harjoitekoosteissa nähtävät kertaukset filmien harjoitteista. Tästä huolimatta kaikki filmillä esitettävät asiat välittyvät hyvin katsojalle, kamerat zoomaavat yksityiskohtiin, äänitys toimii hyvin siitä huolimatta että ollaan ulkona, ja niin edelleen. Tekniseltä toteutukseltaan filmit ovatkin erittäin hyviä. Suurimmat puutteet liittyvät harjoitekoosteiden valikoihin, sillä haulikkoa lukuun ottamatta harjoitteet on ainoastaan numeroitu, ja varsinaisella opetusfilmillä kunkin harjoitteen kohdalla ruudulla näkyy teksti, mikä numero harjoitekoosteessa vastaa nyt käsiteltävää harjoitusta. Harjoitekoosteista myös puuttuu joitakin harjoitteita, vaikka käsittääkseni tarkoitus on ollut koota kaikki kullakin paketilla esitettävät asiat nopeasti kerrattavaan muotoon yhdelle levylle.

Se, että filmien opetusosiot on kuvattu kurssien aikana eikä pelkästään kameralle, on itse asiassa hyvä asia, sillä tällä tavalla lopputulos on paljon dynaamisempi. Lisäksi katsoja näkee filmillä erilaisia suorituksia ja sen, miten kouluttajat korjaavat ampujien virheitä. Oikeastaan ainoa moite on se, että kurssilaiset olisi voitu valita siten, että mukana olisi ollut enemmän tavallisia kansalaisia; nyt aseenkäytön ammattilaiset (sotilaat, poliisit, kilpa-ampujat ja ase-elinkeinon edustajat) ovat yliedustettuina. Oikeastaan ainoat täysin siviilit ovat pistoolipaketilla esiintyneet Isukki sekä teini-ikäinen opiskelija. Voi tietenkin olla, että Magpulin kursseille ei juurikaan hakeudu tavallisia siviileitä, vaan etupäässä aseenkäyttöön ammattimaisesti suhtautuvia henkilöitä. Kuitenkaan yksikään kuvatuista kursseista ei käsittääkseni ole mikään edistyneiden ampujien kurssi. Lieneekin totta, että aseenkäsittelyssä ei edes ole kovin edistyneitä tekniikoita, vaan ainoastaan erittäin hyvin hallittuja perusteita – tai jos edistyneitä tekniikoita on, ne ovat lähinnä sirkustemppuihin verrattavia kikkailuja.

Asiat opetetaan pääosin hyvin ja tekniikoiden valinta perustellaan katsojalle siten, että tämä voi itse päättää, pitääkö Magpulin perusteluita riittävän hyvinä vai jatkaako asioiden tekemistä omalla tavallaan. Joka tapauksessa kouluttajien perustelut ovat sen verran hyviä, että niitä on vaikeaa lähteä kumoamaan. Joissakin asioissa ei anneta edes suositusta, vaan kouluttajat näyttävät pari kolme erilaista tapaa tehdä jokin asia, jokaisesta tavasta kerrotaan hyviä ja huonoja puolia ja annetaan katsojan valita itse. Ero monien kouluttajien ”My way or highway” -asenteeseen on huomattava.

Oikeastaan ainoa asiakokonaisuus, johon olisin kaivannut tarkempaa opetusta, on liikkumisen aikana ampuminen. Vaikka kyseessä on mielestäni melko marginaalinen taito, sitä kuitenkin käsitellään jokaisessa paketissa. Vaikka asiaa käsitellään usein, eli kouluttajat ilmeisesti pitävät sitä kohtuullisen tärkeänä taitona, koulutettaville ei juurikaan neuvota, miten liikkeen aikana ampuminen toteutetaan teknisesti. Myös karbiini-pakettien painottuminen AR-perheen aseisiin oli hieman häiritsevää, ja yllättävän suuri osa näiden pakettien materiaalista on suoraan soveltumatonta muille asetyypeille. Olisi ollut erityisen hienoa, jos mukana olisi ollut hieman myös MP5-aseperheeseen liittyvää opetusta.

Esitellyistä paketeista Carbine 2 on mielestäni turhin, sillä suurin osa sen sisältämästä materiaalista on jo käsitelty Carbine 1 -paketissa. Sen lisäksi Carbine 1:ssä on enemmän tekniikoiden opetusta, kun Carbine 2:ssa keskitytään seuraamaan kurssilaisten suorituksia. Katsoja ei siis opi Carbine 2:sta niin paljoa kuin ensimmäisestä karbiinipaketista, vaikka Carbine 2 on muuten hieman laajempi. Muutenkin filmeillä on yllättävän vähän opetusta ottaen huomioon filmien yhteenlasketut kestoajat. Saman määrän aseenkäsittelyn opetusta olisi saanut mahdutettua varmaankin noin puoleen nyt käytetystä tuntimäärästä. Kokonaisuutena tietenkin filmeillä on hyvin paljon opetusta, mutta etukäteisodotukseni olivat paljon korkeammalla. Lisäksi jokaisessa paketissa ensimmäinen tai kaksi ensimmäistä levyä ovat selkeästi kunkin paketin parhaat, ja syke laskee loppua kohden kuin lehmän häntä jättäen katsojalle jopa hieman tyhjän olon.

Filmeillä on paljon hyviä harjoitteita – tosin eri filmeillä käytetään paljon samoja, korkeintaan hieman varioiden. Lisäksi tapa ja taito, jolla kouluttajat käsittelevät aseita, sekä koulutettavien aseenkäsittelyssä tapahtuva silminnähtävä kehitys filmien aikana toimivat inspiraation lähteenä. Filmeillä on kautta linjan tekemisen meininki, huumoria unohtamatta. Filmejä katsoessaan alkaa tuntea lähes vastustamatonta halua suunnata askeleensa kohti ampumarataa, kokeilemaan yhtä ja toista filmillä näytettyä asiaa. Filmien ehkä tärkein opetus kuitenkin on: ”Amatööri harjoittelee, kunnes onnistuu. Ammattilainen harjoittelee, kunnes epäonnistuu.”

■

teksti ja kuvat:
Juha Rämänen

MAAILMAN PARAS HARJOITUSLIIKE

Crossfit-intoilijoiden mielestä se on ehkä Thruster, ego-pullistelijoiden mielestä se on keskitetty hauiskääntö ja jääkiekkoilijoiden mielestä se on takakyykky. Universumin paras harjoitusliike ei ole kuitenkaan mikään näistä. Kontrolli paljastaa tässä ja nyt, mistä liikkeestä on kyse!

On selvää, että näkemyseroja asiasta kuin asiasta löytyy. Vielä enemmän näkemyseroja löytyy treenimaailman metodeista, palautumisajoista ynnä muusta hifistelystä. Olen saleilla ja pukuhuoneissa kuullut myös väittelyä parhaasta harjoitusliikkeestä. Itsekin olen moiseen väittelyyn saattanut joskus osallistua, ja mielipiteeni on ollut jo usean vuoden sama. Tässä artikkelissa esittelen Sinulle, arvoisa lukija, kaikkien harjoitusliikkeiden isän ja äidin, maastanoston.

Eri nimityksiä ja variaatioita

Rakkaalla lapsella on monta nimeä, ja maastanostoakin kuulee kutsuttavan eri nimillä: esimerkiksi maastaveto, mave, veto ja deadlift ovat ainakin allekirjoittaneelle tuttuja, ja itse käytän nimeä maastaveto. Asia ei kuitenkaan muutu, vaikka nimi olisi erilainen. Tanko nostetaan maasta ylös. Siinä se. Mutta mennään tekniikka-asioihin tarkemmin tuonnempana.

Maastavedosta käytetään useita erilaisia variaatioita, mutta tässä artikkelissa keskityn vain perinteiseen maastavetoon. Voin kuitenkin mainita, että maastavetoa voi tehdä esimerkiksi suorin jaloin, sumo-tyylillä (jalat erittäin leveällä ja kädet jalkojen välissä), suitcase-tyyliin, Hexbar-tangolla ja niin edelleen. Lisäksi voimamiesharjoittelussa maastavetoa voidaan tehdä erilaisilla laitteilla tai vaikkapa pitkällä tangolla, jossa on päissä auton renkaita.

Monet variaatiot ovat loistava lisä vetoharjoitteluun, mutta kuten sanottua, en lähde sekoittamaan pakkaa näillä vaihtoehdoilla sen enempää. Sen verran pitää mainita niin kutsutusta sumo-tyylistä, että se on perinteisen tyylin ohella sallittu ja käytetty tyyli voimanostokisoissa. Suurimmat vedot on kuitenkin tehty kapealla eli perinteisellä tyylillä. Sumo-vedossa eniten rasitusta saavat jalat ja lantio, kun taas perinteisessä vedossa kovimmilla on selkä. Ja kun kapea tyyli on toiminnalliselta kantilta kenttämiehelle järkevämpi, on selvää, että tässä artikkelissa käsitellään nimenomaan perinteistä tyyliä.

> ”OLEN SALEILLA JA PUKUHUONEISSA KUULLUT MYÖS VÄITTELYÄ PARHAASTA HARJOITUSLIIKKEESTÄ. ITSEKIN OLEN MOISEEN VÄITTELYYN SAATTANUT JOSKUS OSALLISTUA, JA MIELIPITEENI ON OLLUT JO USEAN VUODEN SAMA.”

Suoritustekniikka

Seuraavassa on esitelty maastavedon suoritustekniikka kohtuullisen kattavasti. Mikään ei kuitenkaan korvaa live-tilannetta, jossa opetus tapahtuu ihan käytännössä. Jos et ole varma suoritustekniikasta, hanki itsellesi riittävän pätevä perehdyttäjä. Mikä sitten on riittävän pätevä, se jääköön jokaisen harkinnan varaan. Selvää kuitenkin tulee olla, ettei personal trainer -tutkinto tai edes crossfit-ohjaajan tutkinto vielä takaa sitä, että henkilö osaisi opettaa maastavetoa.

Maastavedon suoritustekniikka pähkinänkuoressa:

1.) Asetu seisomaan noin 15 cm:n päähän tangosta. Pidä jalat noin hartioiden leveydellä, voit kääntää jalkateriä hieman ulospäin.

2.) Kyykisty siten, että sääret koskettavat tankoa.

3.) Ota hyvä ote tangosta siten, että molemmat kädet ovat tangon karhealla osalla. Voit käyttää myötä- tai ristiotetta. Ristiotetta käytettäessä vahvempi käsi tulisi olla myötäotteessa. Ristiotetta kannattaa kuitenkin vaihdella silloin tällöin. Pidä hartiat rentoina ja kädet suorina.

4.) Vedä keuhkot täyteen ilmaa, purista vatsaa vyötä (jos käytät vyötä) vasten, pidä katse hieman yläviistoon.

5.) Paina jalkapohjia voimakkaasti lattiaa vasten, paino kantapäillä. Irrota.

6.) Vedä tanko tasaisesti sääriä pitkin.

7.) Lukitse polvet ja tuo tanko polvilinjan yli.

8.) Työnnä lantiota kevyesti eteen.

9.) Laske tanko kontrolloidusti alas.

Työtä tekevät lihasryhmät

Tässä se maastavedon hienous: liike rasittaa miltei koko kehon lihasryhmiä. Liike on siis kokonaisvaltainen ja näin ollen myös erittäin toiminnallinen. Maastavedossa työskentelevät erityisesti pakarat, takareidet, selkä kokonaisuudessaan, etureidet sekä etuosa keskivartalosta. Lisäksi mukana nostossa auttavat käsivarren ja kyynärvarren lihakset ja pohkeet.

Kokonaisvaltaisuutensa johdosta maastaveto soveltuu luonnollisesti äärimmäisen hyvin voiman hankintaan, mutta se on myös erittäin hyvä liike lihasmassan hankintaan. Maastaveto kerryttää muskelia erityisesti selkään, käsiin, pakaroihin ja takareisiin. Eli oli tavoitteena sitten kaadella autoja tai leikkiä Boogie Mustosta rannalla, maastavetoa ei kannata jättää pois treeniohjelmasta.

Nostovarusteet

Maastavedossa ei välttämättä tarvita juuri mitään varusteita, mutta kilojen karttuessa joistain asioista voi olla suunnatontakin hyötyä harjoittelun tukena.

Magnesium on ehkä tärkein. Magnesium on siis se valkoinen aine, jota löytyy maksutta käyttöön kaikilta hyvin varustetuilta saleilta. Magnesium estää tehokkaasti käsien hikoamisen ja tuo näin ollen paremman pidon tankoon.

Nostovyö tulee toisena. Hyvä nostovyö tukee keskivartaloa sopivasti, mutta ei auta nostamaan painoja. Nostovyötä hankittaessa kannattaa suosia laadukasta voimanostovyötä. Yleensä vyöt myydään vyötärömitan mukaan, joten nettikaupasta ostettaessa kannattaa ensin olla tietoinen mitoistaan.

Jalkineet eivät ole harjoittelussa välttämättömät, mutta jotkut niitä käyttävät. Parhaiten vetoon soveltuvat sellaiset, joissa on ohut pohja eikä mitään vaimennuksia. Tällainen kenkä voisi olla esimerkiksi painikenkä. Maastavetoon on olemassa myös erikseen ihan vetokenkiä, ja jumppatossun näköiset läpyskät saa melko edullisesti. Itse olen aiemmin vetänyt painikengät jalassa, mutta nyt olen siirtynyt sukkasillaan vetoon.

Vetoremmien käyttöä kannattaisi pyrkiä välttämään etenkin harjoittelun alkuvaiheessa, sillä vetoliikkeiden tekeminen ilman remmejä vahvistaa näppivoimia. Remmit voi kuitenkin olla viisasta ottaa mukaan, jos apuliikkeinä on paljon muita vetoliikkeitä ja ote ei enää kerta kaikkiaan pidä viimeisissä liikkeissä.

Housujen kannattaa olla sellaiset, joihin tanko ei takerru kiinni nostettaessa. Itse suosin shortseja. Jotkut käyttävät myös vetosukkia eli säärisukkia, mutta näistä ei ainakaan allekirjoittaneella ole kokemusta.

Vetotrikoista en lausu muuta kuin että itse lasken vain raakana (ilman trikoita) tehdyt nostot oikeiksi nostoiksi.

Maastavedon apuliikkeet

Erikoistuminen maastavetoon tuo vääjäämättä eteen sen, että jossain vaiheessa tulee apuliikkeiden harjoittelu ottaa mukaan kuvioihin. Yleensä apuliikkeillä pyritään vahvistamaan heikkoja kohtia. Heikkoja kohtia voivat olla tietyt lihasryhmät tai vaikka tietty kohta nostosta.

On selvää, että kun maastaveto ”ottaa” takaketjun lihaksiin eniten, apuliikkeetkin kohdistuvat sinne, minne peilistä ei näe. Alla on listattu maastavetoon hyviä harjoitusliikkeitä kuntosalivälineillä.

Suorin jaloin maastaveto – todella hyvä takareisien ja alaselän vahvistaja

Hyvää huomenta -liike – todella hyvä takareisien ja alaselän vahvistaja

Kulmasoutu tangolla – hyvä yläselän vahvistaja, ja samalla opettaa alaselälle staattista pitoa

Kulmasoutu käsipainolla – hyvä yläselän vahvistaja

Leuanveto – hyvä yläselän vahvistaja

Etukyykky – vahvistaa hyvin etureisiä, pakaroita sekä keskivartalon etuosaa

Boksikyykky – vahvistaa hyvin etureisiä ja pakaroita, voidaan käyttää helposti maastavedossa käytettäviä polvikulmia

Näiden lisäksi on olemassa paljon muitakin hyviä apuliikkeitä

”SELVÄÄ KUITENKIN TULEE OLLA, ETTEI PERSONAL TRAINER -TUTKINTO TAI EDES CROSSFIT-OHJAAJAN TUTKINTO TAKAA, ETTÄ HENKILÖ OSAISI OPETTAA MAASTAVETOA.”

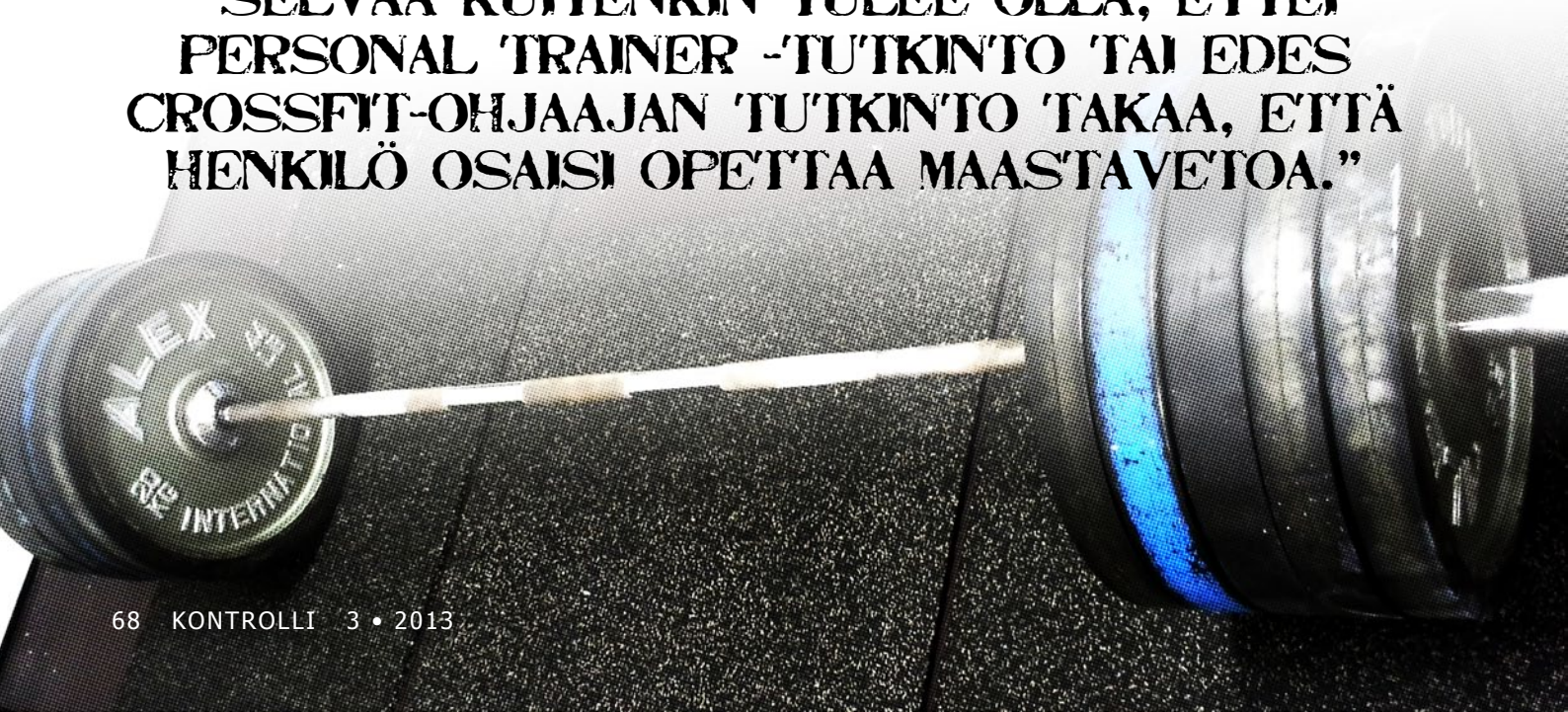

maastavetoon erilaisilla välineillä kuten kahvakuulilla, hiekkasäkeillä, vastuskumeilla tai voimamiesvälineillä. Apuliikkeitä tehdessä olisi hyvä pitäytyä keskipitkissä sarjoissa, toisin sanoen toistot voisivat olla esimerkiksi 4-12:n välissä.

Erilaisia harjoitusohjelmia

Maastavetoon, niin kuin moneen muuhunkin, on olemassa monenlaisia harjoitusohjelmia. Itse olen kokeillut useita erilaisia, ja tuon tässä esille kaksi mielestäni parasta harjoitusohjelmaa.

Hardcore Hybrid Strongman -ohjelma

Nimestä huolimatta tätä ohjelmaa voi käyttää oikeastaan mihin tahansa harjoitusliikkeeseen. Ohjelman on suunnitellut Elliott Hulse, joka on kilpaillut ainakin voimamieshommissa ja valmentaa tällä hetkellä USA:ssa. Ohjelman kaava on yksinkertainen: ensimmäisellä viikolla tehdään 7 x 5; toisella viikolla 6 x 3; kolmannella viikolla 2 x 1; neljäs viikko on kevyt harjoitusviikko. Itse sain tuloksia aikaan siten, että etsin jokaiselle viikolle sellaisen painon, jolla sain kaikki sarjat tehtyä, eikä painoa tarvinnut ottaa pois. Tarvittaessa tässä voidaan käyttää normaalia pidempiäkin palautuksia, jotta kaikki sarjat saadaan tehtyä. Seuraavassa syklissä sitten pyritään laittamaan tankoon enemmän painoa kuin mitä edellisessä syklissä oli.

5/3/1-ohjelma

5/3/1 harjoitusohjelma on Jim Wendlerin kehittelemä. Wendler on voimanostotaustainen valmentaja USA:sta. Ohjelma on nerokas, sillä se toimii todella hyvin. Idea on, että harjoittelija testaa todellisen päivän maksimin ennen ohjelman aloittamista. Tästä maksimista lasketaan sitten 90 prosenttia, josta harjoituspainot valitaan seuraavan taulukon mukaisesti:

Painot voivat tuntua alkuun melko pieniltä, mutta niin kuin taulukosta voidaan huomata, viimeisissä sarjoissa voidaan revitellä, ja ne tulisikin tehdä maksimiin asti kyseisillä painoilla. Neljäs viikko on tässäkin ohjelmassa palautteluviikko. Yhden syklin jälkeen Wendler suosittelee lisäämään painoa maltillisesti, esimerkiksi 10 kiloa edelliseen lukemaan, josta sitten lasketaan uudet treenipainot.

Aloittelijalle suosittelen Wendlerin ohjelmaa, sillä Hardcore Hybrid Strongman -ohjelman sarjamäärät kahdella ensimmäisellä viikolla voivat johtaa liiallisen rasituksen kautta nopeasti ylikuntoon.

Lopuksi todettakoon, että jokaisen perusterveen ihmisen pitäisi treenata maastavetoa edes jollain tavalla säännöllisesti. Edut ovat haittoja huomattavasti paremmat ja niitä on selkeästi enemmän. Tekosyyt sikseen ja tekemään maastavetoa! ■

Viikko 1	Viikko 2	Viikko 3	Viikko 4
65 % x 5 toistoa	70 % x 3 toistoa	75 % x 5 toistoa	40 % x 5 toistoa
75 % x 5 toistoa	80 % x 3 toistoa	85 % x 3 toistoa	50 % x 5 toistoa
85 % x 5 toistoa tai enemmän	90 % x 3 toistoa tai enemmän	95 % x 3 toistoa tai enemmän	60 % x 3 toistoa tai enemmän

”ON SELVÄÄ, ETTÄ KUN MAASTAVETO ”OTTAA” TAKAKETJUN LIHAKSIIN ENITEN, APULIIKKEETKIN KOHDISTUVAT SINNE, MINNE PEILISTÄ EI NÄE.”

koonnut: Seppo Vesala

SYVÄKURKKUILUA JA PILLIINVIHELTÄMISTÄ

Vaikka Julian ja Edward ovat nimet kaikkien tiedonvapaustaistelijoiden huulilla, miehet eivät suinkaan ole syväkurkkuilun tai pilliin viheltämisen pioneereja. Niin ikään Yhdysvaltain tapa vakoilla omia kansalaisiaan ei sekään ole jälki-911:stä. Vaikka Suolajärvikaupungin viereen Utahin aavikolle nousi tallennustilansa puolesta päätähuimaava palvelinkeskus, sekin on vain yhtä ja samaa jatkoa pitkille perinteille. Ajankohtaista Stellar Windiä vanhemmista vakoiluoperaatioista kiinnostuneen kannattaa perehtyä esimerkiksi projekti "APILAAN". SHAMROCK vakoili yhdysvaltalaisten sähkeitä palveluntarjoajien kopioidessa niitä mikrofilmeille liittovaltion tiedustelupalvelu NSA:n analysoitavaksi aina vuodesta 1945 paljastumiseensa asti vuonna 1975. Tuolloinkin operaatio paljastui pilliin viheltämisen ansiosta. Omana aikanaan "APILAN" arvioitiin olleen laajin USA:n kansalaisiinsa kohdistama vakoiluoperaatio. Kiinnostuneille lisää projektin historiasta teknologiaan keskittyvän Ars Technican internetartikkelissa:

CARBON E7 JÄI PELKÄKSI KONSEPTIAUTOKSI

Maailman ensimmäisen varta vasten poliisikäyttöön suunnitellun ajoneuvon taru päättyi ennen kuin yksikään auto ehti tehtaalta partiokäyttöön. Yhdysvaltalaisen Carbon Motorsin futuristinen, tarkoitusperä edellä suunniteltu auto Carbon E7 oli tarkoitus valmistaa Indianan osavaltion Connersvillessä ja tuotantolinjan käynnistyä jossain kohdin vuotta 2012. Kuitenkin keväällä 2012 USA:n energiaministeriö eväsi "edistyksellisen teknologian autojen" valmistamiseksi anotun 310 miljoonan dollarin lainan. Yrityksen edustajat väittävät vaalien ja poliittisen pelin vaikuttaneen ministeriön kielteiseen lainapäätökseen. Huhtikuussa 2013 kymmenvuotisjuhliaan viettänyt yritys lopetti toimintansa. Auto esiteltiin kattavasti Kontrollin numerossa 4/2010. Kulkupeli vaikutti erittäin lupaavalta lisäykseltä viranomaiskalustoon, joten konkurssi on melkoinen pettymys.

RUOTSALAISET HYÖDYKSI ADENINLAHDELLA

Ruotsalainen sota-alus HSwMS Carlskrona onnistui karkottamaan intialaisen rahtialuksen päivää aikaisemmin kaapanneet merirosvot Adeninlahdella kesäkuun kuudentena päivänä. Kesäkuun viidennen päivän aamuna intialaiset lähettivät hätäkutsun kertoen olevansa 12 merirosvon hyökkäyksen kohteena. Merenkävijöitä alueella turvaamassa olevat ruotsalainen Carlskrona ja hollantilainen sota-alus HNLMS Van Speijk lähtivät intialaisten avuksi. Carlskronan lähettämä helikopteri havaitsi aluksen pyrkimässä kohti Somalian rannikkoa, missä takaa-ajetut merirosvot pakenivat laivasta pimeyden turvin. Kaikki aluksen 14 merimiestä selvisivät vahingoittumattomina. Hyökkäyksen kohteena olleen laivan kaltaisia paatteja on käytetty merirosvouksen tukialuksina. Tukialusten avulla merirosvoukseen on voitu ryhtyä myös kaukana rannattomalla ulapalla. Välikohtauksesta tiedotettiin Euroopan unionin merirosvouksen vastaisen Operaatio Atalantan internetsivuilla.

Ministeriön nimi muuttunee

Sisäasiainministeriön jo yli 90 vuotta patinoitunut nimi muuttuu vastaamaan käyttökieltä, eli lyhyesti sisäministeriöksi. Ministeriön 27.6. antaman tiedotteen mukaan nimen keskellä ollut asiain-sana ei ole käytökielen mukainen. Esimerkiksi tiedotusvälineitä seuraava voikin huomata ministeriötä kutsuttavan tavan takaa pelkästään sisäministeriöksi. Muutoksen myötä myös sisäasiainministerin titteli muuttuu sisäministeriksi. Muutos toimitetaan käytännössä muuttamalla valtioneuvostosta annettua lakia nimen osalta. Muutoksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2014 alusta, kertoo sisäasiainministeriö tiedotteessaan. Kuten kaikki lakimuutokset, tämäkin kulkee ensin eduskunnan kautta.

Ulkomaiset taistelijat tähtäimessä

Länsimaisen median uutisvirrassa kansalaista puraisee tavan takaa silmään pikkuotsikko, että jossain päin maailman konfliktialueita on tavattu tai saanut surmansa länsimaista alkuperää olev(i)a taistelij(oit)a. Vakiintunut media ei ikävä kyllä anna ilmiön vaarallisuudelle sen ansaitsemaa painoarvoa. Onneksi esimerkiksi viranomaistahot ymmärtävät ilmiön vakavuuden. Muun muassa kansainvälinen poliisiorganisaatio INTERPOL on osoittanut olevansa huolissaan toiminnasta, jossa ulkomaalaiset hakeutuvat konfliktialueille taistelukokemuksen perässä. Keskeisiä ongelmia tällaisessa ilmiössä ovat sen jo konfliktialueilla lisäämä epävakaus kuin myös se, että palattuaan taistelijat saattavat hyvinkin kanavoida kokemuksensa ja taitonsa rikollisuuteen, yhtenä esimerkkinä terrorismiin.

Eurooppalaisten jäsenvaltioidensa pyynnöstä INTERPOLin Fusion Task Force organisoi heinäkuun alussa niin kutsuttuja "ulkomaisia taistelijoita" käsitelleen kaksipäiväisen konferenssin, jossa 25 asiantuntijaa 13 eri maasta oli päivittämässä tietojaan ilmiöstä ja suunnittelemassa monenkeskistä yhteistyötä ilmiön aiheuttamien uhkien varalle. Keskeisiksi toimenpiteiksi nostettiin esimerkiksi taistelijoita motivoivien kannustimien, rekrytointijärjestelmien ja matkustusreittien tiedustelu ja tunteminen sekä ilmiöön liittyvän tiedustelutiedon monenkeskinen jakaminen. Eurooppalaisista valtioista paikalla oli muun muassa Belgian, Alankomaiden ja Ruotsin edustajia. Sen sijaan ranskalaisia tai brittejä tapahtuma ei saanut ajankohtaisuudestaan huolimatta liikkeelle, eikä paikalla ollut myöskään edustajia Afrikan valtioista.

Vaikka tapahtuman organisoija, INTERPOLin Fusion Task Force, on perustettu 2002 keskittymään eritoten terrorismintorjunnan kysymyksiin, taistelukokemusta omaavien ihmisten sopeuttaminen yhteiskuntaan ei ole ainoastaan terrorismintorjunnan ongelma. Ihmiset, jotka jäävät yhteiskunnassa syrjään ja joilla on paljon aikaa mutta vähän mielekästä tekemistä, ovat kautta aikojen kanavoineet aikaansa omaksumiaan taitoja hyödyntäviin suoritteisiin, lähihistorian esimerkkinä korkean profiilin arvokuljetusryöstöt Ruotsissa. Haaste ei kuitenkaan ole yleiseurooppalainen saati yleislänsimainen, vaan globaali, mutta eritoten yleisafrikkalainen. Afrikassa valtioiden rajojen yli melko vaivatta liikkuvat taistelijat ovat pitkään murentaneet alueellista vakautta, levittäneet terrorismia sekä lisänneet inhimillistä kärsimystä.

Luotisuojaliivien ostospaikka Nr. 1

- C.P.E
- Elmon
- PPSS
- SBA
- Verseidag

TOTAL Shop

www.totalshop.fi